

Broj: 08-11-3-3316-14/22
Sarajevo, 5. 9. 2023. godine

SKUPŠTINA KANTONA SARAJEVO
n/p Elvedin Okerić, predsjedavajući Skupštine

SKUPŠTINA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA
n/p Dejan Kovačević, predsjedavajući Skupštine

SKUPŠTINA BOSANSKO-PODRINJSKOG KANTONA
n/p Muradif Kanlić, predsjedavajući Skupštine

SKUPŠTINA UNSKO-SANSKOG KANTONA
n/p Jasmin Musić, predsjedavajući Skupštine

SKUPŠTINA SREDNJOBOSANSKOG KANTONA/KANTONA SREDIŠNJA BOSNA
n/p Dražen Matišić, predsjedavajući Skupštine

PREDMET: Dostava Izvještaja o finansijskoj reviziji Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu za 2022. godinu

Poštovani,

U skladu s članom 16. stav 1) Zakona o reviziji institucija u Federaciji BiH ("Službene novine FBiH", broj 22/06), Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH dostavlja Vam Izvještaj o finansijskoj reviziji Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu za 2022. godinu na e-mail adrese: predsjedavajuci@skupstina.ks.gov.ba, skupstina@zdk.ba, info@bpkg.gov.ba, skupstina@sbk-ksb.gov.ba, predsjedavajuci@skupstinausk.ba.

Ukoliko smatrate potrebnim, možemo, u skladu s mogućnostima, osigurati predstavnika Ureda za reviziju na raspravi Izvještaja o finansijskoj reviziji Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu radi eventualnih pojašnjenja i boljeg razumijevanja revizijskih nalaza.

S ciljem dobivanja povratnih informacija o poduzetim aktivnostima na osnovu našeg Izvještaja, poželjno bi bilo da nas blagovremeno obavijestite o usvojenim zaključcima u vezi s predmetnim Izvještajem.

S poštovanjem,

Prilog:

- kao u tekstu

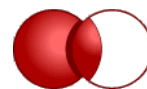
Dostavljeno:

- Naslovu
- Dosje
- a/a

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

KLINIČKOG CENTRA UNIVERZITETA U SARAJEVU

2022.

Broj: 01-02-8-11-3-3316-7/22

Sarajevo, septembar 2023.

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	3
II.	REZIME DATIH PREPORUKA.....	6
III.	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	8
IV.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	9
1.	UVOD	9
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....	9
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA	10
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	12
5.	PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE	16
5.1	Izrada i donošenje finansijskog plana	16
5.2	Izveštavanje.....	18
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	18
6.1	BILANS USPJEHA – IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU ZA PERIOD.....	19
6.1.1	Prihodi	19
6.1.1.1	Prihodi iz ugovora sa kupcima.....	19
6.1.1.2	Ostali prihodi i dobiti	20
6.1.2	Rashodi.....	22
6.1.2.1	Poslovni rashodi	22
6.1.2.2	Troškovi sirovina i materijala	22
6.1.2.3	Troškovi energije i goriva	23
6.1.2.4	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja.....	23
6.1.2.5	Amortizacija	26
6.1.2.6	Troškovi primljenih usluga.....	26
6.1.2.7	Ostali poslovni rashodi i troškovi	26
6.1.2.8	Ostali rashodi i gubici	26
6.1.3	Finansijski rezultat.....	27
6.2	BILANS STANJA – IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU NA KRAJU PERIODA.....	27
6.2.1	Dugoročna imovina.....	27
6.2.1.1	Nekretnine, postrojenja i oprema	28
6.2.1.2	Ulaganja u investicijske nekretnine.....	32
6.2.2	Kratkoročna imovina.....	32
6.2.2.1	Zalihe.....	32
6.2.2.2	Ugovorna imovina.....	33
6.2.2.3	Potraživanja od kupaca.....	33
6.2.2.4	Novac i novčani ekvivalenti.....	34
6.2.2.5	Ostala imovina i potraživanja, uključujući i razgraničenja.....	34
6.2.3	Kapital.....	34
6.2.4	Obaveze.....	36
6.2.4.1	Dugoročne obaveze	36
6.2.4.2	Kratkoročne obaveze	36
6.2.5	Popis sredstava i obaveza.....	37
6.3	IZVJEŠTAJ O GOTOVINSKIM TOKOVIMA	38
6.4	IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU.....	38
6.5	BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE	38
7.	VANBILANSNA EVIDENCIJA	39
8.	JAVNE NABAVKE	40
9.	OSTALI NALAZI	45
9.1	Finansijska konsolidacija i restrukturiranje javnih zdravstvenih ustanova u FBiH	45
9.2	Sudski sporovi	46
10.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	46
V.	PRILOG.....	49
1.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	49
2.	IZJAVA RUKOVODSTVA	49

I. IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izveštaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu (u daljnjem tekstu: Klinički centar)**, koji obuhvataju: Bilans stanja – Izveštaj o finansijskom položaju na dan 31. 12. 2022. godine, Bilans uspjeha – Izveštaj o ukupnom rezultatu za period od 1. 1. 2022. do 31. 12. 2022. godine, Izveštaj o tokovima gotovine – Izveštaj o gotovinskim tokovima na dan 31. 12. 2022. godine, Izveštaj o promjenama na kapitalu za period koji završava na dan 31. 12. 2022. godine, te Bilješke uz finansijske izvještaje.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Kliničkog centra na 31. 12. 2022. godine, finansijsku uspješnost, novčane tokove i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

- 1. Ne možemo potvrditi vrijednost stalnih sredstava iskazanih u iznosu od 302.879.825 KM jer je na datum bilansa vršena procjena nadoknadive vrijednosti za građevinske objekte, čiji efekti nisu knjigovodstveno evidentirani. Također, na datum bilansa nije izvršena ocjena postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost ostalih stalnih sredstava umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva. To nije u skladu s odredbama MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Efekte na finansijske izvještaje nismo u mogućnosti procijeniti (tačka 6.2.1.1 Izvještaja);**
- 2. Zalihe su na datum bilansa precijenjene za 9.434.141 KM jer su u knjigovodstvenoj evidenciji iskazane zalihe tuđe robe, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH (tačka 6.2.2.1 Izvještaja).**

Reviziju finansijskih izvještaja obavili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava.¹ Primijenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 200 – Principi finansijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi finansijske revizije. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Kliničkog centra u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

---

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 59/22). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- **Vrijednost osnovnog kapitala nije usaglašena u poslovnim knjigama i sudskom registru, jer je u finansijskim izvještajima na 31. 12. 2022. godine iskazan osnovni kapital u iznosu od 234.531.475 KM, dok u sudskom registru nije upisan kapital (tačka 6.2.3 Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjem.

Ključna pitanja revizije

Osim pitanja navedenih u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom* utvrdili smo da nema drugih ključnih pitanja revizije.

Ostala pitanja

Finansijske izvještaje Kliničkog centra za godinu završenu 31. 12. 2021. revidirao je drugi revizor, koji je izrazio nemodifikovano mišljenje o tim finansijskim izvještajima 4. 4. 2022. godine.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Kliničkog centra odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

U sastavljanju finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno za procjenjivanje sposobnosti Kliničkog centra da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako rukovodstvo ili namjerava likvidirati Klinički centar ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovio Klinički centar.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;

- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Kliničkog centra;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi rukovodstvo, zasnovano na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Kliničkog centra da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima, ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo mišljenje. Naši zaključci zasnivaju se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

Između pitanja o kojima se komunicira s rukovodstvom, mi određujemo ona koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja, i to su ključna revizijska pitanja. Opisujemo ih u izvještaju, osim ako zakon ili regulativa sprečava njihovo objavljivanje, ili kada odlučimo, u izuzetno rijetkim okolnostima, da ih ne treba objaviti jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice izvještavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu za 2022. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Kliničkog centra za 2022. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. **Plan javnih nabavki za 2022. godinu nije sačinjen na način da se planira potrošnja sredstava putem provođenja jednog od postupaka predviđenih Zakonom o javnim nabavkama, čime nije osigurano transparentno provođenje javnih nabavki. Za otvorene postupke koje je provodila Klinička apoteka nisu sačinjavani zapisnici o ocjeni ponuda. Izvršeno je dijeljenje postupka javne nabavke lijekova, reagenasa, medicinskog potrošnog materijala i medicinske opreme u iznosu od 467.404 KM. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama (tačka 8. Izvještaja).**

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava. Primijenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Kliničkog centra u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeća pitanja:

- **Vođenje evidencija o radnom vremenu vrši se na način da je kod većine zaposlenika iskazano identično vrijeme početka i kraja radnog dana, kao i pauza u toku rada bez informacije o periodu korištenja, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost (tačka 6.1.2.4 Izvještaja);**
- **Akt o osnivanju zdravstvene ustanove kojim bi se regulisao iznos sredstava za osnivanje i početak rada i način njihovog obezbjeđivanja nisu donijeli osnivači Kliničkog centra. Također, osnivači su imali obavezu da zaključe ugovor kojim bi se regulisala međusobna prava, obaveze i odgovornosti, koji do okončanja ove revizije nije zaključen. Odluke o preuzimanju osnivačkih prava nad Kliničkim centrom donijela su samo dva osnivača: FBiH i Kanton Sarajevo, dok su saglasnost na Statut dali samo sljedeći osnivači: FBiH, Unsko-sanski kanton, Bosansko-podrinjski kanton i Zeničko-dobojski kanton. Sve skupa ukazuje na to da između osnivača ne postoji usaglašen stav po pitanju statusa Kliničkog centra, i nije u skladu sa Zakonom o ustanovama, Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i Statutom (tačka 6.2.3 Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Kliničkog centra odgovorno je da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. **Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji.** Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Društva, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 5. 9. 2023. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić, s. r.

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić, s. r.

II. REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.*	Donijeti mapu procesa, utvrditi rizike i u skladu s tim donijeti registar rizika kako to nalaže Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.	4.
2.	Pravilnik o računovodstvenim politikama usaglasiti sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.	4.
3.*	Internim aktima definisati procedure vezane za upravljanje imovinom klasificiranom kao „van upotrebe“.	4.
4.*	Izraditi plan aplikativnog sistema za kontinuitet poslovanja i plan za oporavak od katastrofe (disaster recovery plan), te vršiti njihovo redovno testiranje uz izradu backup strategije za ključne aplikacije informacionog sistema.	4.
5.	Sačinjavati i podnositi godišnji plan i program provođenja unutrašnjeg nadzora u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti.	4.
6.	Uspostaviti funkciju interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH.	4.
7.	Donijeti plan integriteta usklađen s novim Akcionim planom za borbu protiv korupcije.	4.
8.	Upravni odbor treba blagovremeno razmatrati finansijski plan, te ga u slučaju potrebe, u skladu sa njegovim ciljevima, revidirati i usaglasiti.	5.1
9.	Potrebno je da generalna direktorica Upravnom odboru podnosi tromjesečne izvještaje o cjelokupnom poslovanju, kako je propisano Zakonom o zdravstvenoj zaštiti.	5.2
10.	Evidencije o radnom vremenu uspostaviti u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.	6.1.2.4
11.	Rashodovana stalna sredstva evidentirati u vanbilansnim evidencijama do likvidacije i donošenja odluke o postupanju s tim stalnim sredstvima.	6.2.1.1
12.*	Na datum bilansa vršiti ocjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena kako bi se utvrdilo odstupanje nadoknadive vrijednosti imovine od knjigovodstvenog iznosa, a priznavanje gubitaka od umanjenja vrijednosti vršiti u skladu sa MRS-om 36 – Umanjenje vrijednosti imovine.	6.2.1.1
13.	Tuđu robu evidentirati i iskazivati u okviru vanbilansne evidencije, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o kontnom okviru i sadržaju konta za privredna društva.	6.2.2.1

14.*	Utvrđiti činjenično stanje i stvarnu vrijednost osnovnog kapitala Kliničkog centra s ciljem realnog iskazivanja kapitala u finansijskim izvještajima i poduzeti aktivnosti na upisu osnovnog kapitala u sudski registar.	6.2.3
15.	Bilješke uz finansijske izvještaje sačinjavati u skladu sa zahtjevima MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja, i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.	6.5
16.	Plan javnih nabavki sačinjavati na način da sadrži podatke o vrsti postupaka koji se planiraju provesti za nabavke predviđene planom, u skladu sa procijenjenom vrijednošću, kako je definisano Zakonom o javnim nabavkama.	8.
17.	Ocjenu ponuda vršiti u skladu sa postavljenim uslovima iz tenderske dokumentacije i s aspekta ispunjavanja kvalifikacijskih uslova svakog od ponuđača, te sačinjavati Zapisnike o ocjeni ponuda u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i Uputstvom za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda.	8.
18.*	Tendersku dokumentaciju pripremati u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima kako bi se osigurao jednak i nediskriminirajući pristup u nadmetanju za sve ponuđače, a postupke javnih nabavki provoditi uz poštovanje principa i odredbi Zakona o javnim nabavkama, s ciljem izbjegavanja dijeljenja postupaka i primjene odgovarajućeg postupka. ²	8.

* nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda (6)

² Ovom preporukom obuhvaćene su dvije preporuke iz prethodnog izvještaja, jedna nerealizovana (Postupak direktnih sporazuma provoditi u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama) i jedna djelimično realizovana (Postupke javnih nabavki pokretati na vrijeme uzimajući u obzir rokove za provedbu istih, a tendersku dokumentaciju pripremati u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama uvažavajući sve aspekte postupka nabavke i informacije neophodne za uspješno provođenje postupaka, za koju je ocijenjeno da nije realizovana u dijelu koji se odnosi na tendersku dokumentaciju).

III. KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržaju konta za privredna društva;
- Međunarodni računovodstveni standardi;
- Konceptualni okvir za finansijsko izvještavanje;
- Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja;
- Program rada i finansijski plan Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu za period 2022-2024. godina;
- Zakon o ustanovama;
- Zakon o zdravstvenom osiguranju;
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti;
- Zakon o finansijskom poslovanju;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o radu;
- Zakon o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu FBiH;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima,
- Zakon o javnim nabavkama;
- Kolektivni ugovor o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u području djelatnosti zdravstvene zaštite na području kantona Sarajevo (doktori medicine i doktori stomatologije);
- Kolektivni ugovor o pravima i obvezama poslodavaca i radnika u oblasti zdravstva za područje Kantona Sarajevo;
- Statut Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu;
- kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Klinički centar osnovan je Uredbom sa zakonskom snagom koju je donijelo Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine³ i Odlukom predsjedništva Skupštine Grada Sarajeva od 30. 6. 1992. godine,⁴ u cilju obavljanja javne službe u djelatnostima zdravstva, nauke i obrazovanja. Slijedom odredbi člana 53. stav 3. Zakona o zdravstvenoj zaštiti,⁵ osnivači kliničkih bolnica/kliničkih centara mogu biti jedan ili više kantona i FBiH zajedno. Prema Statutu, osnivači Kliničkog centra su FBiH, Kanton Sarajevo, Zeničko-dobojski, Bosansko-podrinjski, Unsko-sanski i Srednjobosanski kanton/Kanton Središnja Bosna.

Klinički centar je zdravstvena, javna ustanova u državnoj svojini, osnovana za obavljanje javne službe u djelatnostima zdravstva, nauke i obrazovanja. U skladu sa članom 13. Statuta, djelatnost Kliničkog centra je specijalističko-konsultativna i bolnička zdravstvena, kao i zdravstvena djelatnost na tercijarnom nivou zdravstvene zaštite.

Organizaciona struktura uređena je Statutom i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta od 8. 9. 2022, na koji je Predsjedništvo sindikata dalo saglasnost 5. 9. 2022. godine. Klinički centar u organizacionom smislu čine kabinet generalnog direktora sa organizacionim dijelovima, medicinski, naučno-istraživački i stručni nemedicinski sadržaji. Medicinske discipline čine Hirurška disciplina, Internistička disciplina, Disciplina za ginekologiju i porodiljstvo, Disciplina za zdravlje djeteta, Neuropsihijatrijska disciplina i Dijagnostička disciplina. Naučno-istraživačka djelatnost organizacionih jedinica, naučno-istraživačka infrastruktura i klinička ispitivanja i poboljšanje kvaliteta i sigurnosti zdravstvenih usluga organizuje se i realizuje u okviru Discipline za nauku i nastavu. Disciplinu za nauku i nastavu organizaciono čine organizacione jedinice za naučno-istraživački rad i stručno usavršavanje i za poboljšanje kvaliteta i sigurnosti zdravstvenih usluga. Stručna nemedicinska disciplina obezbjeđuje stručnu i operativnu podršku u jedinstvenom sistemu zdravstvene, naučne i obrazovne djelatnosti Kliničkog centra. Stručna nemedicinska disciplina obavlja se putem sektora, kao osnovnih organizacionih jedinica i službi u sklopu sektora: Sektor za pravne, opće poslove, ljudske resurse i obračun plaća, Sektor za računovodstvo, plan i analizu, Tehnički sektor, Sektor zajedničkih službi i Sektor zaštite.

Pravilnikom o radu sistematizovana su 4.424 radna mjesta, a od čega su na 31. 12. 2022. godine bila popunjena 3.232 radna mjesta (od čega na neodređeno radno vrijeme 3.094, a na određeno 138 zaposlenika).

Sjedište Kliničkog centra je u Sarajevu, Ulica Bolnička broj 25.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Kliničkog centra za 2022. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilanci u potpunosti odražavaju rezultate poslovanja. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, s prekidima u periodu od decembra 2022. do jula 2023. godine.

---

³ „Sl. list R BiH“, br: 15/92

⁴ broj 01-012-70-39-13/92

⁵ „Sl. novine FBiH“, br: 46/10; 75/13

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je finansijsku reviziju Kliničkog centra za 2014. i 2015. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao negativno mišljenje o finansijskim izvještajima. U Izvještaju su date preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Klinički centar je postupio u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestilo o preduzetim radnjama s ciljem prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju. Revizijom je konstatovano da su preduzete odgovarajuće mjere, u skladu s planiranim aktivnostima.

Uvidom u preduzete aktivnosti i analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke	
1.	Finansijski plan usaglašen je sa finansijskim planom Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo, i planiranje se vrši u skladu s Metodologijom izrade godišnjih programa rada sa finansijskim planom javnih zdravstvenih ustanova na području Kantona Sarajevo.
2.	Ugovor sa Zavodom zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo za pružanje usluga zdravstvene zaštite zaključen je u aprilu 2022. godine, nakon usvajanja finansijskog plana Zavoda.
3.	Vrši se priznavanje prihoda u skladu s MRS-om 18 – Prihodi.
4.	Materijalno knjigovodstvo je uvezano sa finansijskim, te se na dnevnom osnovu vrši spravnjenje stanja o utrošenim lijekovima.
5.	Pravilnik o plaćama i drugim ličnim primanjima koja nemaju karakter plaće i Pravilnik o radu usklađeni su s važećim propisima.
6.	Naknade koje nemaju karakter plaće isplaćuju se u skladu s Kolektivnim ugovorom i Pravilnikom o plaćama.
7.	Isplata regresa se vrši u skladu sa Kolektivnim ugovorom o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u oblasti zdravstva za područje Kantona Sarajevo.
8.	Nagrađivanje zaposlenika se vrši u skladu sa Kolektivnim ugovorom o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u oblasti zdravstva za područje Kantona Sarajevo.
9.	Preispitana je opravdanost formiranja pojedinih komisija i reduciran je njihov broj.
10.	Rješenjem o formiranju komisija navode se radni zadaci formirane komisije i predviđena je obaveza izvještavanja o obavljenom poslu.
11.	Preispitana je opravdanost i reduciran broj zaključenih ugovora o djelu.
12.	Donesen je interni akt o načinu korištenja i upotrebi mobilnih telefona i ograničeni troškovi mobilnog telefona generalnoj direktorici.
13.	Klinički centar u posljednjim godinama iskazuje višak prihoda tekućeg perioda, te je zaustavljeno negativno poslovanje.
14.	Uspostavljeno je dnevno izvještavanje među organizacionim jedinicama kako bi se osigurala kontrola nad poslovanjem i racionalno korištenje sirovina i materijala.

15.	Izvršeno je isknjiženje imovine (stanova) nad kojom Klinički centar nema kontrolu, niti se mogu očekivati prilivi ekonomske koristi.
16.	Potraživanja starija od 12 mjeseci iskazana su na sumnjivim i spornim, te je izvršena procjena očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa MSFI-jem 9 – Finansijski instrumenti.
17.	Pravilnikom o računovodstvu iz 2017. godine, članom 76, definisano je šta se iskazuje u vanbilansnoj evidenciji.
18.	Plan javnih nabavki se donosi po usvajanju finansijskog plana, a prije usvajanja donose se privremeni planovi javnih nabavki.
19.	Preispitana je ekonomska opravdanost provođenja postupaka nabavke reagensa uz ustupanje aparata na korištenje, nakon čega se pojedini reagensi i dalje nabavljaju na ovaj način.
20.	Nabavka roba i usluga vrši se u skladu sa ponudama koje su dio zaključenih ugovora i okvirnih sporazuma.
21.	Klinički centar postupa po rješenjima Ureda za razmatranje žalbi, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.
22.	Izvršena su rezervisanja za sudske sporove pokrenute protiv Kliničkog centra, u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina.
23.	Popis imovine i obaveza izvršen je u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji.

Djelimično realizovane preporuke

1.	Djelimično je uspostavljen nadzor nad sistemom internih kontrola kako bi se otklonili propusti prilikom izrade, donošenja i usvajanja plana rada i finansijskog plana, isplate regresa, formiranja komisija i zaključivanja ugovora o djelu, vrednovanja nekretnina, postrojenja i opreme, investicijskih nekretnina, potraživanja, provođenja postupaka javnih nabavki, provođenju popisa imovine i obaveza i vođenja vanbilansne evidencije. Međutim, i dalje nije uspostavljen sistem internih kontrola u skladu sa važećim propisima.
2.	Na datum bilansa vršena je procjena nadoknadive vrijednosti najvećeg dijela građevinskih objekata u skladu sa MRS-om 36 – Umanjenje vrijednosti imovine. Međutim, efekti procjene nisu knjigovodstveno evidentirani. Za ostala sredstva nije vršena procjena postoje li bilo kakvi pokazatelji da je njihova vrijednost umanjena, niti je vršena procjena njihove nadoknadive vrijednosti.
3.	Postupci javnih nabavki pokreću se u skladu sa planom, ali i dalje su prisutni nedostaci kod izrade tenderske dokumentacije.

Nerealizovane preporuke

1.	Potrebno je izraditi plan aplikativnog sistema za kontinuitet poslovanja (business continuity plan) i plan za oporavak od katastrofe (disaster recovery plan), vršiti testiranje plana redovno i po potrebi, a najmanje dva puta godišnje, te izraditi backup strategiju za ključne aplikacije IT sistema u KCUS-u.
2.	Potrebno je internim aktima jasno definisati procedure vezane za upravljanje imovinom klasificiranom kao „van upotrebe“ te iznaći mogućnosti njenog budućeg korištenja.
3.	Intenzivirati aktivnosti na upisu osnovnog kapitala u sudski registar i njegovom usaglašavanju sa kapitalom iskazanim u poslovnim knjigama.
4.	Postupak direktnih sporazuma provoditi u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

Preporuke za koje nije izvršena ocjena postupanja	
1.	U revidiranoj godini nije vršena promjena računovodstvene politike, zbog čega nije vršena ocjena postupanja po preporuci da se efekti promjene računovodstvenih politika evidentiraju u skladu s MRS-om 8 – Računovodstvene politike.
2.	Prema prezentiranim podacima, u revidiranoj godini nije vršena prodaja stare opreme primjenom postupka „staro za novo“, te preporuku nismo ocjenjivali.

Nakon izvršene revizije za 2022. godinu dato je ukupno 18 preporuka, od čega je 12 novih i šest preporuka koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2015. godinu (četiri nerealizovane i tri djelimično realizovane⁶).

Postupanje po Pismu menadžmentu

U toku obavljene prethodne revizije konstatovali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i pravilnost poslovanja. Putem pisma menadžmentu koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se preduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2022. godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2022. godinu.

U pismu menadžmentu dato je osam preporuka, od kojih su tri implementirane do dana sačinjavanja izvještaja o finansijskoj reviziji, a preostalih pet nije realizovano. Preporuke koje nisu realizovane ponoviti će se u Izvještaju.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Klinički centar u poslovanju upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu u skladu s važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Finansijsko upravljanje i kontrola je sveobuhvatan sistem internih kontrola koji uspostavljaju i za koji su odgovorni rukovodioci korisnika javnih sredstava, a kojim se upravljajući rizicima osigurava razumno uvjerenje da će se u ostvarivanju ciljeva sredstva koristiti pravilno, ekonomično, efikasno i efektivno. Sistem internih kontrola uspostavlja se donošenjem internih propisa i akata, u skladu s važećom regulativom.

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH⁷ i Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH⁸ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu internih kontrola na osnovu COSO modela.

Izvršili smo analizu uspostavljenog sistema internih kontrola kao modela, koji se definiše kao proces koji provodi menadžment, dizajniran kako bi osigurao prihvatljivu garanciju za ostvarivanje ciljeva u djelotvornosti i učinkovitosti poslovanja, pouzdanosti finansijskog izvještavanja i usklađenosti poslovanja sa važećim zakonima i propisima.

Rukovodstvo Kliničkog centra odgovorno je za uspostavljanje funkcionalnog sistema interne kontrole u cilju ekonomičnog, efikasnog i efektivnog trošenja javnih sredstava. Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost sistema internih kontrola je povoljno kontrolno okruženje koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja i poštivanje postojećih zakonskih propisa.

⁶ Jedna djelimično realizovana i jedna nerealizovana preporuka iz prethodnog Izvještaja objedinjene su u jednu.

⁷ „Sl. novine FBiH“ br. 38/16

⁸ „Sl. novine FBiH“ br. 6/17 i 3/19

Statut Kliničkog centra Upravni odbor usvojio je 10. 8. 2012. godine.⁹ Statutom, kao osnovnim općim aktom ustanove, utvrđen je: osnivač, naziv i sjedište, djelatnost, unutrašnja organizacija, upravljanje i rukovođenje, odlučivanje i stručna tijela, sredstva za rad, imovina i odgovornost za obaveze, nadzor i druga pitanja značajna za poslovanje. Detaljnije o Statutu obrazloženo je u tački 6.2.3 Izvještaja.

Polazni osnov za uspostavu kontrolnog okruženja je usvajanje adekvatne organizacione strukture i donošenje odgovarajućih internih akata.

Unutrašnja organizacija Kliničkog centra uređena je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta od 8. 9. 2022. godine, kojim je uređena: unutrašnja organizacija, organizacione jedinice i njihova nadležnost, organi nadzora, upravljanja i rukovođenja, radnici sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima, način rukovođenja, programiranje i izvršavanje poslova i radnih zadataka, ovlaštenja i odgovornosti radnika za obavljanje poslova i radnih zadataka, ukupan broj izvršilaca za obavljanje poslova, naziv i raspored poslova po organizacionim jedinicama s opisom poslova za svako radno mjesto, potrebnim uslovima u pogledu stručne spreme i posebnih uslova za rad na određenim poslovima, te druga pitanja od važnosti za organizaciju i način rada Kliničkog centra.

Klinički centar radi sa značajno manjim brojem izvršitelja u odnosu na usvojeni Pravilnik o radu. Na 31.12.2022. godine popunjenost je iznosila 73%. Skrećemo pažnju da navedeno može uticati na vršenje djelatnosti Kliničkog centra.

Nije izvršena identifikacija i procjena rizika, nije donesen registar rizika, niti je donesen interni akt kojim bi se uredilo upravljanje rizicima u Kliničkom centru. Zbog svega navedenog smatramo da upravljanje rizicima, njihovo praćenje i procjena na nivou Kliničkog centra nije uspostavljeno u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.

S ciljem uspostavljanja funkcionalnog i efikasnog sistema internih kontrola, usvojen je određen broj internih akata i procedura. Uvidom u njih utvrdili smo da Pravilnik o računovodstvenim politikama (datira iz 2010. godine) i nije usaglašen sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH. Još uvijek nisu donesene procedure vezane za upravljanje imovinom klasificiranom kao „van upotrebe“. To više dobiva na važnosti ako se uzme u obzir činjenica da je na datum bilansa u okviru građevina iskazan iznos od 930.195 KM neto vrijednosti (nabavna vrijednost 11.313.040 KM, ispravka vrijednosti 10.382.845) koji se odnosi na građevinske objekte van upotrebe (detaljnije obrazloženo u tački 6.2.1.1 Izvještaja). Osim toga, Klinički centar nije sačinio mapu poslovnih procesa.

U 2022. godini u Kliničkom centru radni odnos je zasnovalo 116 osoba, najvećim dijelom po konkursu iz prethodne godine, dok je za 131 osobu prestao radni odnos (od ovog broja je 80 osoba koje je sa radom prestalo odlaskom u penziju, dok se 19 prekida radnog odnosa odnose na otkaze na lični zahtjev zaposlenika, 12 zaposlenika je dobilo otkaz, za 11 zaposlenika utvrđena je povreda radne obaveze, pet ugovora okončano je istekom ugovora na određeno vrijeme, tri radna odnosa okončana su smrću zaposlenika, a jedan zaposlenik nije zadovoljio probni rad).

U ranijem periodu dolazilo je do zastoja, odnosno pada softverskog sistema koji Klinički centar koristi u poslovanju. S tim u vezi je bio potreban ponovni ručni unos podataka jer sistemi za rezervnu pohranu (backup) nisu funkcionisali. **Ovakav način unosa podataka nosi visok inherentni rizik greške. Klinički centar i dalje nema sačinjen plan aplikativnog sistema za kontinuitet poslovanja i plan za oporavak od katastrofe (disaster recovery plan), kao ni backup strategiju za ključne aplikacije informacionog sistema. Navedeno više dobiva na značaju imajući u vidu nadležnosti Kliničkog centra, posebno uzimajući u obzir to da se radi o pružanju zdravstvenih usluga.**

U julu 2022. godine imenovan je koordinator za finansijsko upravljanje i kontrolu. Klinički centar je sačinio Godišnji izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2022. godinu i dostavio ga Centralnoj harmonizacionoj jedinici pri Federalnom ministarstvu finansija. U okviru ovog izvještaja konstatovane su mjere koje se planiraju poduzeti za dalji razvoj finansijskog upravljanja i kontrole.

---

⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 73/13

Shodno navedenom, utvrdili smo da sistem internih kontrola nije uspostavljen prema COSO modelu, kako to nalažu odredbe Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnika o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.

Preporuke:

- *donijeti mapu procesa, utvrditi rizike i u skladu s tim donijeti registar rizika kako to nalaže Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH;*
- *Pravilnik o računovodstvenim politikama usaglasiti sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH;*
- *internim aktima definisati procedure vezane za upravljanje imovinom klasificiranom kao „van upotrebe“.*
- *izraditi plan aplikativnog sistema za kontinuitet poslovanja i plan za oporavak od katastrofe (disaster recovery plan), te vršiti njihovo redovno testiranje uz izradu backup strategije za ključne aplikacije informacionog sistema.*

Organi Kliničkog centra

Nadzorni odbor obavlja nadzor nad radom i poslovanjem Kliničkog centra. Nadzorni odbor ima tri člana, i to dva predstavnika osnivača (FBiH i kantoni koji su većinski finansijeri), a jednog predstavnika zaposlenika zdravstvene ustanove. Predsjednika i članove Nadzornog odbora imenuje i razrješava Vlada FBiH na prijedlog federalnog ministra zdravstva. Predsjednik i članovi Nadzornog odbora imenuju se na period od četiri godine, s mogućnošću ponovnog izbora, a najviše za još jedan mandatni period. Prethodnom Nadzornom odboru, u skladu sa Rješenjem o imenovanju istekao je mandat 12. 12. 2018. godine. Federalno ministarstvo zdravstva je svojim aktom od 6. 3. 2019. godine, dostavilo mišljenje u kojem stoji da mandat Nadzornog odbora traje sve do donošenja rješenja Vlade FBiH o razrješavanju predsjednika i članova Nadzornog odbora. Vlada FBiH je 6. 10. 2022. godine donijela Rješenje o razrješavanju nadzornog odbora, te donijela rješenje o imenovanju nadzornog odbora: Izmir Hadžavić (FBiH) - predsjednik, Namik Džanković (Kanton Sarajevo) - član i Bosanko Horozić (Klinički centar) - član.

Organ upravljanja je **Upravni odbor**. Nadležnost, prava, obaveze i odgovornosti Upravnog odbora su regulisane Zakonom, Statutom i Poslovníkom o radu Upravnog odbora. Upravni odbor čine predstavnici: FBiH - dva člana, kantona osnivača - po dva člana kojima je zdravstvena ustanova ujedno opća i kantonalna bolnica, kantona osnivača - po jednog člana kojima zdravstvena ustanova nije ujedno opća i kantonalna bolnica, stručnih radnika zdravstvene ustanove - tri člana, od kojih najmanje dva moraju biti iz reda zdravstvenih radnika. Predsjednika i članove Upravnog odbora imenuje i razrješava Vlada FBiH na prijedlog federalnog ministra zdravstva, a u smislu člana 64. stav 6. Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

Raniji Upravni odbor imenovan je Rješenjem Vlade FBiH od 13. 1. 2017. godine. Vlada FBiH je 4. 2. 2021. godine donijela Rješenje o razrješavanju predsjednika i članova Upravnog odbora i Rješenje o privremenom imenovanju Upravnog odbora, u istom sastavu kao i u prethodnom mandatu, na period do 60 dana, u skladu sa Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima FBiH.

Ured Vlade FBiH za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima EU je na upit Kliničkog centra 7. 9. 2021. godine odgovorio da je privremeni Upravni odbor, imenovan na period od 60 dana, dužan raditi u punom kapacitetu i donositi odluke iz svoje nadležnosti, sve dok Vlada FBiH ne donese rješenje o njegovom razrješavanju. Vlada FBiH je 21. 4. 2022. godine donijela Rješenje o razrješavanju i Rješenje o imenovanju Upravnog odbora na period od 4 godine. Imenovani Upravni odbor čine: Jasmin Kapetanović (iz reda zaposlenika) – predsjednik, Lejla Brčić (Kanton Sarajevo) – članica, Ernela Eminović (iz reda zaposlenika) – članica, Muvedeta Butmir-Čedić (iz reda zaposlenika) – članica, Ajdin Zulić (Unsko-sanski kanton) – član, Diana Štimjanin-Koldžo (Zeničko-dobojski kanton) – članica, Nusret Popović (Bosansko-podrinjski kanton) – član, Mladen Čuturić (Srednjobosanski kanton) – član, Amra Karić (FBiH) – članica i Josip Nikolić (FBiH) – član.

Radom Kliničkog centra rukovodi **generalna direktorica**. Odlukom o konačnom imenovanju generalne direktorice Kliničkog centra, nakon dobivene saglasnosti Federalnog ministarstva zdravstva, od 25. 10. 2019. godine, imenovana je Sebija Izetbegović na mandatni period od četiri godine (9. 1. 2020 – 9. 1. 2024. godine).¹⁰

Unutrašnji nadzor nad radom organizacijskih jedinica i zdravstvenih zaposlenika

Klinički centar je, u skladu s članovima 192. i 193. Zakona o zdravstvenoj zaštiti i članom 75. Statuta, obavezan provoditi unutrašnji nadzor nad radom organizacijskih jedinica i zdravstvenih radnika. Klinički centar je donio Procedure postupanja kod provođenja unutrašnjeg nadzora 13. 10. 2020. godine u skladu s Pravilnikom u unutrašnjem nadzoru od 19. 10. 2016. godine. Prema sačinjenom izvještaju Komisije za poboljšanje kvaliteta i sigurnosti zdravstvenih usluga, unutrašnji nadzor se provodi redovno, te Komisija kontinuirano pomaže osoblju Kliničkog centra u ispunjenju zadatih kriterija prema Standardima Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (u daljem tekstu: AKAZ).

Obavljenom revizijom konstatovali smo da nije donesen, a ni dostavljen Ministarstvu zdravstva Kantona Sarajevo godišnji plan i program obavljanja unutrašnjeg nadzora za 2022. godinu, što nije u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti.

Preporuka:

- ***sačinjavati i podnositi godišnji plan i program provođenja unutrašnjeg nadzora u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti.***

Sigurnosni standardi

U skladu s članom 55. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, Klinički centar je dužan uspostaviti sistem sigurnosnih standarda. AKAZ je jedini nadležni organ u oblasti poboljšanja kvaliteta i sigurnosti zdravstvenih usluga i akreditacije zdravstvenih ustanova u FBiH. Akreditacija podrazumijeva postupak kojim se ocjenjuje i potvrđuje da zdravstvena ustanova zadovoljava definisane i objavljene standarde sigurnosti i kvaliteta u procesu pružanja zdravstvene zaštite, kao i sticanje akreditacijskog statusa kod AKAZ-a. Obuhvata i certifikaciju i vrši se svake tri godine u skladu sa Zakonom o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu FBiH. Članom 6. Zakona definisano je da je učešće u programu akreditacije dobrovoljan proces koji se vrši na zahtjev zdravstvenih ustanova primarne i bolničke zdravstvene zaštite, a dodjeljuje se onim zdravstvenim ustanovama za koje se dokaže da su ispunile postavljene standarde i kriterije koje je propisao AKAZ. Klinički centar je za 2022. godinu izvršio procjenu indikatora kvaliteta i sigurnosti za zdravstvene usluge.

Prema prezentiranim podacima, AKAZ je Kliničkom centru izdao Potvrdu o procesu uspostave sistema sigurnosti i kvaliteta 20. 10. 2022. godine kojom se potvrđuje da je Klinički centar otpočeo proces uspostavljanja sistema sigurnosti i kvaliteta za bolnice, o čemu je zaključen Ugovor o uslovima vanjskog pregleda i akreditaciji od 12. 1. 2021. godine i Aneks Ugovora od 10. 2. 2022. godine, radi pripreme i pribavljanja dokaza o ispunjenosti uslova prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama – certifikata o uspostavljenom sistemu standarda sigurnosti i kvaliteta (akreditacija). Potvrda važi do 30. 4. 2023. godine.

Interna revizija

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Kliničkog centra uspostavljena je Služba interne revizije u okviru koje su sistematizovana tri radna mjesta (šef službe, interni revizor i mlađi interni revizor), a u toku 2022. godine popunjeno je radno mjesto mlađeg internog revizora.

---

¹⁰ Članom 44. Statuta Kliničkog centra definisano je da za generalnog direktora može biti imenovano lice koje, pored općih uvjeta predviđenih Zakonom, ispunjava i sljedeće uvjete: VSS - završen medicinski fakultet; završena specijalizacija iz djelatnosti UKC-a; - nastavnik medicinskog fakulteta u rangu redovnog ili vanrednog profesora, odnosno docenta; da je afirmirani stručni i naučni radnik iz oblasti medicine; da ima radno iskustvo od najmanje 5 (pet) godina u struci; da posjeduje znanje iz zdravstvenog menadžmenta. Rješenjem rektora Univerziteta u Sarajevu od 9. 3. 2023. godine („Sl. novine KS“, br: 14/23) poništen je upis u Matičnu knjigu magistranata pod rednim brojem 437.

Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH¹¹ i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH,¹² propisane su nadležnosti rukovodioca i internih revizora.

Strateški plan interne revizije za 2022-2024. godinu nije donesen, što nije u skladu s Metodologijom rada interne revizije u javnom sektoru u FBiH. Odlukom o usvajanju Plana rada Službe interne revizije usvojen je Plan rada za period april – decembar 2022. godine. Planom je predviđeno, i do okončanja revizije provedeno šest revizija i to: Revizija procesa planiranja, donošenja poslovnih i finansijskih planova, Revizija procesa investiranja, investicija u toku i investicionog održavanja, Revizija upravljanja imovinom u vlasništvu KCUS-a, vrednovanja imovine i imovine u vanbilansnoj evidenciji, Revizija upravljanja ljudskim resursima, odlivom i fluktuacijom zaposlenih, Revizija strukture materijalnih troškova i Revizija provedenih javnih nabavki. Nije sačinjen Godišnji izvještaj interne revizije. U sačinjenih šest izvještaja interne revizije dato je ukupno 11 preporuka.

Nije sačinjen strateški plan interne revizije za 2022-2024. godinu, kao ni godišnji izvještaj Interne revizije, što su obaveze rukovodioca u skladu sa članom 14. Zakona o Internoj reviziji u javnom sektoru FBiH. Interna revizija uspostavljena na način da je popunjeno samo jedno (mlađi interni revizor) od sistematizovana tri radna mjesta, osim što nije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH, nedovoljna je da bi njena funkcija bila u potpunosti operativna i dala puni doprinos boljem i efikasnijem radu Kliničkog centra.

Preporuka:

- **uspostaviti funkciju interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH.**

Prevenција korupcije

U novembru 2021. godine Vlada FBiH usvojila je novi Akcioni plan za borbu protiv korupcije za period od 2021. godine do donošenja nove strategije za borbu protiv korupcije u FBiH. U Akcionom planu jedna od aktivnosti je analiziranje i ažuriranje postojećih planova integriteta u roku od šest mjeseci od dana usvajanja Plana. Klinički centar nam nije prezentirao Plan integriteta, niti njegovo usklađivanje sa Akcionim planom.

Preporuka:

- **donijeti plan integriteta usklađen s novim Akcionim planom za borbu protiv korupcije.**

5. PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE

5.1 Izrada i donošenje finansijskog plana

Upravni odbor je 12. 1. 2022. godine usvojio privremeni plan za prvi kvartal 2022. godine kojim su planirani uravnoteženi prihodi i rashodi u iznosu od 63.235.000 KM. Privremeni plan usvojen je zbog neusvajanja finansijskog plana Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Zavod).

Upravni odbor je 21. 7. 2022. godine donio Odluku o usvajanju Programa rada i finansijskog plana Kliničkog centra za period 2022–2024. godine, nakon potpisivanja ugovora o pružanju usluga zdravstvene zaštite sa Zavodom od 28. 4. 2022. godine i aneksa ugovora od 25. 7. 2022. godine, čemu je prethodilo usvajanje Finansijskog plana Zavoda (finansijski plan Zavoda usvojen u aprilu, a rebalans u julu 2022. godine).

---

¹¹ „Sl. novine FBiH“, br. 47/08, 101/16

¹² „Sl. novine FBiH“, br. 49/20

Kako je prezentirano, Program rada i finansijski plan Kliničkog centra za period 2022 – 2024. godina usvojen je tek 21. 7. 2022. godine jer se čekalo usvajanje rebalansa Zavoda kao najvećeg finansijera Kliničkog centra. Osim toga, Klinički centar svake godine donosi trogodišnji Program rada i finansijski plan, tako da je i ovaj period do usvajanja finansijskog plana ipak obuhvaćen finansijskim planom za period 2021–2023. godine. Nadzorni odbor je na Program rada i finansijski plan Kliničkog centra za period 2022–2024. saglasnost dao 26. 7. 2022. godine, dok je Zavod dao mišljenje o usklađenosti finansijskog plana sa finansijskom planom Zavoda aktom od 1. 8. 2022. godine.

Ovim planom utvrđeni su ukupni prihodi u iznosu od 273.842.000 KM, koliko su planirani i ukupni rashodi. Najznačajniji iznos prihoda planiran je od Zavoda u iznosu od 162.710.000 KM, dok se najznačajniji planirani rashodi odnose na plaće i naknade zaposlenih u iznosu od 145.775.000 KM. Prihodi od Zavoda planirani su na osnovu Rebalansa njegovog Finansijskog plana za 2022. godinu i na nivou ostvarenja 2021. godine. Prihodi od Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH (u daljem tekstu: FZZOIR) planirani su na bazi Ugovora o pružanju zdravstvenih usluga koje se finansiraju iz sredstava fonda solidarnosti FBiH za 2022. godinu, a ostali prihodi su najvećim dijelom planirani na nivou ostvarenja za 2021. godinu, izuzev prihoda koji se ne planiraju jer nije moguće utvrditi izvjesnost, odnosno nemaju kontinuitet (kursne razlike, obračunate zatezne kamate, naplaćena otpisana potraživanja, prihodi iz ranijih godina itd.). Troškovi lijekova i ostalog medicinskog materijala, kao i troškovi ostalih sektora naručioca planirani su na osnovu njihovih dostavljenih podataka, a troškovi plaća planirani su na bazi planiranog broja zaposlenih za 2022. godinu. Ostali troškovi planirani su na nivou ostvarenja za 2021. godinu.

Finansijskim planom predviđeni prihodi i rashodi, te njihovo izvršenje, iskazani su u tabeli:

u KM

R. br.	Pozicija	Plan za 2022. godinu	Ostvareno u 2022. godini	Ostvareno u 2021. godini	Indeks (4/3)*100
1	2	3	4	5	6
I	Prihodi	273.842.000	283.310.784	265.357.686	103,45
II	Rashodi	273.842.000	282.005.513	259.788.040	102,98
III (I-II)	Višak prihoda nad rashodima	-	1.305.271	5.569.646	-

Kao što se može vidjeti iz podataka u tabeli, Klinički centar je u 2022. godini iskazao ostvarenje prihoda u iznosu od 283.310.784 KM, rashoda u iznosu od 282.005.513 KM, i iskazao je višak prihoda nad rashodima (dobit) u iznosu od 1.305.271 KM.

Uvidom u dokumentaciju konstatovana su na pojedinim pozicijama prekoračenja planiranih rashoda, kao i manje ostvarenje rashoda na pojedinim pozicijama u odnosu na plan, što u konačnici predstavlja ukupno povećanje rashoda u finansijskom izvještaju u iznosu od 8.163.513 KM.

Prekoračenja se najvećim dijelom odnose na rashode lijekova i potrošnog medicinskog materijala u iznosu od 19.007.262 KM. Na pojedinim pozicijama ostvarena su značajno manja izvršenja u odnosu na plan, kao što su troškovi bruto plaća za 10.800.727 KM, na što je uglavnom uticalo smanjenje prosječnog broja zaposlenih u odnosu na prethodnu godinu i neostvarenje novih zapošljavanja. Prihodi u 2022. godini su ostvareni u iznosu od 283.310.784 KM, što je za 9.468.784 KM više od planiranog iznosa (najveći iznos više ostvarenih prihoda odnosi se na prihode FZZOIR-a u iznosu od 10.790.591 KM).

Kao što je navedeno u tačkama 6.1.1.1, 6.1.2.2 i 6.2.2.1 Izvještaja, Klinički centar je u bilansnoj knjigovodstvenoj evidenciji iskazivao promet tuđe robe (lijekovi i potrošni materijal koje finansira FZZOIR), koja ne zadovoljava zahtjeve važećih propisa da se iskazuje u bilansnoj knjigovodstvenoj evidenciji kao da se radi o vlastitoj robi. Po tom osnovu iskazani su prihodi i rashodi u 2022. godini, koji su i planirani Finansijskim planom za 2022. godinu. Naime, Finansijskim planom za 2022. godinu planirani su prihodi od FZZOIR-a u ukupnom iznosu od 65.552.000 KM, ali bez informacije koliko se od planiranog iznosa odnosi na zdravstvene usluge koje će pružati Klinički centar, a koliko na lijekove i potrošni materijal koje finansira FZZOIR.

U planu je navedeno da su ovi prihodi planirani na bazi Ugovora zaključenog s FZZOIR-om za 2022. godinu, kao i da su klinike planirale veći obim usluga. Istovremeno, u okviru troškova materijala, energije i usluga planirani su „troškovi lijekova i ostalog medicinskog potrošnog materijala iz sredstava FZZOIR-a” u iznosu od 42.246.000 KM. Uvažavajući sve što je obrazloženo u navedenim tačkama Izvještaja, da se radi o tuđoj robi čiji promet treba evidentirati u okviru vanbilansne evidencije jer se radi o poslovnim događajima koji u trenutku nastanka nemaju direktan uticaj na pozicije u Bilansu stanja i Bilansu uspjeha, ali su značajni sa stanovišta ocjene upotrebe tuđe imovine, samim tim nema ni osnova da se planiraju prihodi i rashodi po ovom osnovu, budući da je neosnovano njihovo evidentiranje i iskazivanje u bilansnoj knjigovodstvenoj evidenciji. Preporuka za evidentiranje tuđe robe data je u okviru tačke 6.2.2.1 Izvještaja.

Iako su konstatovana značajna odstupanja ostvarenih u odnosu na planirane prihode i rashode, u toku 2022. godine nisu vršene izmjene i dopune Finansijskog plana za 2022. godinu, kojima bi se izmijenili planirani iznosi prihoda i rashoda u skladu s realizacijom.

Preporuka:

- ***Upravni odbor treba blagovremeno razmatrati finansijski plan, te ga u slučaju potrebe, u skladu sa njegovim ciljevima, revidirati i usaglasiti.***

5.2 Izvještavanje

U skladu sa članom 72. Zakona o zdravstvenoj zaštiti i članom 30. Statuta, Nadzorni odbor sačinjava godišnji izvještaj o poslovanju zdravstvene ustanove, te pregleda izvještaj o radu direktora i upravnog odbora zdravstvene ustanove. Izvještaj dostavlja osnivaču, upravnom odboru i direktoru zdravstvene ustanove. U aprilu 2023. godine Nadzorni odbor sačinio je Izvještaj o izvršenom nadzoru nad poslovanjem Kliničkog centra za period 1. 1. 2022. godine – 31. 12. 2022. godine koji je 7. 4. 2023. godine dostavljen Federalnom ministarstvu zdravstva, Upravnom odboru i Generalnoj direktorici, a osnivačima prosljeđen 20. 4. 2023. godine.

Upravni odbor je 4. 4. 2023. godine usvojio Izvještaj o radu i finansijskom poslovanju Kliničkog centra za 2022. godinu, koji je dostavljen osnivačima 20. 4. 2023. godine u skladu sa članom 71. Statuta. Također, u skladu sa članom 65. Zakona o zdravstvenoj zaštiti i članom 37. Statuta Upravni odbor je Izvještaj o radu Upravnog odbora za 2022. godinu osnivačima podnio 20. 4. 2023. godine.

Prema članu 68. Zakona o zdravstvenoj zaštiti direktor upravnom odboru podnosi pisani izvještaj o cjelokupnom poslovanju zdravstvene ustanove jednom tromjesečno. Upravni odbor je 4. 4. 2023. godine usvojio Izvještaj o radu generalne direktorice Kliničkog centra za 2022. godinu, dok nam tromjesečni izvještaji nisu prezentirani što nije u skladu sa članom 68. Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

Preporuka:

- ***potrebno je da generalna direktorica Upravnom odboru podnosi tromjesečne izvještaje o cjelokupnom poslovanju, kako je propisano Zakonom o zdravstvenoj zaštiti.***

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Godišnje finansijske izvještaje za 2022. godinu Klinički centar je sačinio i dostavio nadležnim organima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku. Upravni odbor je Odlukom od 23. 2. 2022. godine usvojio Godišnje finansijske izvještaje, u skladu s članom 65. Zakona o zdravstvenoj zaštiti i članom 37. Statuta. Godišnji finansijski izvještaji su osnivačima dostavljeni 20. 4. 2023. godine.

6.1 BILANS USPJEHA – IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU ZA PERIOD

6.1.1 Prihodi

U Godišnjim finansijskim izvještajima iskazani su prihodi u iznosu od 283.310.784 KM. Struktura ostvarenih prihoda prikazana je u tabeli:

	u KM	
	1. 1.-31. 12. 2022.	1. 1.-31. 12. 2021.
PRIHODI	283.310.784	265.342.219
Prihodi iz ugovora s kupcima	258.025.211	232.707.319
Prihodi od pruženih usluga	258.025.211	232.707.319
Ostali prihodi i dobici	25.285.573	32.634.900

6.1.1.1 Prihodi iz ugovora sa kupcima

Prihodi iz ugovora s kupcima ostvareni su u iznosu od 258.025.211 KM i čine 91% ukupnih prihoda, a odnose se na prihode od pruženih usluga. U odnosu na prošlu godinu veći su za 25.317.892 KM, što se najvećim dijelom odnosi na prihode od Zavoda u iznosu od 10.730.633 KM. Strukturu ovih prihoda čine prihodi od Zavoda (156.108.323 KM), prihodi Fonda solidarnosti FBiH (76.342.590 KM), prihodi ostvareni pružanjem usluga osiguranicima i pacijentima iz drugih kantona (21.520.486 KM), ostali prihodi (3.095.615 KM), prihodi ostvareni pružanjem usluga osiguranicima i pacijentima iz Brčko Distrikta i Republike Srpske (671.588 KM) i prihodi od ugradnje proteza (286.608 KM).

Prihodi od Zavoda ostvareni su na osnovu potpisanog ugovora o pružanju zdravstvene zaštite osiguranim licima Kantona Sarajevo od 28. 4. 2022. godine i aneksa ugovora koji je potpisan nakon rebalansa finansijskog plana Zavoda za 2022. godinu 25. 7. 2022. godine. Ugovorom ukupni iznos finansiranja Kliničkog centra iznosio je 148.069.000 KM, a aneksom ugovora je ovaj iznos definisan 161.857.400 KM, što čini 83% finansiranja Kliničkog centra (3.173 zaposlena). Prihodi od Zavoda iskazani su u iznosu od 156.108.323 KM. Ugovorom i Aneksom ugovora definisano je da će se naknada za pružanje zdravstvene zaštite doznacavati u pravilu u mjesečnim tranšama, sa izuzetkom koji se odnosi na dio sredstava koja su planirana za tačno određene namjene, a koja imaju drugačiju dinamiku izvršenja i koja će se realizovati po zahtjevu Kliničkog centra uz prilog relevantne dokumentacije. Napominjemo da Ugovor sa Zavodom, nije sačinjen u skladu sa Jedinstvenom metodologijom i Naredbom o standardima i normativima zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja u FBiH, iz razloga što Zavod prilikom planiranja pripadajućih sredstava i ugovaranja zdravstvenih usluga sa zdravstvenim ustanovama nije primijenio ove akte.

Prihodi od Fonda solidarnosti FBiH ostvareni su na osnovu potpisanog Ugovora o pružanju zdravstvenih usluga koje se finansiraju iz sredstava Fonda solidarnosti FBiH za 2022. godinu sa FZZOIR-om od 18. 3. 2022. godine kojim se definiše pružanje zdravstvenih usluga koje se finansiraju iz sredstava Fonda solidarnosti FBiH za 2022. godinu pacijentima – licima osiguranim kod kantonalnih zavoda zdravstvenog osiguranja u FBiH. Ugovorom je definisano da će se finansirati zdravstvene usluge u iznosu od 19.354.569 KM (usluge definisane članom 2. Ugovora), zatim usluge bolničke zdravstvene zaštite povratnika iz FBiH u RS u iznosu od 40.000 KM, kao i usluge dijalize za koje se plaćaju troškovi rada medicinskog tima 35 KM po jednoj dijalizi i troškovi toplog obroka za pacijenta 4 KM po jednoj dijalizi, te usluge sanitetskog prevoza pacijenata u inostranstvo koje se pojedinačno fakturišu. Ovim Ugovorom FZZOIR se obvezuje da će izvršiti nabavku zdravstvenih usluga, a Klinički centar se obvezuje da će pružiti zdravstvene usluge koje se finansiraju iz sredstava Fonda solidarnosti FBiH. **Pored pružanja usluga ugovorom je definisano finansiranje lijekova za pružanje zdravstvenih usluga za koje nabavku lijekova i potrošnog materijala vrši naručilac usluga.** Lijekovi koji će nabavljati FZZOIR za pružanje zdravstvenih usluga definisani su Odlukom o Listi lijekova Fonda solidarnosti FBiH i to: lijekovi za terapiju malignih neoplazmi, lijekovi za terapiju malignih neoplazmi sa posebnim režimom propisivanja, imunosupresivni lijekovi za terapiju nakon transplantacije organa, lijekovi za liječenje

hepatitisa C i B, lijekovi za liječenje oboljelih od multiple skleroze, lijekovi u tretmanu hemodijalize, lijekovi za liječenje hemofilije, antivirusni lijekovi, humani imunoglobulin, biološki lijekovi za liječenje upalnih bolesti debelog crijeva (Morbus Chron, ulcerozni kolitis) i lijekovi za profilaksu respiratornog sincicijalnog virusa. Ugovorom je definisano da će pružalac usluga (Klinički centar) za ove lijekove i potrošni materijal za dijalizu obezbijediti prijem i kontrolu lijekova, te njihovo skladištenje i redovnu kontrolu, kao i dostavu mjesečnih izvještaja o potrošnji. Obaveza naručioca usluga (FZZOIR) je, kako je već navedeno, nabavka ovih lijekova. Dakle, navedene lijekove nabavlja FZZOIR, a izabrani dobavljač direktnu isporuku lijekova vrši Kliničkom centru za pružanje zdravstvenih usluga upotrebom predmetnih lijekova. S tim u vezi, radi se o tuđoj robi, koju Klinički centar skladišti do momenta potrošnje (liječenja pacijenata). **U momentu zaprimanja ovih lijekova i potrošnog materijala Klinički centar je priznavao zalihe u korist prihoda (popratna dokumentacija je faktura dobavljača koja glasi na FZZOIR). Razduženje zaliha i priznavanje rashoda vršeno je po utrošku, što je obrazloženo u tački 6.1.2.2 Izvještaja. Ovi lijekovi i potrošni materijal ne ispunjavaju zahtjeve MRS-a 2 – Zalihe i Konceptualnog okvira za finansijsko izvještavanje da bi se priznali kao vlastite zalihe. Naime, radi se o poslovnim događajima vezanim za tuđu robu, koji u trenutku nastanka nemaju uticaja na promjene u Bilansu stanja i Bilansu uspjeha. Shodno tome, promet ovih lijekova i potrošnog materijala nije se trebao evidentirati i iskazivati u okviru bilansne evidencije, nego ga je trebalo evidentirati u okviru vanbilansne evidencije u skladu s članom 17. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i članom 63. Pravilnika o kontnom okviru i sadržaju konta za privredna društva. Također, članom 76. Pravilnika o računovodstvu Kliničkog centra definisano je da se u okviru vanbilansne evidencije evidentiraju poslovni događaji koji u trenutku nastanka nemaju direktan uticaj na pozicije u Bilansu stanja i Bilansu uspjeha, ali su značajne sa stanovišta ocjene upotrebe tuđe imovine, budućih potencijalnih obaveza, kontrole poslovnih procesa i informacija. Preporuka je data u okviru tačke 6.2.2.1 Izvještaja. Ovakav način evidentiranja tuđe robe za posljedicu ima nerealno iskazane (uvećane) prihode i rashode, bez uticaja na finansijski rezultat, za iznos lijekova i potrošnog materijala koji je zaprimljen i utrošen u 2022. godini.**

Prema pregledu prometa zaliha lijekova i potrošnog materijala koje finansira FZZOIR za period od 1. 1. do 31. 12. 2022. godine evidentirano je zaduženje ovih zaliha u 2022. godini u ukupnom iznosu od 52.678.736 KM, koje je priznato u korist prihoda. S obzirom na to da je većina ovih lijekova i potrošnog materijala utrošena, istovremeno je evidentirano razduženje ovih zaliha po kojem osnovu su priznati rashodi u ukupnom iznosu od 51.545.652 KM (detaljnije obrazloženo u okviru tačke 6.1.2.2 Izvještaja), što za posljedicu ima precijenjen finansijski rezultat za 1.133.084 KM.

Prihodi ostvareni pružanjem usluga osiguranicima i pacijentima iz drugih kantona ostvareni su u iznosu od 21.520.486 KM na osnovu ispostavljenih faktura Kliničkog centra prema kantonalnim zavodima zdravstvenog osiguranja. Naime, na osnovu zaključenih ugovora sa kantonalnim zavodima, Klinički centar ispostavlja fakture za pružene usluge osiguranicima koji dolaze sa teritorija ovih kantona prema ugovorenom načinu fakturisanja. Sa pojedinim kantonalnim zavodima ugovoren je avansni način plaćanja u fiksnom iznosu, a preostali dio mjesečne fakture umanjuje se u iznosu avansa u odnosu na stvarno pružene usluge, dok je za druge kantone ugovoreni način fakturisanja po stvarno izvršenim uslugama i obračunu koji se dostavlja do 10. u mjesecu za prethodni mjesec. Po istom osnovu ostvareni su *prihodi ostvareni pružanjem usluga osiguranicima i pacijentima iz Brčko Distrikta i Republike Srpske.*

Ostali prihodi iskazani su u iznosu od 3.095.615 KM i najvećim dijelom (1.022.142 KM) odnose se na prihode po osnovu fakturisanih usluga neosiguranim licima.

6.1.1.2 Ostali prihodi i dobiti

Ostali prihodi i dobiti iskazani su u iznosu od 25.285.573 KM, a najvećim dijelom se odnose na ostale prihode i dobitke (24.343.004 KM) i finansijske prihode (928.600 KM). Ostale prihode i dobitke čine: ostali poslovni prihodi (18.703.575 KM), prihodi po osnovu ispravki grešaka iz ranijeg perioda (3.827.963 KM) i ostali prihodi i dobiti (1.811.466 KM).

Ostali poslovni prihodi odnose se na prihode od donacija (14.516.795 KM), prihode iz namjenskih izvora finansiranja (1.671.012 KM), prihode od najma (977.982 KM), ostale prihode po drugim osnovama (916.580 KM) i prihode od premija, subvencija, poticaja i sl. (621.205 KM).

Prihodi od donacija se najvećim dijelom u iznosu od 11.837.906 KM odnose na prihode od donacija vezanih za stalna sredstva – prenos s odgođenih prihoda u skladu s odredbama MRS-a 20 – Računovodstvo državnih bespovratnih davanja i objavljivanje državne pomoći. Na prihodima iz namjenskih izvora finansiranja evidentirani su prihodi koji se iskazuju na osnovu zaključenih ugovora sa davaocima sredstava kojim se definiše namjenski utrošak i njegovo pravdanje. U momentu utroška prihod se evidentira na ovom kontu, a vezan je za konto unaprijed naplaćenih i odloženih prihoda – novčana sredstva. Prihode od najma čine prihodi od najma poslovnog prostora (621.282 KM) i prihodi od parkinga (356.700 KM). Ostali prihodi se najvećim dijelom (561.024 KM) odnose na prihode od kliničkog ispitivanja lijekova. Prihodi od premija, subvencija i poticaja odnose se na refundacije bolovanja od Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo (613.543 KM) i refundacije bolovanja ostalih kantona (7.662 KM).

Prihodi po osnovu ispravki grešaka iz ranijeg perioda odnose se na naknadno fakturisane prihode za isporučene usluge prošlih godina (3.742.470 KM) i na ostale naknadno utvrđene prihode ranije godine (85.493 KM).

Naknadno fakturisani prihodi odnose se na pružene usluge detekcije Real-time PCR testiranja na SARS-Cov-2 (u daljem tekstu: PCR testiranje) u periodu pandemije. Naime, ove usluge su pružane bez neophodnih saglasnosti kantonalnih zavoda zbog svoje hitnosti, te shodno tome nisu bile fakturisane u periodu pružanja usluge. Prije ispostavljanja faktura Klinički centar se obratio zavodima dopisom na koji su zavodi izrazili neslaganja. Klinički centar se potom obratio Federalnom ministarstvu zdravstva sa zahtjevom za uputu o fakturisanju ovih usluga zavodima, te je Ministarstvo aktom od 30. 9. 2021. godine dostavilo odgovor da je naplata usluga isključivo stvar ugovornih odnosa o pružanju zdravstvenih usluga između ugovarača. Generalna direktorica je Upravnom odboru 19. 11. 2021. godine uputila informaciju vezano za fakturisanje usluga PCR testiranja. Obračunata je samo cijena rada, dakle isključen je materijal koji je dobiven putem donacija i iz sredstava Federalnog ministarstva zdravstva.

Upravni odbor je 15. 12. 2021. godine donio odluku kojom se daje saglasnost za ispostavljanje faktura za pružene usluge PCR testiranja zavodima. Prema ispostavljenim fakturama kantonalnim zavodima, 3.105.867 KM odnosi se na usluge pružene u 2020. godini, dok se iznos od 572.546 KM odnosi na fakture za usluge iz 2021. godine. Prema prezentiranim podacima, od do sada fakturisanog iznosa, iznos od 1.857.418 KM nije naplaćen, a najvećim dijelom (1.206.771 KM) odnosi se na fakture ispostavljene Zavodu zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona.

Ostali prihodi i dobici se najvećim dijelom odnose na naplaćena ranije otpisana potraživanja u iznosu od 970.764 KM (957.524 KM odnosi se na ranije otpisana potraživanja od Instituta za medicinsko vještačenje) i na prihode od ukinutih rezervisanja za troškove započetih sudskih sporova u iznosu od 737.789 KM. Na osnovu prezentovane dokumentacije konstatovali smo da se prihod priznaje na osnovu konačnih rješenja i presuda u postupcima koji se vode protiv Kliničkog centra.

Finansijski prihodi odnose se najvećim dijelom na obračunate zatezne kamate u iznosu od 928.600 KM, od čega se 921.200 KM odnosi na naplaćene zatezne kamate po osnovu dobivenog spora sa Institutom za medicinsko vještačenje koji se odnosio na neplaćene fakture za najam prostora. Prema prezentiranom zapisniku, Klinički centar je u posjedu objekta (na 31. 12. objekat je evidentiran u knjigovodstvenoj evidenciji investicijskih građevina) i čeka se određivanje njegove buduće namjene.

6.1.2 Rashodi

Struktura ostvarenih rashoda iskazana u finansijskim izvještajima je sljedeća:

u KM

	1. 1. - 31. 12. 2022.	1. 1. - 31. 12. 2021.
RASHODI	282.005.513	259.772.573
Poslovni rashodi	279.208.194	257.409.305
Troškovi sirovina i materijala	112.037.079	103.108.371
Troškovi energije i goriva	5.728.267	4.534.887
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	136.129.771	123.768.417
Amortizacija	19.314.795	20.488.869
Troškovi primljenih usluga	4.552.856	4.008.106
Ostali poslovni rashodi i troškovi	1.445.426	1.500.655
Ostali rashodi i gubici	2.797.319	2.363.268

6.1.2.1 Poslovni rashodi

Poslovni rashodi iskazani su u visini od 279.208.194 KM (čine 99% ukupnih rashoda) i veći su za 21.798.889 KM u odnosu na prethodnu godinu. Najznačajnije povećanje se odnosi na troškove plaća i ostalih ličnih primanja (12.361.354 KM) i troškove sirovina i materijala (8.928.708 KM).

6.1.2.2 Troškovi sirovina i materijala

Troškovi sirovina i materijala iskazani su u iznosu od 112.037.079 KM, a odnose se na: utrošene sirovine i materijal (107.666.071 KM), utrošene rezervne dijelove (3.112.883 KM) i otpis sitnog inventara u upotrebi i autoguma (1.258.125 KM).

Utrošene sirovine i materijal, iskazani su u iznosu od 107.666.071 KM, a najvećim dijelom se odnose na utrošene: citostatike (30.867.756 KM), lijekove (30.289.134 KM), potrošni materijal (15.655.178 KM), dijagnostiku (13.388.487 KM), materijal za ugradnju (6.664.133 KM), dijalizatore (2.402.765 KM), životne namirnice (2.200.993 KM), sanitetski materijal (2.062.626 KM), medicinske gasove (956.516 KM), ostali materijal (689.308 KM), kancelarijski materijal (534.351 KM), tehnički materijal (517.977 KM), laboratorijski materijal (443.238 KM), materijal za čišćenje (437.843 KM).

Uvidom u sistem vođenja zaliha i sa njima povezanih troškova, kao i povezanost materijalnog sa finansijskim knjigovodstvom, konstatovali smo da se na dnevnom osnovu vrši sravnjenje stanja te da se dostavljaju dnevni izvještaji o utrošenim lijekovima.

Za nabavku lijekova se provode procedure javnih nabavki, što je detaljnije obrazloženo u tački 8. Izvještaja. Trošak lijekova se evidentira u momentu stvarnog utroška po pacijentu na osnovu dostavljene dokumentacije klinike koja izdaje lijek.

Kao što je obrazloženo u tački 6.1.1.1 Izvještaja, promet lijekova i potrošnog materijala koje finansira FZZOIR, a koji predstavljaju tuđu robu, evidentira se u bilansnoj knjigovodstvenoj evidenciji. **Prema pregledu prometa zaliha lijekova i potrošnog materijala koje finansira FZZOIR za period od 1. 1. do 31. 12. 2022. godine priznati su rashodi na teret ovih zaliha u 2022. godini za utrošene zalihe u ukupnom iznosu od 51.545.652 KM. Međutim, uticaj na finansijski rezultat je 1.133.084 KM, budući da su priznati prihodi po ovom osnovu u iznosu od 52.678.736 KM. Preporuka je data u okviru tačke 6.2.2.1 Izvještaja.**

Troškovi životnih namirnica (2.200.993 KM) i *troškovi medicinskih gasova* (956.516 KM) su testirani kroz javne nabavke. Testiranjem realizacije uzorkovanih ugovora o nabavkama za navedene troškove nisu utvrđene nepravilnosti. *Troškovi ostalog materijala* (689.308 KM) odnose se na razne materijale koji se koriste na pojedinim klinikama kao npr. radioaktivni iridij (izvor za aparate), blaznice za neonatalnu i pedijatrijsku kliniku (za aparate za novorođenčad) i sl.

Utrošeni rezervni dijelovi iskazani su u iznosu od 3.112.883 KM, a najvećim dijelom odnose se na rezervne dijelove za medicinsku opremu (2.911.546 KM), te na rezervne dijelove za ostalu opremu i vozila (201.337 KM).

6.1.2.3 Troškovi energije i goriva

Troškovi energije i goriva, iskazani su u iznosu od 5.728.267 KM, a odnose se na: utrošeni gas (3.100.316 KM), električnu energiju (2.385.235 KM), gorivo i mazivo za kotlovnice (163.342 KM), gorivo i mazivo za vozila i ostale upotrebe (76.797 KM) i troškove grijanja (2.577 KM).

6.1.2.4 Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja

Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja zaposlenih u 2022. godini iskazani su u iznosu od 136.129.771 KM, što u odnosu na prethodnu godinu predstavlja veći iznos troškova zaposlenih za 12.361.354 KM, odnosno za 10%. Do povećanja troškova neto plaća zaposlenicima došlo je u drugoj polovini 2022. godine, što je u najvećoj mjeri posljedica stupanja na snagu novih Kolektivnih ugovora: Kolektivni ugovor o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u području djelatnosti zdravstvene zaštite na području kantona Sarajevo (doktori medicine i doktori stomatologije) i Kolektivni ugovor o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u oblasti zdravstva za područje Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Kolektivni ugovori).¹³ Struktura ovih troškova prikazana je u tabeli:

	u KM	
	1. 1. - 31. 12. 2022.	1. 1. - 31. 12. 2021.
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	136.129.771	123.768.417
Bruto plaće zaposlenih	93.166.817	83.933.361
Ostale naknade zaposlenih	41.418.855	38.060.927
Troškovi ostalih angažovanih fizičkih lica, uključujući čl. odbora	1.544.099	1.774.129

Plaće zaposlenih u Kliničkom centru uređene su Zakonom o radu, Kolektivnim ugovorima, Pravilnikom o radu¹⁴ i Pravilnikom o plaćama i drugim ličnim primanjima koji nemaju karakter plaće Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu¹⁵, sa izmjenama i dopunama (u daljem tekstu: Pravilnik o plaćama).

Pravilnikom o radu iz jula 2022. godine utvrđena je plaća radnika za obavljeni rad, koja se sastoji od osnovne plaće, dijela plaće za radni učinak i uvećane plaće na ime otežanih uslova rada, prekovremenog rada, noćnog rada, rada u dane sedmičnog odmora, kao i rada za vrijeme praznika u skladu sa Kolektivnim ugovorima. Osnovna plaća utvrđuje se kao umnožak najniže satnice, pripadajućeg koeficijenta složenosti i mjesečnog fonda sati. Pravilnikom o radu razvrstana su pojedinačna zanimanja u grupe složenosti i utvrđeni su koeficijenti u intervalu od 1,65 za jednostavne poslove do 6,9 za složene i vrlo složene poslove.

Prosječna neto plaća prije oporezivanja iznosi 1.873 KM. Najviša pojedinačno isplaćena plaća u 2022. godini iznosi 8.497 KM i odnosi se na generalnu direktoricu (uključuje 7.036 KM redovne plaće i iznos od 1.460 KM u pripadajućem mjesecu a koji se odnosi na dodatak za zamjenu zaposlenika na drugom radnom mjestu u iznosu kako je definisano aktima Kliničkog centra, a koji je ostvaren samo za jedan mjesec 2022. godine), a najniža isplaćena neto plaća iznosi 594 KM i odnosi se na radno mjesto čistačice.

¹³ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 20/22

¹⁴ Upravni odbor – Odluka o usvajanju Pravilnika o radu Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu br. 23/22 od 21. 7. 2022. godine

¹⁵ Upravni odbor – Odluka o usvajanju Pravilnika o plaćama i drugim ličnim primanjima koja nemaju karakter plaće br. 24/22 od 21. 7. 2022. godine

Visina plaće generalne direktorice, direktora disciplina i glavne sestre - tehničara Kliničkog centra definisana je u skladu s članom 8. Zakona o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu FBiH i Pravilnika o plaćama i drugim ličnim primanjima koja nemaju karakter plaće, kao i Odlukom Upravnog odbora¹⁶ i to: generalna direktorica za puno radno vrijeme ima pravo na plaću u iznosu od pet, a direktori disciplina za puno radno vrijeme imaju pravo na četiri prosječne mjesečne neto plaće isplaćene u FBiH u prethodna tri mjeseca sa pripadajućim dodacima saglasno granskim kolektivnim ugovorima.

Kolektivni ugovori doneseni su 2022. godine, a njihovom primjenom utvrđena je najniža neto satnica iz oblasti zdravstva u iznosu od 2,76 KM. Pravilnik o radu ranije nije bio usaglašen sa Kolektivnim ugovorima u dijelu utvrđenih koeficijenata složenosti rada. Međutim, novi Pravilnik o radu, koji je usvojen u julu 2022. godine, usaglašen je sa odredbama utvrđenim Kolektivnim ugovorima.

Revidirani su obračuni i isplate plata i naknada zaposlenicima za uzorkovane mjesece (mart, septembar i decembar) i utvrđeno je da se obračunavaju u skladu sa Pravilnikom o radu i Kolektivnim ugovorima. Uvidom u dokumentaciju konstatovano je da se obračunavaju i redovno uplaćuju pripadajući porezi i doprinosi. Za naknade zaposlenih prezentirana su rješenja i odgovarajuća dokumentacija na osnovu koje su donesena rješenja.

Pravilnikom o radu Kliničkog centra definisano je puno radno vrijeme u trajanju od 37,5 sati sedmično, u skladu sa važećim kolektivnim ugovorima koji su potpisani za radnike u zdravstvu i za doktore medicine i stomatologije¹⁷ na području Kantona Sarajevo.

Prethodnom revizijom utvrdili smo da glavne sestre na odjelima, odnosno odgovorna lica po službama, vode evidencije o radnom vremenu za zaposlenike po vrstama rada i broju radnih sati za svaku vrstu rada, međutim ove evidencije ne sadrže obavezne podatke o dolasku i odlasku na posao i s posla, o vremenu i satima zastoja, prekida rada, uključujući podatke o korištenju pauze. **Nakon dostavljenog pisma menadžmentu uspostavljene su nove evidencije o radnom vremenu. Uvidom u njih ustanovili smo da se ne vode u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu,¹⁸ jer ne sadrže potpune podatke o vremenu i satima zastoja, prekida rada, uključujući podatke o vremenu korištenja pauze. Također, utvrđeno je da je kod većine zaposlenika u mjesečnim evidencijama iskazano identično vrijeme početka i kraja radnog vremena za sve radne dane i korištenje pauze u toku rada bez informacije o periodu korištenja. Shodno navedenom, nismo se uvjerali u vjerodostojnost sačinjenih evidencija o provedenom vremenu na radnom mjestu, odnosno da je uspostavljena evidencija o radnom vremenu u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.**

Preporuka:

- **evidencije o radnom vremenu uspostaviti u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.**

Ostale naknade zaposlenih iskazane su u iznosu od 41.418.855 KM i najvećim dijelom odnose se na troškove naknada plaća (29.198.782 KM) i troškove ostalih primanja, naknada i materijalnih prava zaposlenih (12.214.670 KM). Troškove ostalih primanja, naknada i materijalnih prava zaposlenih najvećim dijelom čine naknade za topli obrok (7.371.002 KM), naknade za prevoz na posao i sa posla (1.900.545 KM), regres za godišnji odmor (1.768.585 KM), otpremnine (686.590 KM) i jednokratne pomoći (466.189 KM).

Naknada za topli obrok obračunata je i isplaćena u iznosu od 1% prosječne neto plaće u FBiH prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku, kako je utvrđeno Pravilnikom o radu.

---

¹⁶ Odluka o utvrđivanju visine plaće Generalne direktorice, direktori disciplina, savjetnika generalne direktorice i glavne sestre - tehničara Kliničkog centra broj 173/18 od 25. 1. 2018. godine

¹⁷ „Sl. novine KS“, br. 20/22

¹⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 92/16

Regres za godišnji odmor obračunat je i isplaćen u visinu od 50% prosječne neto plaće isplaćene u FBiH u posljednja tri mjeseca u iznosu od 531 KM za sve zaposlenike, u skladu sa Odlukom o isplati regresa za 2022. godinu od 14. 6. 2022. godine.

Otpremnine zaposlenicima koji su otišli u penziju su isplaćene u ukupnom iznosu od 686.590 KM u skladu sa Pravilnikom o plaćama i drugim ličnim primanjima koja nemaju karakter plaća. Naknada za otpremnine je propisana članom 37. i usklađena je sa Kolektivnim ugovorima o pravima i obvezama poslodavaca i radnika u oblasti zdravstva za područje Kantona Sarajevo (definisano članom 56.).

Troškovi ostalih angažovanih fizičkih lica, uključujući članove odbora iskazani su u iznosu od 1.544.099 KM (uključuju poreze i doprinose) od čega su naknade za komisije - namjenska sredstva za naučno istraživački rad (u daljem tekstu: NIR) 821.884 KM, naknade za komisije zaposlenika 237.955 KM i naknade članovima Upravnog i Nadzornog odbora u iznosu od 125.790 KM.

Troškovi naknada za namjenska sredstva za NIR evidentiraju se na posebnom kontu (tzv. naknade za Komisije za NIR), a odnose se na naknade za rad mentora i komentora prilikom specijalizacije. Sredstva za naknade se osiguravaju iz uplaćenih sredstava specijalizanta i/ili ustanove koja ga upućuje na specijalizaciju. Troškovi specijalizacije su utvrđeni odlukom Federalnog ministarstva zdravstva, a uplaćena sredstva za specijalizaciju u Kliničkom centru raspoređuju se u omjeru 20% mentoru i 80% komentorima srazmjerno broju mjeseci provedenih u edukaciji specijalizanta/subspecijalizanta.

Naknade pojedinačnim Komisijama zaposlenika su definisane Odlukama generalne direktorice sa definisanim naknadama za predsjednika i članove komisije za koje se izrađuju Specifikacije za isplatu plaća i obračunavaju porezi i doprinosi u skladu sa važećim propisima.

Naknade članovima Upravnog i Nadzornog odbora se obračunavaju i isplaćuju u skladu sa propisanim iznosima naknada za rad predsjednika i članova upravnih i nadzornih vijeća zdravstvenih ustanova u vlasništvu FBiH, odnosno jednog ili više kantona i FBiH, zajedno. Isplata je regulisana Odlukom Vlade FBiH¹⁹. Prema ovoj Odluci mjesečna naknada za rad predsjednika utvrđena je u visini jedne prosječne neto plaće isplaćene u FBiH u prethodna tri mjeseca, a mjesečna naknada za članove Upravnog i Nadzornog odbora u visini 80% od iznosa mjesečne naknade predsjednika Upravnog i Nadzornog odbora. Tokom 2022. godine Upravni odbor je održao ukupno 24 sjednice, od čega pet redovnih i devetnaest vanrednih (e-mail) sjednica. Izvještaj o radu Upravnog odbora za period I-XII 2022. godine usvojen je na sjednici od 4. 4. 2023. godine.

Naknade po osnovu ugovora o djelu iskazane su u ukupnom iznosu od 358.469 KM, a najznačajnije se odnose na naknade za učešće u raznim naučno istraživačkim projektima, pojedinim stručnim komisijama koje je formirao Upravni odbor, te edukacijama/školama koje se organizuju. Uvidom u dokumentaciju i prezentirane informacije konstatovano je da naručilac posla (vanjski saradnik) zaključuje više ugovora sa pojedinačnim zaposlenicima koji su angažovani u svojstvu glavnih istraživača ili članova istraživačkog tima, za čiji rad su osigurana sredstva, koja Kliničkom centru doznavačavaju naručioci usluga (Klinički centar, srazmjerno učešću i ugovoru doznavačavaju sredstva na račune zaposlenika). Ugovori se sačinjavaju i potpisuju na osnovu ugovorenih projekata za medicinska istraživanja ili odluka upravnih tijela Kliničkog centra. U skladu sa ugovorom izvršiocu sačinjavaju izvještaje koji se dostavljaju naručiocima projekta. Prema prezentiranoj dokumentaciji ugovori o djelu zaključeni su sa 278 pojedinačnih izvršilaca, od kojih se neki ponavljaju po različitim projektima. U većini slučajeva ugovori su se zaključivali sa zaposlenicima Kliničkog centra. Najveći iznosi (neto isplaćeni nakon poreza) po zaposleniku iznose: 36.512 KM, 25.331 KM, 16.557 KM i 15.169 KM, dok su ostali iznosi značajno manji (isplate naknada vezane za projekte su finansirane iz sredstava projekta). Uvidom u dokumentaciju potvrđeno je da su zaposlenici angažovani za obavljanje poslova za koje su zaključeni ugovori o djelu (većinom se odnose na medicinska istraživanja) i da na taj način ostvaruju značajna dodatna primanja na godišnjem nivou. Ugovori se pozivaju na konkretan projekat kojim se definiše šta su aktivnosti koje se obavljaju. Izvještaji o obavljenom poslu dostavljaju se generalnoj direktorici ili direktoru naručioca ukoliko se radi o projekta.

---

¹⁹ Odluka o visini naknada za rad predsjednika i članova upravnih i nadzornih vijeća zdravstvenih ustanova u vlasništvu FBiH, odnosno jednog ili više kantona i FBiH, zajedno, broj 894/11 od 3. 9. 2011. godine („Sl. novine FBiH“, br: 59)

6.1.2.5 Amortizacija

Troškovi amortizacije iskazani su u iznosu od 19.314.795 KM. Način obračuna amortizacije pojašnjen je u tački 6.2.1.1 Izvještaja.

6.1.2.6 Troškovi primljenih usluga

Troškovi primljenih usluga iskazani su u iznosu od 4.552.856 KM, i najvećim dijelom se odnose na: usluge održavanja medicinske opreme, mašinskih instalacija i druge opreme (1.762.354 KM) i usluge zaštite na radu i protiv-požarne zaštite (172.048 KM). Troškovi ostalih usluga, iskazani u iznosu od 2.597.499 KM, u najvećoj mjeri se odnose na: troškove vode (1.452.955 KM) i troškove zdravstvenih usluga koje pružaju druge ustanove i zavodi (531.534 KM).

Obavljenom revizijom konstatovano je da se evidentiranje troškova provodi na osnovu dokumentacije za isporučene usluge, a u skladu sa ugovorenim uslovima. Usluge održavanja se uglavnom odnose na održavanje medicinske opreme i instalacija. Prilikom pružanja usluge se sačinjava dokumentacija koja potvrđuje realizaciju usluga (zapisnik, edukacija, prijem i sl.), a usluge su pružene na osnovu zaključenih ugovora. Nisu konstatovane nepravilnosti.

6.1.2.7 Ostali poslovni rashodi i troškovi

Ostali poslovni rashodi i troškovi iskazani su u iznosu od 1.445.426 KM, a odnose se na: troškove poreza, naknada, taksu i drugih dadžbina (889.958 KM); usluge oglasa, stručne literatura, časopisa, elektronskih medija, sudske i prateće troškove (351.512 KM), troškove poštanskih i telekomunikacijskih usluga (174.561 KM) i ostale usluge (29.395 KM).

Uvidom u dokumentaciju potvrđeno je da se evidentiranje rashoda provodi na temelju odgovarajuće dokumentacije, a da se ostale usluge realiziraju u skladu sa potpisanim ugovorima. Nisu utvrđene nepravilnosti kod evidentiranja i priznavanja ovih rashoda.

6.1.2.8 Ostali rashodi i gubici

Ostali rashodi i gubici iskazani su u visini od 2.797.319 KM, i odnose se na ostale rashode i gubitke (857.552 KM), manjkove i ostala negativna usklađenja zaliha (796.736 KM), troškove rezervisanja (703.150 KM), finansijske rashode (395.187 KM) i neto gubitke od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme (44.694 KM).

Ostali rashodi i gubici odnose se najvećim dijelom na naknadno utvrđene rashode iz prethodnih godina u iznosu od 674.105 KM i otpis i ispravku vrijednosti potraživanja u iznosu od 181.758 KM. Naknadno utvrđeni rashodi iz prethodnih godina se odnose uglavnom na utvrđena dugovanja po radnim sporovima pokrenutim protiv Kliničkog centra u prethodnim periodima u iznosu od 552.396 KM koja su priznata po konačnim presudama suda, a za koja prethodno nisu, ili nisu u dovoljnom iznosu izvršena rezervisanja.

Knjiženje otpisa i ispravka vrijednosti potraživanja izvršena je na osnovu popisa sa 31. 12. 2022. godine i prijedloga popisnih komisija, a što je potvrdila posebno formirana Komisija za verifikaciju navedenih prijedloga. U konačnici otpis zaliha izvršen je po Odluci generalne direktorice.

Manjkovi i ostala negativna usklađenja zaliha odnose se na otpis zastarjelih i oštećenih zaliha lijekova, materijala i sitnog inventara koji se provodi kontinuirano, tokom cijele godine. Na osnovu zapisnika Komisije za rashod lijekova, potrošnog materijala i medicinskih sredstava sačinjava se Odluka o rashodu koju potpisuje generalna direktorica. Rashodovanje sa pripadajućeg konta zaliha se evidentira putem konta grupe ostalih rashoda.

Troškovi rezervisanja iskazani su u visini od 703.150 KM i odnose se na rezervisanja za troškove po sudskim sporovima koji se vode protiv Kliničkog centra (502.789 KM) i na rezervisanja za troškove otpremnina kod odlaska u penziju zaposlenika Kliničkog centra (200.361 KM). Rezervisanja su izvršena na osnovu podataka pravne službe Kliničkog centra vezano za sudske sporove i procjenu aktuara za rezervisanja za otpremnine zaposlenika.

Finansijski rashodi iskazani su u visini od 395.187 KM. Najznačajniji rashodi odnose se na rashode po osnovu zateznih kamata (392.305 KM), a ostatak su negativne kursne razlike (2.882 KM). Rashodi od zateznih kamata se uglavnom odnose na kamate po osnovu radnih sporova.

6.1.3 Finansijski rezultat

U 2022. godini iskazan je pozitivan finansijski rezultat (višak prihoda nad rashodima) u iznosu od 1.217.240 KM. U skladu s članom 25. Statuta osnivači su bili dužni da donesu odluku o raspodjeli neraspoređenog viška prihoda nad rashodima, što nije učinjeno.

Finansijski rezultat je precijenjen jer:

- je promet tuđe robe (lijekova i potrošnog materijala koje finansira FZZOIR) evidentiran u bilansnoj knjigovodstvenoj evidenciji, zbog čega je finansijski rezultat precijenjen za 1.133.084 KM. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH (tačke 6.1.1.1 i 6.1.2.2 Izvještaja);
- nisu priznati gubici od umanjenja vrijednosti građevinskih objekata, nije izvršena ocjena postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost ostalih stalnih sredstava umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva, što nije u skladu sa zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine (tačka 6.2.1.1 Izvještaja).

Navedeno je imalo uticaja na iskazivanje finansijskog rezultata za 2022. godinu.

6.2 BILANS STANJA – IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU NA KRAJU PERIODA

6.2.1 Dugoročna imovina

Struktura dugoročne imovine na datum bilansa je:

	u KM	
	31. 12. 2022.	31. 12. 2021.
DUGOROČNA IMOVINA	302.879.825	312.613.306
Nematerijalna sredstva	652.807	800.532
Nekretnine, postrojenja i oprema	295.314.888	304.788.476
Ulaganja u investicijske nekretnine	6.912.130	7.024.298

Pravilnikom o računovodstvu Kliničkog centra utvrđeno je da se stalna sredstva (materijalna i nematerijalna) početno vrednuju i iskazuju po trošku nabavke. Nakon početnog priznavanja, pojedino stalno sredstvo iskazuje se po njegovom trošku nabavke, umanjeno za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja.

Nematerijalna sredstva koja se odnose na softvere koji se koriste iskazana su u iznosu od 652.807 KM (nabavne vrijednosti 3.766.121 KM i ispravke vrijednosti 3.113.314 KM). Evidentirano je povećanje kroz nabavku softvera u iznosu od 90.826 KM koje se najvećim dijelom odnosi na razne vrste licenci.

6.2.1.1 Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazani su u iznosu od 295.314.888 KM (nabavne vrijednosti 661.661.269 KM, ispravke vrijednosti 366.346.381 KM) i predstavljaju najznačajniji dio stalnih sredstava. Struktura i promjene na materijalnoj imovini prikazani su u tabeli:

u KM

R.Br.	Opis	Zemljišta	Zgrade	Postrojenja i oprema	Alati, pogon. kancel. namj.	Transportna sredstva	Mater. sred. u pripremi	Ostala mat. sreds. i avansi	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	NABAVNA VRIJEDNOST na dan 1. 1. 2022.	4.759.184	356.808.340	239.474.517	29.706.720	1.056.181	25.098.697	988.997	657.892.636
	- direktna povećanja u 2022. godini	0	0	1.524.395	0	0	8.074.125	0	9.598.520
	- prijenos sa pripreme	0	390.464	6.756.868	881.748	45.045	-8.074.125	0	0
	- otuđenje i rashodovanje	0	48.199	5.148.640	571.750	0	0	150	5.768.739
	- ostalo	0	0	0	0	0	-61.500	352	-61.148
	na dan 31. 12. 2022.	4.759.184	357.150.605	242.607.140	30.016.718	1.101.226	25.037.196	989.200	661.661.269
2	AKUMULIRANA AMORTIZACIJA na dan 1. 1. 2022.	0	146.403.854	181.242.342	24.547.425	912.528	0	0	353.106.149
	- amortizacija	0	3.663.303	13.921.646	1.352.756	26.371	0	0	18.964.076
	- amortizacija iz ranijeg perioda	0	0	0	0	0	0	0	0
	- otuđenje i rashodovanje	0	32.586	5.127.328	563.930	0	0	0	5.723.844
	- ostalo	0	0	0	0	0	0	0	0
	na dan 31. 12. 2022.	0	150.034.571	190.036.660	25.336.250	938.900	0	0	366.346.381
3	NETO KNJIGOV.VRIJEDNOST na 1. 1. 2022.	4.759.184	210.404.486	58.232.175	5.159.295	143.653	25.098.697	988.997	304.786.487
	na 31. 12. 2022.	4.759.184	207.116.035	52.570.480	4.680.467	162.326	25.037.196	989.200	295.314.888

U okviru materijalnih stalnih sredstava iskazane su sljedeće pozicije:

Zemljište u iznosu od 4.759.184 KM koje se odnosi na lokalitete Kliničkog centra na Koševu, ginekologija Jezero, klinika na Podhrastovima i Zavod za rehabilitaciju na Ilidži.

Građevinski objekti iskazani su u iznosu od 207.116.035 KM. Najveći dio iskazanih objekata odnosi se na zgrade i druge građevine za pružanje zdravstvene i socijalne zaštite (nabavne vrijednosti 274.237.955 KM), upravnu zgradu sa pratećim zgradama koje se koriste za vršenje kancelarijskog poslovanja (nabavne vrijednosti 42.193.332 KM) i gornji sloj puteva i objekata na putu (nabavne vrijednosti 20.211.231 KM).

Tokom 2022. godine izvršeno je povećanje vrijednosti građevinskih objekata za iznos ranijih ulaganja na osnovu provedenih procedura javnih nabavki prenosom iznosa evidentiranog na sredstvima u pripremi (390.464 KM), dok je smanjenje izvršeno za iznos obračunate amortizacije (3.663.303 KM), kao i rashodovanje u iznosu 15.613 KM neto sadašnje vrijednosti (nabavne vrijednosti 48.199 KM, ispravke vrijednosti 32.586 KM) koje se odnosi na isknjižavanje gornjih slojeva puteva i objekata na putu.

U okviru građevina, na posebnom kontu, iskazan je iznos od 930.195 KM neto vrijednosti (nabavna vrijednost 11.313.040 KM, ispravka vrijednosti 10.382.845) koji se odnosi na građevinske objekte van upotrebe. Popisom stalnih sredstava su obuhvaćeni navedeni objekti van upotrebe i nisu konstatovane manjkavosti. Građevine se odnose na objekte koji su većim dijelom amortizovane (preko 90%). Upravni odbor je Odlukom iz 2019. godine odobrio Inicijativu za pokretanje aktivnosti na rušenju devastiranih objekata, ali do danas nije izvršeno rušenje, dok za drugi dio objekata nije definisana namjena. **Internim aktima nisu definisane procedure za upravljanje imovinom koja je klasificirana kao imovina „van upotrebe“ (preporuka data u okviru tačke 4. Izvještaja).**

Postrojenja i oprema iskazani su u iznosu od 52.570.480 KM, a najvećim dijelom se odnose na: medicinske aparate, uređaje i opremu (nabavne vrijednosti 210.216.667 KM), uređaje, opremu i aparate za obavljanje kancelarijskog poslovanja (nabavne vrijednosti 8.000.671 KM), opremu za proizvodnju i prenos toplotne energije (nabavne vrijednosti 5.256.555 KM), uređaje za zagrijavanje i održavanje prostorija (nabavne vrijednosti 4.156.998 KM), opremu za proizvodnju i prenos električne energije (nabavne vrijednosti 3.518.553 KM), opremu za proizvodnju i serviranje hrane (nabavne vrijednosti 2.542.671 KM) i vatrogasnu opremu (nabavne vrijednosti 1.016.246 KM). Povećanje postrojenja i opreme evidentirano tokom 2022. godine iskazano je u iznosu od 8.281.263 KM, a najvećim dijelom odnosi se na nabavku medicinskih aparata i uređaja (7.318.152 KM), dok se smanjenje postrojenja i opreme odnosi na iznos obračunate amortizacije (13.921.646 KM) i rashodovane opreme u iznosu 21.312 KM neto sadašnje vrijednosti (nabavne vrijednosti 5.148.640 KM, ispravke vrijednosti 5.127.328 KM).

Alati, pogonski i kancelarijski namještaj iskazani su u iznosu od 4.680.467 KM, a odnose se na specijalni alat i inventar i ostalu opremu za ppt i radiosaoobraćaj. Povećanje alata, pogonskog i kancelarijskog namještaja izvršeno je najvećim dijelom za iznos nabavke specijalnog alata (za pružanje zdravstvenih usluga) od 881.748 KM, dok je smanjenje izvršeno za iznos obračunate amortizacije (1.352.756 KM) i rashodovana sredstva u iznosu 7.820 KM neto sadašnje vrijednosti (nabavne vrijednosti 571.750 KM, ispravke vrijednosti 563.930 KM).

Transportna sredstva iskazana su u iznosu 162.326 KM. Povećanje transportnih sredstava izvršeno je za iznos nabavke službenih vozila od 45.045 KM, dok je smanjenje izvršeno za iznos obračunate amortizacije (26.371 KM).

Materijalna sredstva u pripremi iskazana su u iznosu od 25.037.196 KM, a odnose se na građevine u pripremi u iznosu od 24.664.713 KM i opremu u pripremi u iznosu od 372.483 KM. U toku 2022. godine izvršeno je povećanje investicija u pripremi koje se odnose na građevinske objekte u iznosu od 218.434 KM. Najvećim dijelom se ova sredstva odnose na ulaganja u Centralni medicinski blok koji je najveći objekat u krugu Kliničkog centra na lokalitetu Koševo. Ulaganje je započeto 1989. godine, a trenutni iznos koji se odnosi na građevine u pripremi je 23.861.163 KM. Nastavak ulaganja planiran je kroz sredstva koja su odobrena u okviru Programa finansijske konsolidacije i/ili restrukturiranja, što je detaljnije obrazloženo u tački 9.1. Izvještaja.

Ostala materijalna sredstva iskazana su u iznosu od 989.200 KM, a najvećim dijelom (975.380 KM) odnose se na knjige koje su u upotrebi na Kliničkom centru.

Amortizacija stalnih sredstava vrši se polugodišnje linearnom metodom otpisa, a amortizacijske stope utvrđuju se prema procijenjenom vijeku trajanja, odnosno pritanju ekonomskih koristi od korištenja i upotrebe stalnih sredstava, u skladu sa Pravilnikom o računovodstvu. Amortizacija stalnih sredstava imovine vrši se po stopama utvrđenim u Pravilniku o računovodstvenim politikama, i to za svako pojedinačno sredstvo.

Rashodovanje stalnih sredstava

Klinički centar je tokom 2022. godine u više navrata, kao i nakon sačinjavanja Elaborata o popisu za 2022. godinu, vršio isknjižavanje iz bilansne knjigovodstvene evidencije rashodovanih stalnih sredstava sadašnje vrijednosti u iznosu od 44.895 KM (nabavne vrijednosti 5.768.739 KM, ispravke vrijednosti 5.723.844 KM), uz prethodno dobivena mišljenja stručnih lica i odobrenja generalne direktorice. Prema prezentiranim podacima iznos opreme nabavne vrijednosti od 4.775.401 KM odnosi se najvećim dijelom na medicinsku opremu i aparate (CTG aparati, infuzione pumpe, sterilizatori, pulsometri, monitori i sl.), a iznos od 472.492 KM odnosi se na namještaj (krevete za pacijente, garderobne ormare, noćne ormariće, stolice i sl.). Od navedenog iznosa, a prema prezentiranim zapisnicima o likvidaciji stalnih sredstava, stalna sredstva u iznosu od 7.232 KM (nabavne vrijednosti 1.281.602 KM, ispravke vrijednosti 1.274.369 KM) nisu likvidirana, a najvećim dijelom odnose se na medicinsku opremu koju su za rashod predložile klinike za onkologiju i radiologiju (nabavne vrijednosti i ispravke vrijednosti u iznosu od 1.180.240 KM).

Centralna popisna komisija je u svom Izvještaju za 2022. godinu konstatovala navedene vrijednosti rashodovanih stalnih sredstava, na šta je saglasnost dao i Upravni odbor 9. 2. 2023. godine. Stalna sredstva predložena za rashod nisu evidentirana u okviru vanbilansne evidencije, kako bi se osiguralo njihovo praćenje do konačnog rješavanja njihovog statusa. S obzirom na značajan broj rashodovanih stalnih sredstava, kao i činjenicu da do okončanja revizije nije riješen status svih rashodovanih sredstava (bilo da se radi o zapisničkom uništenju i predaji ovlaštenim pravnim osobama za uništenje elektronskog i elektroničkog otpada, donaciji, prodaji i sl.) smatramo da bi oprema trebala biti evidentirana u vanbilansnoj evidenciji do konačnog rješavanja statusa tih stalnih sredstava.

Preporuka:

- ***rashodovana stalna sredstva evidentirati u vanbilansnim evidencijama do likvidacije i donošenja odluke o postupanju s tim stalnim sredstvima.***

Procjena vrijednosti umanjenja sredstava

Vrijednost stalnih sredstava u poslovnim knjigama Kliničkog centra iskazana je 302.879.825 KM.

Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH u članu 28. definisano je da su subjekti od javnog interesa obavezni, u situacijama kada to zahtijevaju MRS/MSFI, izvršiti procjenu vrijednosti ukupne imovine i kapitala sa stanjem na dan kada završava poslovna godina, te izvještaj o izvršenoj procjeni učiniti javno dostupnim. Procjena vrijednosti ima za cilj utvrditi knjigovodstvenu, tržišnu, nadoknadivu, sadašnju, fer, zamjensku, likvidacionu ili poslovnu vrijednost pravnih lica imovine, obaveza i kapitala, a na osnovu vjerodostojne dokumentacije, fizičke sposobnosti predmeta procjene budućih novčanih primitaka i izdataka u skladu s pravilima struke. U skladu s paragrafom 9. MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine subjekt na kraju svakog izvještajnog perioda, procjenjuje ima li ikakvih indicija da je vrijednost neke imovine umanjena. Ako takve indicije postoje, subjekt je dužan da izvrši formalnu procjenu nadoknadivog iznosa. Navedeno je definisano i Pravilnikom o računovodstvenim politikama. U skladu sa MRS-om 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, ako je utvrđen gubitak od umanjenja, potrebno ga je priznati kao rashod perioda u kojem je utvrđen i umanjiti vrijednost imovine – građevinskih objekata. Također, Klinički centar je trebao u skladu s MRS-om 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, paragraf 51, preispitati ostatak vrijednosti i korisni vijek upotrebe imovine barem jednom na kraju svako godine, te ako se očekivanja razlikuju od prethodnih procjena, promjene se prikazuju kao promjena računovodstvenih procjena u skladu s MRS-om 8 - Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške.

Klinički centar je izvršio procjenu vrijednosti građevinskih objekata, odnosno procjenu njihovog nadoknadivog iznosa. Elaborat o procjeni vrijednosti imovine KCUS-a – objekata sačinili su sudski vještaci i procjenitelji firme „Expertiza“ d.o.o. Sarajevo, na osnovu javne nabavke i zaključenog Ugovora 13. 1. 2023. godine na iznos 18.697 KM s PDV-om, i dostavili ga Kliničkom centru 9. 2. 2023. godine.

Uvidom u Elaborat konstatovano je da su predmet procjene objekti, svrha procjene finansijsko izvještavanje u skladu s MRS-om 36 – Umanjenje vrijednosti imovine i s tim povezanim standardima, efektivni datum procjene 31. 12. 2022. godine, a primijenjeni metod troškovna metoda. Kao ograničenje prilikom procjene navedeno je da građevinski objekti nisu planirani, izgrađeni niti namijenjeni za kupoprodaju i/ili trgovinu, nego su specifični i prilagođeni namjeni – zdravstvene usluge, objekti u okviru bolničkog kompleksa, te samim time nisu namijenjeni za utrživost. Elaboratom su obuhvaćene i investicije u toku u građevinske objekte, objekti van upotrebe i investicijske građevine.

U Elaboratu je konstatovano da je vrijednost građevina koje su bile predmetom procjene 287.689.644 KM (procijenjena vrijednost objekata), s efektom povećanja vrijednosti imovine u iznosu od 95.177.740 KM i efektom umanjenja vrijednosti imovine u iznosu od 15.220.054 KM. Uvidom u Elaborat konstatovano je da je pored pojedinih stavki/dijelova građevinskih objekata navedeno da nisu bile predmetom procjene po Aneksu 3 (nije prezentovan revizorskom timu).

Upravni odbor Kliničkog centra je 9. 2. 2023. godine usvojio Elaborat firme „Expertiza“ d.o.o. Sarajevo o procjeni vrijednosti građevinskih objekata Kliničkog centra za 2022. godinu u skladu sa MRS-om 36 i dostavio ga osnivačima na izjašnjenje, pozivajući se na član 41. Zakona o ustanovama i član 25. Statuta.²⁰ Do kraja obavljanja revizije, osnivači Kliničkog centra nisu dostavili izjašnjenja na dostavljeni Elaborat, zbog čega Klinički centar nije izvršio knjigovodstveno evidentiranje efekata procjene (zbog istih razloga nije vršeno knjigovodstveno evidentiranje efekata procjene ni za 2021. godinu). **Imajući u vidu odredbe člana 41. Zakona o ustanovama i člana 25. Statuta, nejasno je zašto se traži izjašnjenje osnivača kako bi se provelo knjigovodstveno evidentiranje efekata procjene. Skrećemo pažnju da je, u skladu s članom 38. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, za istinito i fer prikazivanje finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja pravnog lica odgovorno lice ovlašteno za zastupanje pravnog lica upisano u sudski registar u svojstvu direktora pravnog lica, članovi uprave, upravni, odnosno nadzorni organ pravnog lica u okviru svojih zakonom određenih nadležnosti, odgovornosti i dužne pažnje, kao i kvalificirano lice iz člana 32. ovog Zakona koje je sačinilo i potpisalo finansijske izvještaje u skladu sa pravilima struke.**

Osim što nije izvršena procjena cijele grupe građevinskih objekata, Klinički centar na datum bilansa, kao ni prethodnih godina, nije vršio ocjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost ostalih sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva u skladu s MRS-om 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o računovodstvenim politikama. Shodno tome, ne možemo potvrditi da je knjigovodstvena vrijednost ostalih stalnih sredstava realna, te se ona može razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Zakona i Standarda.

Uzimajući u obzir sve navedeno, kao i to da nije prezentovano da je Klinički centar vršio preispitivanje ostatka vrijednosti i korisnog vijeka upotrebe stalnih sredstava, niti razmatrao efekte povećanja vrijednosti građevinskih objekata, ne možemo potvrditi da je knjigovodstvena vrijednost stalnih sredstava (302.879.825 KM) na datum bilansa realno iskazana, te se ona može razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema i Pravilnika o računovodstvenim politikama.

Preporuka:

- ***na datum bilansa vršiti ocjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena kako bi se utvrdilo odstupanje nadoknadive vrijednosti imovine od knjigovodstvenog iznosa, a priznavanje gubitaka od umanjenja vrijednosti vršiti u skladu sa MRS-om 36 – Umanjenje vrijednosti imovine.***

²⁰ Ovim članovima regulisana je odgovornost Kliničkog centra za obaveze, supsidijarna odgovornost osnivača za obaveze i obaveze osnivača koje se odnose na: razmatranje i usvajanje završnog računa, donošenje odluke kojom odlučuju o rezultatima finansijskog poslovanja, postupanje u situacijama ostvarivanja viška prihoda, odnosno rashoda.

Vlasništvo nad nekretninama

Klinički centar upisan je kao zemljišno knjižni titular imovine koju koristi. Naime, prema prezentiranim zemljišnoknjižnim izvadcima, nekretnine Kliničkog centra su uknjižene kao državno vlasništvo, a Klinički centar upisan je kao nosilac prava raspolaganja.

Hipoteke i založno pravo

Uvidom u prezentovanu dokumentaciju konstatovano je da nad nekretninama i pokretnim stvarima nisu upisane hipoteke i založna prava u korist trećih lica.

6.2.1.2 Ulaganja u investicijske nekretnine

Ulaganja u investicijske nekretnine iskazana su u iznosu od 6.912.130 KM (nabavne vrijednosti 12.636.767 KM, ispravke vrijednosti 5.724.637 KM). Ulaganja u nekretnine predstavljaju dugoročnu imovinu ili njene dijelove koji su namijenjeni za najam ili su nabavljene sa namjerom ostvarivanja kapitalne dobiti u skladu sa članom 28. Pravilnika o računovodstvenim politikama Kliničkog centra. Početno i naknadno vrednovanje ulaganja u nekretnine vrši se primjenom modela troška nabavke.

Iznos od 2.541.696 KM odnosi se na vlastito zemljište dato u najam. Zemljište se odnosi na pripadajući dio objekta „Dr. Ernest Green“ površine 3.600 m² koji Klinički centar daje u najam Kantonalnoj javnoj ustanovi „Dom za socijalno zdravstveno zbrinjavanje osoba sa invaliditetom i drugih osoba“ na osnovu zaključenog ugovora o najmu. Po ovom osnovu izdaju se mjesečne fakture u iznosu od 50.544 KM. Drugi objekat koji je bio dat u najam je vraćen u posjed Kliničkog centra. Ukupna knjigovodstvena vrijednosti navedena dva objekta je 4.370.434 KM (nabavna vrijednost 10.095.071 KM, ispravka vrijednosti 5.724.637 KM).

6.2.2 Kratkoročna imovina

6.2.2.1 Zalihe

Na datum bilansa iskazane su sljedeće zalihe:

	u KM	
	31. 12. 2022.	31. 12. 2021.
ZALIHE	21.071.558	21.955.995
Sirovine i materijal	20.638.929	21.450.626
Rezervni dijelovi	285.601	353.460
Sitan inventar u skladištu	144.980	151.483
Dati avansi	2.048	426

Zalihe Kliničkog centra se početno vrednuju po nabavnim cijenama, a utrošak se vrši po metodi prosječne ponderisane cijene. Otpis sitnog inventara vrši se metodom 100% otpisa. Otpis sitnog inventara vrši se prilikom stavljanja u upotrebu, a isknjižavanje se vrši kada je sredstvo rashodovano.

Zalihe sirovina i materijala najvećim se dijelom odnose na zalihe: citostatika (6.984.229 KM), potrošnog materijala (5.315.658 KM), lijekova (3.113.568 KM), materijala za ugradnju (1.775.610 KM) i dijagnostičkog materijala (1.282.516 KM). Klinički centar vodi materijalno i finansijsko knjigovodstvo zaliha, a evidentiranje (zaduženje i razduženje) zaliha u finansijskom knjigovodstvu je uvezano kroz informacijski sistem sa evidencijom u materijalnom knjigovodstvu. Prilikom nabavke lijekova, kao i ostalih potrošnih materijala zadužuje se skladište, a na zahtjev službi, skladište izdaje lijekove službama, odnosno klinikama.

Kao što je navedeno u tačkama 6.1.1.1 i 6.1.2.2 Izvještaja, u bilansnoj knjigovodstvenoj evidenciji vršeno je evidentiranje prometa tuđe robe, odnosno lijekova i potrošnog materijala koje finansira FZZOIR. Prema prezentiranim podacima, stanje zaliha lijekova i potrošnog materijala koje finansira FZZOIR na 31. 12. 2022. godine iznosilo je 9.434.141 KM.

Prema Zapisniku sa popisa zaliha i potrošnog medicinskog materijala koji je sačinila zajednička komisija FZZOIR-a i Kliničkog centra 3. 2. 2023. godine, na datum bilansa u Kliničkom centru je bilo lijekova i potrošnog materijala u ukupnom iznosu od 9.308.422 KM. Do razlike između evidencija Kliničkog centra i FZZOIR-a dolazi zbog činjenice da FZZOIR zalihe vodi po nabavnim cijenama, a Klinički centar po prosječnim cijenama.

S obzirom na to da se radi o tuđoj robi čiji se promet ne bi trebao evidentirati u okviru bilansne knjigovodstvene evidencije, nego u okviru vanbilansne knjigovodstvene evidencije, u skladu s članom 17. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članom 63. Pravilnika o kontnom okviru i sadržaju konta za privredna društva i članom 76. Pravilnika o računovodstvu Kliničkog centra, odnosno da se radi o tuđoj robi koja ne ispunjava zahtjeve MRS-a 2 – Zalihe i Konceptualnog okvira za finansijsko izvještavanje da bi se evidentirala kao vlastita roba, zalihe su na datum bilansa precijenjene za 9.434.141 KM.

Klinički centar nije vršio procjenu vrijednosti zaliha u skladu sa MRS-om 2 – Zalihe.

Preporuka:

- *tuđu robu evidentirati i iskazivati u okviru vanbilansne evidencije, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o kontnom okviru i sadržaju konta za privredna društva.*

6.2.2.2 Ugovorna imovina

Ugovorna imovina iskazana je u iznosu od 1.861.918 KM, a odnosi se na obračunate, nefakturisane prihode koji se iskazuju kao prihodi tekućeg perioda, obračunati na kraju izvještajnog perioda (periodičnog ili godišnjeg), a koji nisu mogli biti fakturisani u momentu obračuna (npr: ležeći pacijenti gdje je usluga liječenja pružena, ali nije okončana i nisu ispostavljene fakture).

6.2.2.3 Potraživanja od kupaca

Na datum bilansa, iskazana je sljedeća struktura kratkoročnih potraživanja:

	31. 12. 2022.	31. 12. 2021.
Potraživanja od kupaca	10.572.367	7.355.116
Potraživanja od kupaca u zemlji	12.872.244	10.335.200
(Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca u zemlji)	(2.419.088)	(3.086.884)
Potraživanja od kupaca u inostranstvu	119.211	106.800
(Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca u inostranstvu)	(0)	(0)

Potraživanja od kupaca u zemlji iskazana su iznosu od 10.453.156 KM, a odnose se na: potraživanja od kupaca „vanjskih kantona“ (10.083.980 KM), potraživanja od kupaca iz Kantona Sarajevo (281.584 KM), potraživanja od fizičkih lica (80.416 KM) i potraživanja po osnovu konvencija (7.174 KM).

Potraživanja od kupaca „vanjskih kantona“ se najvećim dijelom odnose na potraživanja kantonalnih zavoda zdravstvenog osiguranja (Zavod zdravstvenog osiguranja Srednjobosanskog kantona/Kantona Središnja Bosna: 1.353.853 KM, Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona: 1.096.520 KM, Zavod zdravstvenog osiguranja Bosansko-podrinjskog kantona: 737.377 KM, Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona: 68.948 KM) i potraživanja od FZZOIR-a u iznosu od 4.321.306 KM.

Dostavljenim IOS-ima potvrđeno je 6.288.867 KM (60%) iskazanih potraživanja, dok se konstatovane razlike na IOS-ima najvećim dijelom odnose na razlike u iskazanim potraživanjima od kantonalnih i FZZOIR-a. Aktivnosti usklađivanja su u toku.

Klinički centar je u skladu sa MSFI 9 - Finansijski instrumenti izvršio analizu uticaja kreditnih gubitaka na finansijsko izvještavanje ustanove za 2022. godinu. U skladu sa Izvještajem angažovane revizorske kuće „Revita“ d.o.o. Cazin izvršeno je knjigovodstveno evidentiranje ispravke vrijednosti i kreditnih gubitaka od potraživanja od kupaca u ukupnom iznosu od 156.594 KM.

6.2.2.4 Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti iskazani na 31. 12. 2022. godine iznose 73.698.821 KM, a odnose se na novčana sredstva na računima banke i blagajnama. Najznačajniji iznos je gotovina na redovnim transakcijskim računima (KM, EUR, USD) otvorenim kod „Intesa Sanpaolo“ Banke d.d. Sarajevo (70.749.693 KM), namjenskim NIR transakcijskim računima po valutama (BAM, EUR, USD i GBP) (2.187.078 KM), investicijski transakcijski račun (568.321 KM), te redovni devizni i donatorski računi (120.796 KM). Na posebnom izdvojenom računu banke su deponovana sredstva koja su rezervisana po sudskim presudama (62.790 KM). Ostatak novčanih sredstava odnosi se na sredstva u blagajnama (10.143 KM).

U skladu sa Zakonom o finansijskoj konsolidaciji i restrukturiranju javnih zdravstvenih ustanova u FBiH²¹ Klinički centar je 28. 7. 2022. godine s Federalnim ministarstvom zdravstva potpisao Ugovor o dodjeli sredstava „Tekući transfer drugim nivoima vlasti i fondovima – transfer za sanaciju zdravstvenih ustanova u FBiH“ u vrijednosti od 10.000.000 KM. Dio sredstava u iznosu od 5.000.000 KM doznačen je na redovni transakcijski račun u augustu 2022. godine (tačka 9.1 Izvještaja).

6.2.2.5 Ostala imovina i potraživanja, uključujući i razgraničenja

Ostala imovina i potraživanja, uključujući i razgraničenja iskazana su u iznosu od 156.352 KM, a odnose se najvećim dijelom na potraživanja za refundaciju bolovanja preko 42 dana (139.041 KM) i na potraživanja za date avanse (7.527 KM).

6.2.3 Kapital

Na datum bilansa iskazan je kapital sa sljedećom strukturom:

	u KM	
	31. 12. 2022.	31. 12. 2021.
KAPITAL	276.459.327	275.242.087
Državni kapital	234.531.475	234.531.475
Akumulirani, neraspoređeni višak prihoda iz prethodnih perioda	78.045.203	72.558.571
Višak prihoda tekućeg perioda	1.217.240	5.486.632
Akumulirani, nepokriveni višak rashoda iz prethodnih perioda	37.334.591	37.334.591

Kao što je navedeno u tački 1. Izvještaja, osnivači Kliničkog centra navedeni u Statutu su FBiH, Kanton Sarajevo, Zeničko-dobojski kanton, Bosansko-podrinjski kanton, Unsko-sanski kanton i Srednjobosanski kanton/Kanton Središnja Bosna. U izvodu iz sudskog registra od 19. 10. 2022. godine kao osnivači navedeni su Predsjedništvo Republike BiH i Predsjedništvo Skupštine Grada Sarajevo, bez informacija o visini osnivačkog udjela.

Osnivači do danas nisu donijeli akt o osnivanju u skladu sa članom 6. Zakona o ustanovama, kojim se, između ostalog, reguliše iznos sredstava za osnivanje i početak rada i način njihovog obezbjeđivanja. Osim toga, osnivači su imali obavezu da u skladu sa članom 7. Zakona o ustanovama i članom 4. Statuta zaključe ugovor kojim bi se regulisala međusobna prava, obaveze i odgovornosti. Skrećemo pažnju da je članom 41. Zakona o ustanovama i članom 6. Statuta definisano da osnivači za obaveze Kliničkog centra odgovaraju supsidijarno, i to do visine preuzetih obaveza.

²¹ „Sl. novine FBiH“, br. 34/22

Odlukom Upravnog odbora Kliničkog centra od 9. 5. 2017. godine pokrenuta je inicijativa prema osnivačima putem nadležnih ministarstava za zaključivanje ugovora između osnivača, u skladu sa članom 6. Zakona o ustanovama i članom 4. Statuta. Vlada FBiH je 7. 12. 2017. godine usvojila Informaciju o aktivnostima mjerodavnih organa FBiH i kantona, kao i mjerodavnih organa kliničkih centara u FBiH na izradi ugovora o međusobnim pravima, obavezama i odgovornostima osnivača nad kliničkim centrima, sa posebnim fokusom na preuzimanje finansijskih obaveza spram preuzetih osnivačkih prava. **Ugovor do okončanja revizije nije sačinjen.**

Odluke o preuzimanju osnivačkih prava nad Kliničkim centrom donijeli su: FBiH - Odluka Parlamenta FBiH od 25. 7. 2013. godine i Skupština Kantona Sarajevo - Odluka o preuzimanju prava i obaveza osnivača i usklađivanju organizacije i poslovanja nad Kliničkim centrom od 15. 5. 2013. godine. **Do okončanja revizije ostali osnivači nisu donijeli odluke o preuzimanju osnivačkih prava nad Kliničkim centrom, iako je to bila njihova obaveza u skladu s članom 234. zakona o zdravstvenoj zaštiti.**

Statut nije usaglašen sa članom 63. Zakona o zdravstvenoj zaštiti jer njime nije uređen iznos sredstava za osnivanje, početak rada zdravstvene ustanove i obezbjeđenje sredstava. **Saglasnost na Statut do sada su dali FBiH, Unsko-sanski, Bosansko-podrinjski i Zeničko-dobojski kanton. Iako je članom 63. Zakona o zdravstvenoj zaštiti definisano da statut zdravstvene ustanove podliježe obaveznoj saglasnosti osnivača, nisu svi osnivači dali saglasnost na Statut. Posebno ukazujemo na činjenicu da Skupština Kantona Sarajevo nije dala saglasnost na Statut, iako je još 2013. godine donijela Odluku o preuzimanju prava i obaveza osnivača i usklađivanju organizacije i poslovanja nad Kliničkim centrom. U međuvremenu su vršene izmjene i dopune Statuta putem statutarnih odluka koje je donosio Upravni odbor. Nije prezentirano da su osnivači dali saglasnost na ove odluke, međutim Odlukom Upravnog odbora od 22. 1. 2016. godine statutarne odluke su stavljene van snage. Sve navedeno ukazuje da između osnivača ne postoji usaglašen stav po pitanju statusa Kliničkog centra.**

Skrećemo pažnju da, prema podacima iz sudskog registra, Klinički centar nema upisan osnovni kapital, dok je osnovni kapital u poslovnim knjigama iskazan u iznosu od 234.531.475 KM. Nije prezentirano da je Klinički centar u posljednjem periodu poduzimao aktivnosti po pitanju upisa osnovnog kapitala u sudski registar.

Akumulirani, neraspoređeni višak prihoda iz prethodnih perioda na 31. 12. 2022. godine iskazan je u iznosu od 78.045.203 KM.

Višak prihoda tekućeg perioda na 31. 12. 2022. godine iskazan je u iznosu od 1.217.240 KM.

Akumulirani, nepokriveni višak rashoda iz prethodnih perioda na 31. 12. 2022. godine iskazan je u iznosu od 37.334.591 KM.

Klinički centar je u posljednjem periodu iskazivao višak prihoda nad rashodima tekućeg perioda koji se prenosi u akumulirani, nepokriveni višak prihoda iz prethodnih perioda, uzimajući u obzir to da se osnivači ne očituju po dostavljenim prijedlozima za raspored ostvarenog viška prihoda, što je obaveza osnivača u skladu sa članom 25. Statuta.

Preporuka:

- ***utvrditi činjenično stanje i stvarnu vrijednost osnovnog kapitala Kliničkog centra s ciljem realnog iskazivanja kapitala u finansijskim izvještajima i poduzeti aktivnosti na upisu osnovnog kapitala u sudski registar.***

6.2.4 Obaveze

6.2.4.1 Dugoročne obaveze

Dugoročne obaveze su iskazane u ukupnom iznosu od 107.088.711 KM i odnose se na odgođene prihode (103.283.516 KM) i dugoročna rezervisanja (3.805.195 KM).

Odgođeni prihodi

Unaprijed naplaćeni i odgođeni prihodi (103.283.516 KM) odnose se na unaprijed naplaćene i odgođene prihode za donirana stalna sredstva (88.981.149 KM) i za donirana novčana sredstva (14.302.367 KM).

Unaprijed naplaćeni i odgođeni prihodi za stalna sredstva iskazuju se po osnovu primljenih donacija, poticaja i sl., a pripadaju budućim obračunskim periodima. Odgođeno priznavanje prihoda za donirana sredstva iz donacija evidentira se u skladu s MRS-om 20 – Računovodstvo državnih bespovratnih davanja i objavljivanje državne pomoći. Iznos tekuće amortizacije doniranih sredstava priznaje se kao prihod u svakom periodu sistemski tokom vijeka upotrebe sredstava.

Unaprijed naplaćeni i odgođeni prihodi za novčana sredstva za donirana novčana sredstva, najvećim dijelom odnosi se na ugovore sa Federalnim ministarstvom zdravstva za sanaciju zdravstvenih ustanova (12.770.198 KM po osnovu dva ugovora iz 2022. godine).

Rezervisanja

Dugoročna rezervisanja iskazana su u iznosu od 3.805.195 KM i odnose se na dugoročna rezervisanja po osnovu započelih sudskih sporova koji se vode protiv Kliničkog centra (3.156.238 KM) i dugoročna rezervisanja po osnovu otpremnina kod odlaska u penziju (648.957).

Rezervisanja po osnovu započelih sudskih sporova su najvećim dijelom vezana za radne sporove i naknade štete. Procjena rezervisanja po sudskim sporovima se radi na osnovu procjene Sektora za pravne poslove i sastavni je dio Izvještaja Komisije za popis obaveza i potraživanja i Elaborata o popisu. U 2022. godini izvršeno je ukidanje prethodno priznatih rezervisanja u iznosu od 737.789 KM po osnovu konačnih rješenja i presuda za postupke koji su prethodno pokrenuti protiv Kliničkog centra, a priznata su nova rezervisanja u iznosu od 502.789 KM.

Rezervisanja po osnovu otpremnina se odnose na naknade i beneficije zaposlenih koje se isplaćuju u skladu sa stečenim pravima u toku trajanja i nakon prestanka zaposlenja (otpremnine prilikom odlaska u penziju, jubilarne nagrade i druge obaveze prema zaposlenima) u skladu sa MRS-om 19 i usvojenim računovodstvenim politikama. Obračun rezervisanja za otpremnine se ažurira na godišnjem nivou po osnovu aktuarskog obračuna koji se radi od strane ovlaštenog aktuara.

6.2.4.2 Kratkoročne obaveze

Kratkoročne obaveze iskazane su u iznosu 26.692.803 KM, a struktura je prikazana u narednoj tabeli:

	31. 12. 2022.	31. 12. 2021.
KRATKOROČNE OBAVEZE	26.692.803	22.894.814
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	14.236.943	10.659.437
Ostale obaveze, uključujući i razgraničenja	11.982.883	10.543.703
Odgođeni prihod	467.962	1.689.664
Obaveze za porez na dobit	5.015	2.010

Finansijske obaveze po amortizovanom trošku

Finansijske obaveze po amortizovanom trošku iskazane su u iznosu od 14.236.943 KM i odnose se na obaveze prema dobavljačima (14.222.044 KM) i ugovorene obaveze za primljene avanse (14.899 KM) koji se odnose na ugovorene avansne uplate. Obaveze prema dobavljačima se najvećim dijelom odnose na obaveze za nabavljene lijekove i medicinski potrošni materijal.

Od ukupno iskazanih obaveza prema dobavljačima na datum bilansa 95% je potvrđeno putem konfirmacije salda.

Odgođeni prihod

Obaveze za odgođene prihode se uglavnom odnose na primljene donacije u novcu za materijal i sitan inventar (464.334 KM). U strukturi odgođenog prihoda za primljene donacije najznačajnije su: donacije za materijal (445.699 KM) i odloženi prihodi za sitan inventar (18.635 KM). Za utroške doniranih sredstava Klinički centar sačinjava pregled utrošenih sredstava i dostavlja izvještaj/informaciju donatoru koji je uplatio sredstva.

Ostale obaveze, uključujući i razgraničenja

Ostale obaveze, uključujući i razgraničenja iskazane su u iznosu od 11.982.883 KM, a najznačajnije se odnose na obaveze po osnovu plaća i naknada zaposlenih za decembar 2022. godine iskazane u iznosu 10.227.922 KM (isplaćene 4. 1. 2023. godine) i pripadajuće administrativne zabrane zaposlenika (1.483.927 KM), te obračunate ukalkulisane troškove (253.617 KM).

6.2.5 Popis sredstava i obaveza

Generalna Direktorica je 14. 12. 2022. godine donijela Odluku o popisu za 2022. godinu i formiranju komisija za popis. Navedenom odlukom je definisano da su šefovi organizacionih jedinica dužni formirati Komisije za popis opreme i sitnog inventara (imovinu, obaveze i potraživanja popisivale su ukupno 104 popisne komisije). Također, Odlukom je definisano da će se popis obaviti do 5. 1. 2023. godine, te da je potrebno dostaviti konačne izvještaje Centralnoj popisnoj komisiji do 9. 1. 2023. godine.

Pojedinačne komisije po organizacionim jedinicama imenovane su Rješenjima Generalne direktorice i Rješenjima šefova organizacionih jedinica Kliničkog centra. Imenovana Centralna popisna komisija vršila je nadzor nad radom pojedinačnih popisnih komisija. Zaprmljeni su pojedinačni izvještaji sa prijedlozima na osnovu kojih je Centralna popisna komisija sačinila „Elaborat o izvršenom popisu imovine, obaveza i potraživanja na dan 31. 12. 2022. godine.“ Popisne komisije su dostavile izvještaje o popisu koji sadrže prijedloge za rashod i rješavanje utvrđenih razlika između stanja utvrđenih popisom i knjigovodstvenog stanja i druge prijedloge (zavisno od predmeta popisa). U skladu sa dostavljenim izvještajima pojedinačnih popisnih komisija, Centralna popisna Komisija je definisala prijedloge zaduženja/zadataka za nadležne službe (npr. preknjižavanje stalnih sredstava sa sektora na sektor).

Ukupno je u 2022. godini rashodovano stalnih sredstava i inventara sadašnje vrijednosti u iznosu od 44.895 KM (nabavne vrijednosti 5.768.739 KM, ispravke vrijednosti 5.723.844 KM). Komisija za popis stalnih sredstava i sitnog inventara utvrdila je da je sukcesivno tokom 2022. godine na prijedlog Komisije za rashod (u više navrata) rashodovano ukupno 5.363.297 KM nabavne vrijednosti stalnih sredstava (knjigovodstvena vrijednost 44.267 KM), te sitnog inventara u vrijednosti 712.032 KM (knjigovodstvena vrijednost 0 KM). Imenovane su stalne komisije za stalna sredstva i inventar koje sačinjavaju Izvještaje po osnovu kojih se vrši otpis kontinuirano tokom cijele godine (obrazloženo u tački 6.2.1.1 Izvještaja).

Komisija za popis investicija u toku popisala je investicije na 31. 12. 2022. godine u vrijednosti od 24.741.109 KM koje se najvećim dijelom odnose na građevine u pripremi u vrijednosti od 24.229.024 KM, od čega se na ulaganja u Centralni medicinski blok odnosi 23.861.163 KM (ulaganje je započeto 1989. godine i procentualni iznos okončane investicije iznosi 45%).

Na osnovu Izvještaja Komisije za donacije, Centralna popisna komisija je dala prijedlog, te je uknjižena donirana oprema u vrijednosti od 905.610 KM (opremu donirao UNDP u okviru projekta „Hitni projekat za COVID-19 za BiH“ na osnovu potpisanog sporazuma koji implementira Federalno ministarstvo zdravstva), a na osnovu Odluke Vlade FBiH i Ugovora o prenosu nabavljenih stalnih sredstava u okviru navedenog projekta od 18. 1. 2023. godine. Prema Izvještaju Komisije, koji je preuzet u Elaboratu o izvršenom popisu imovine, obaveza i potraživanja na dan 31. 12. 2022. godine, investicijski nalog u iznosu od 26.533 KM isknjižen je. Opremu u pripremi (322.620 KM) koja se nalazi u centralnim skladištima popisale su komisije za popis skladišta, tehničkog i drugog materijala, kancelarijskog i drugog potrošnog materijala.

Kada je u pitanju popis zaliha, osim zajedničke popisne komisije koja je formirana od članova FZZOIR-a i članova Kliničkog centra a koja je izvršila popis lijekova i potrošnog materijala koje finansira FZZOIR, ove zalihe su popisane i od komisije Kliničkog centra, koja je u svojim izvještajima konstatovala da se radi o zalihama za koje je izvor finansiranja FZZOIR.

Upravni odbor Kliničkog centra je 9. 2. 2023. godine donio Odluku o usvajanju Elaborata o izvršenom popisu imovine, obaveza i potraživanja sa stanjem na 31. 12. 2022. godine, sa svim zaključcima i prijedlozima Centralne popisne komisije. Rezultati popisa knjigovodstveno su evidentirani sa 31. 12. 2022. godine.

6.3IZVJEŠTAJ O GOTOVINSKIM TOKOVIMA

U izvještaju o gotovinskim tokovima iskazan je neto gotovinski tok iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 15.760.801 KM i neto gotovinski tok iz ulagačkih aktivnosti u iznosu od (9.882.647 KM), što je rezultiralo iskazivanjem pozitivnog gotovinskog toka u iznosu od 5.878.154 KM. Iznos gotovine na kraju izvještajnog perioda odgovara iznosu gotovine iskazane u Bilansu stanja. Izvještaj o gotovinskim tokovima sačinjen je u skladu s Pravilnikom o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za privredna društva.

6.4 IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

Izvještaj o promjenama na kapitalu za 2022. godinu sačinjen je u skladu s Pravilnikom o sadržaju i formi obrasca izvještaja o promjenama na kapitalu. Iskazane vrijednosti na pojedinačnim pozicijama usklađene su sa iskazanim vrijednostima u Bilansu stanja i Bilansu uspjeha.

6.5BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

U skladu sa zahtjevima MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvještaja, bilješke sadrže dopunske informacije u odnosu na one prezentirane u izvještaju o finansijskom položaju, izvještaju o dobiti i gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaju o promjenama na kapitalu i izvještaju o novčanim tokovima. Bilješke sadrže tekstualni opis ili raščlanjivanje stavki prezentiranih u tim izvještajima, i informacije o stavkama koje ne ispunjavaju uvjete za priznavanje u tim izvještajima. Osim navedenog, i ostali Međunarodni računovodstveni standardi i Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja kao i član 37. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH sadrže zahtjeve za objavama u bilješkama uz finansijske izvještaje i da one moraju pružiti istinit i objektivni prikaz finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja pravnih lica. Prema Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, članom 4. propisano je da su pravna lica dužna da sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i objavljivanje informacija u finansijskim izvještajima vrše u skladu sa ovim zakonom, Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

U Bilješkama nisu objavljene dodatne informacije, koje nisu prezentirane nigdje drugo u finansijskim izvještajima, ali su relevantne za njihovo razumijevanje. U Bilješkama uz finansijske izvještaje dati su statistički podaci po bilansnim pozicijama (povećanje, smanjenje, procentualni udio i sl.), koji ne sadrže potrebne informacije i dodatna objašnjenja pojedinih značajnih bilansnih pozicija

korisnicima finansijskih izvještaja u skladu s propisima kojima su uređena objavljivanja uz finansijske izvještaje.

Bilješke uz Godišnje finansijske izvještaje nisu sačinjene u skladu sa zahtjevima MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja, i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja, kao i člana 37. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Preporuka:

- *Bilješke uz finansijske izvještaje sačinjavati u skladu sa zahtjevima MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja, i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.*

7. VANBILANSNA EVIDENCIJA

Vanbilansna evidencija u finansijskim izvještajima iskazana je u iznosu od 9.704.048 KM, a većinom se odnosi na medicinsku opremu i druga stalna sredstva (9.618.611 KM) koja su data na korištenje Kliničkom centru i primljene bankarske garancije (84.954 KM). Stalna sredstva koja su evidentirana vanbilansno najvećim dijelom odnose se na: informacijski sistem (4.198.932 KM), invazivne respiratore (2.700.000 KM), medicinsku opremu (1.062.833 KM) i stanove (882.377 KM).

Stalna sredstva koja su evidentirana u vanbilansnoj evidenciji odnose se na sredstva koja su Kliničkom centru data na korištenje (respiratori, metalni kreveti, monitori za praćenje vitalnih funkcija i druga medicinska oprema i stanovi). Prezentirana je evidencija i dokumentacija sredstava koja su evidentirana vanbilansno na osnovu koje je vidljiva analitika po svakom pojedinačnom stalnom sredstvu.

Evidentirani informacijski sistem se odnosi na PACS informacijski sistem ukupne vrijednosti 4.198.932 KM (sa licencama i uslugama integracije), koji je Kliničkom centru dodijelio Zavod 2015. godine. Prema odluci o dodjeli, ovaj informacijski sistem knjigovodstveno će evidentirati Zavod, a Klinički centar se obavezuje da će dodijeljena sredstva koristiti u skladu sa standardima struke i njima raspolagati u svojstvu dobrog domaćina.

Vanbilansno su evidentirani dodijeljeni respiratori (ACM812A) u vrijednosti od 2.700.000 KM (30 komada - 90.000 KM po komadu). Prema prezentiranoj dokumentaciji i pojašnjenju Komisije za prijem donacija, respiratori nisu dati kao donacija Kliničkom centru već izdati na revers do donošenja Odluke Vlade FBiH o trajnom korištenju, tako da su evidentirani u vanbilansnu evidenciju.

Medicinska oprema (1.062.833 KM) se većim dijelom odnosi na opremu koja je data na korištenje od dobavljača prilikom nabavke reagensa za koje se provode javne nabavke. Naime, Klinički centar provodi javne nabavke reagensa i uz njih zahtijeva od dobavljača isporuku opreme na korištenje za rad sa nabavljenim reagensima. Prema izjavama odgovornih osoba na ovaj način se ne favorizuju dobavljači u narednim nabavkama reagensa već se nakon isteka roka ili količine na koji su zaključeni ugovori o nabavci reagensa, oprema ustupljena na korištenje vraća dobavljačima, te se raspisuje nova javna nabavka za nabavku reagensa.

Stanovi ukupne procijenjene vrijednosti od 882.377 KM se odnose na 40 stambenih jedinica koji su evidentirani po imenima i prezimenima korisnika (nosiocima stanarskog prava). Naime, od 40 stanova 18 je devastirano, sa 7 stanova i dalje upravlja Uprava za stambene poslove Kantona Sarajevo, jedan stan je pripao Republici Srpskoj, za šest stanova nisu vršene dodjele korisnicima u posljednjih nekoliko godina, a ostali su predmet spora. Klinički centar nema kontrolu nad navedenim stanovima, te su po preporuci Ureda za reviziju iz ranijeg perioda preknjiženi na vanbilansnu evidenciju, budući da se od njih ne mogu očekivati prilivi ekonomske koristi.

U okviru popisa na 31. 12. 2022. godine izvršen je popis i vanbilansne evidencije i u skladu sa zapažanjima Komisije dati su prijedlozi za povrat sredstva vlasniku, preknjižavanje i slično.

8. JAVNE NABAVKE

Privremeni plan javnih nabavki za 2022. godinu, donesen je Odlukom Upravnog odbora 12. 1. 2022. godine, a u toku godine izvršene su njegove dvije izmjene i dopune. Privremeni Plan javnih nabavki je usaglašen sa procijenjenim troškovima za 2022. godinu iz usvojenog Programa rada i finansijskog plana za period 2021. - 2023. godina. Prvobitnim privremenim Planom predviđene su javne nabavke u iznosu od 87.731.700 KM (bez PDV-a), a nakon izvršenih izmjena povećana je vrijednost planiranih postupaka za 670.900 KM (izmjenom i dopunom privremenog Plana javnih nabavki od 4. 3. 2022. godine povećan je iznos nabavki za 200.000 KM - dodan jedan otvoreni postupak: pružanje usluga procjene rizika i izrade akta o procjeni rizika na radnim mjestima, i drugom izmjenom i dopunom od 18. 7. 2022. godine povećan plan u iznosu od 470.900 KM u dijelu roba - dodan jedan pregovarački postupak bez objave obavještenja za nabavku medicinskih sredstava za potrebe Kliničkog centra I/24/2022 – specifični materijal, za koji je FZZOIR osigurao sredstva).

Plan javnih nabavki za 2022. godinu (u daljem tekstu: Plan) usvojen je odlukom Upravnog odbora 4. 8. 2022. godine, a na osnovu planiranih nabavki pojedinih organizacionih jedinica. Plan je usaglašen sa Finansijskim planom za period 2022–2024. godine. Ukupno planirane javne nabavke za 2022. godinu iznose **88.857.100 KM (bez PDV-a)**. Prvom izmjenom usvojenog Plana povećana je planirana vrijednost nabavki za iznos od **37.895.600 KM** bez PDV-a. Povećanja se najvećim dijelom odnose na investicije (37.645.600 KM) od čega su najveći iznosi povećanja u dijelu: radova u iznosu od 19.659.800 KM (odnose se na nabavku Izvođenje građevinskih, građevinskih-zanatskih i instalaterskih radova za izgradnju stacionara na etažama 11 i 12 i tehničke etaže 07 objekta CMB²² na lokaciji Koševo – postupak poništen zbog veće vrijednosti ponude u iznosu od preko 670.000 KM više od planiranog), roba u iznosu od 17.785.800 KM (dodano sedam nabavki od kojih su najznačajnije: Nabavka linearnih akceleratora za potrebe Klinike za onkologiju -10.000.000 KM, Nabavka CT aparata po sistemu „ključ u ruke“ za potrebe Klinike za nuklearnu medicinu i endokrinologiju - 5.500.000 KM, te za Nabavku rashladnog uređaja za potrebe CMB-a - 1.500.000 KM) i usluga u iznosu od 200.000 KM (odnosi se na nabavku usluga stručnog nadzora nad izvođenjem radova nastavka gradnje CMB-a).

Drugom izmjenom plana javnih nabavki uvećan je iznos nabavki za **537.600 KM** u dijelu investicija, a sa dvije posebne odluke uvećana je vrijednost za **3.608 KM** u dijelu nabavke usluga (servis vozila i aparata).

Nakon izvršenih izmjena (dvije izmjene Plana²³ i dvije posebne odluke) **ukupan iznos planiranih nabavki je 127.293.908 KM**, a ukupan efekat izmjena u odnosu na prvobitno usvojeni Plan je neto povećanje iznosa nabavki za 38.436.808 KM bez PDV-a (43,3% u odnosu na prvobitni usvojeni Plan koji iznosi inicijalno 88.857.100 KM).

Usvajanje Plana uslovljeno je usvajanjem Finansijskog plana Kliničkog centra i zbog toga se događa relativno kasno (u drugoj polovini godine). Nakon usvajanja Plana početkom augusta 2022. godine u periodu od naredna tri mjeseca desile su se značajne izmjene Plana i povećanje od 43% u odnosu na prvobitno usvojeni Plan.

Plan za 2022. godinu je sačinjen tako da nisu precizirani postupci koji će se primjenjivati za planom predviđene pojedinačne nabavke. Za pojedinačne nabavke se u koloni „vrsta postupka“ navodi više vrsta postupaka i prema izjavama nadležnih iz službe za planiranje, sektori koji provode nabavke definišu postupke prilikom realizacije u zavisnosti od veličine i potreba za koji se provodi pojedinačni postupak unutar planiranog u pojedinačnoj stavci u Planu (u koloni Napomena navedeno „postupak će se definisati na osnovu pojedinačnih odluka“, te da li će se sklapati ugovor ili okvirni

²² Centralni medicinski blok

²³ Odluka o izmjenama i dopunama Plana od 24. 8. 2022.godine – u dijelu koji se odnosi na poglavlje I Usluge, poglavlje III Radovi i poglavlje IV Plan investicija. Predviđeno je da će se nabavka realizovati iz sredstava obezbjeđenih kroz Program konsolidacije i/ili restrukturiranja, iz dobiti i ostalih izvora.

Odluka o izmjenama i dopunama Plana javnih nabavki od 8. 11. 2022. godine u dijelu poglavlje I Robe, poglavlje II Usluge i poglavlje IV Plan investicija. Predviđena realizacija iz vlastitih sredstava, sredstava Ministarstva finansija i trezora FBiH, Budžeta Kantona Sarajevo, doniranih sredstava.

sporazum, kao i trajanje ugovora). **Konstatujemo da Plan javnih nabavki nije sačinjen na način da se detaljno planira potrošnja sredstava putem provođenja jednog od postupaka javne nabavke koji je propisan Zakonom o javnim nabavkama, kako bi se osiguralo transparentno i ekonomično trošenje sredstava.**

Proces nabavki u Kliničkom centru se provodi u tri sektora naručioca, i to: Tehnički sektor koji je nadležan za investicije (nabavku roba, usluga i radova iz oblasti građenja, održavanja i servisiranja, nabavke opreme i sl.), Klinička apoteka nadležna za lijekove i medicinska sredstva, dok Sektor zajedničkih službi nabavlja robu i dio usluga za potrebe svojih službi, te robu za zajedničke potrebe ostalih službi (kancelarijski i higijenski materijal).

Ukupna procijenjena vrijednost po Planu sa izmjenama i dopunama iznosi 127.293.908 KM, a vrijednost potpisanih Ugovora iznosila je 67.046.341 KM. Vrijednost nerealizovanih postupaka javnih nabavki se najvećim dijelom odnosi na:

- Tehnički sektor u iznosu od 43.806.598 KM u okviru kojih su sredstva predviđena konsolidacijom u iznosu preko 37.000.000 KM, te ostale investicije koje se odnose na nabavku opreme uglavnom putem otvorenih postupaka koji su pokrenuti, ali ne i završeni u 2022. godini (od čega su najveće stavke magnetna rezonanca 3T sa pretećom opremom za potrebe Klinike za radiologiju u iznosu od 4.000.000 KM, Digitalni RTG angiografski uređaj sa pratećim sistemima za potrebe Klinike za bolesti srca, krvnih žila i reumatizam u iznosu od 2.000.000 KM, nabavka digitalnog RTG aparata za potrebe Klinika za radiologiju - lokacija Ortopedija u iznosu od 450.000 KM),
- Kliničku apoteku u iznosu od 15.488.610 KM (od čega su 7.500.000 KM postupci koji su završeni u 2023. godini, a ostatak postupci u fazi ugovaranja ili je u toku postupak žalbe).

Od ukupnog realizovanog iznosa javnih nabavki, u okviru Kliničke apoteke realizovano je 45.657.490 KM (68%), Tehničkog sektora 18.214.610 KM (27%) i u okviru Sektora zajedničkih službi 3.174.241 KM (5%). U okviru Kliničke apoteke realizovane su nabavke u vrijednosti od 44.939.466 KM (98,4%) koje su provedene putem otvorenih postupaka nakon kojih je zaključeno 240 pojedinačnih ugovora, nabavke u vrijednosti 470.900 KM (1%) putem 1 pregovaračkog postupka bez objave, i nabavke u vrijednosti 247.124 KM (0,6%) provedene putem šest konkurentskih postupaka.

Izvršen je uvid u procedure nabavke (zbirno iz svih sektora): 16 otvorenih postupaka (12.791.509 KM), tri pregovaračka postupka bez objave obavještenja o nabavci (670.521 KM), dva pregovaračka postupka sa objavom obavještenja o nabavci (325.000 KM), devet konkurentskih zahtjeva za dostavu ponuda (273.998 KM) i 23 direktna sporazuma (93.270 KM).

Konstatovani su sljedeći značajniji propusti kod otvorenih postupaka:

- **Medicinska sredstva I/8/2022 - Specifični materijal za potrebe Klinika za bolesti srca, krvnih žila i reumatizam - Odjel Invazivne kardiologije**, ugovor je zaključen sa više dobavljača po lotovima (nabavka je podijeljena na 63 lota). Tendersku dokumentaciju i ispravku tenderske dokumentacije preuzelo je 15 potencijalnih dobavljača. Na javnu nabavku 12 ponuđača dostavilo je ponudu (za više lotova). Zaključen je ugovor o nabavci/okvirni sporazum na period od 12 mjeseci, u junu 2022. godine. Na odluku o izboru najpovoljnijih dobavljača „Farmavita“ d.o.o. izjavila je žalbu na dva lota, koju je Klinički centar uvažio. Žalbeni navodi odnosili su se na ocjenu ponude odabranog ponuđača u dijelu da ponuđeni proizvodi ne ispunjavaju tehničke uslove definisane tehničkom specifikacijom (kao primjer navodimo: tehničkom specifikacijom tražena radna dužina 140 cm, a ponuđena je dužina 145 cm; tehničkom specifikacijom tražen nominalni pritisak 7 atm, ponuđeni nominalni pritisak 6 atm i sl.). S tim u vezi, nije pravilno izvršena ocjena ponuda i u dalju proceduru upućeni su i dobavljači koji ponuđenim tehničkim specifikacijama nisu odgovarali traženim specifikacijama medicinskog sredstva.
- **Medicinska sredstva za potrebe I/1/2022 materijal za potrebe Klinike za neurohirurgiju**, ugovor zaključen sa više dobavljača po lotovima (nabavka je podijeljena na 17 lotova). Tendersku dokumentaciju i ispravku tenderske dokumentacije preuzelo je 29 potencijalnih dobavljača, a na javnu nabavku pet ponuđača dostavilo je ponudu (za više lotova). Odlukom o

izboru najpovoljnijeg ponuđača od 16. 6. 2022. godine izabran je „Plus medical“ d.o.o. Na odluku o izboru ponuđač „Medical partners“ d.o.o. je 27. 6. 2022. godine izjavio žalbu koju je Klinički centar 7. 7. 2022. godine usvojio u cijelosti. Žalbeni navod odnosio se na ocjenu ponude izabranog ponuđača u dijelu da dužina ponuđenog i traženog „Kersona“ nije jednaka. S obzirom na to da su za ovaj lot pristigle dvije ponude, a da je ponuda prvobitno izabranog ponuđača sada odbačena, rješenjem o usvajanju žalbe je „Medical partners“ d.o.o. izabran kao najpovoljniji ponuđač. Na ovo rješenje, „Plus medical“ d.o.o. izjavljuje žalbu 14. 7. 2022. godine, a Klinički centar je prosljeđuje na Ured za razmatranje žalbe koji žalbu u cijelosti usvaja rješenjem od 12. 9. 2022. godine i vraća na ponovno ocjenjivanje. Klinički centar potom donosi izmjenu odluke o izboru 13. 10. 2022. godine kojom ostaje pri odluci o izboru „Medical partners“ d.o.o. U izjašnjenju na novoizjavljenu žalbu „Plus medical“ d.o.o. Klinički centar navodi da ostaje pri „prvobitnom stavu“ da ponuda ne zadovoljava uslove tenderske dokumentacije (iako je prvobitno ocijenjena kao zadovoljavajuća). Izjašnjenje je sačinjeno 11. 11. 2022. godine. Nije prezentiran dalji tok po pitanju zaključivanja ugovora za lot 15.

- **Medicinska sredstva I/2/2022** - ugovor zaključen sa više dobavljača po lotovima (nabavka je podijeljena na devet lotova). Tendersku dokumentaciju i ispravku tenderske dokumentacije preuzelo je 13 potencijalnih dobavljača, a na javnu nabavku je šest ponuđača dostavilo ponudu (za više lotova). Na odluku o izboru vezanu za lot 3 – koštani cement, ponuđač „E-Medit“ d.o.o. je izjavio žalbu. Naime, 25. 7. 2022. godine donesena je odluka o izboru ponuđača. Na ovu odluku „E-Medit“ d.o.o. je 28. 7. 2022. godine izjavio žalbu koju Klinički centar 4. 8. 2022. godine usvaja u cijelosti. Kao i kod prethodnih postupaka, i kod ove javne nabavke nije dobro izvršena ocjena ponuda. Ponovnom e-aukcijom za lot 3, kao najpovoljniji ponuđač izabran je „E-Medit“ d.o.o.

Osim gore navedenih postupaka izdvajamo sljedeće otvorene postupke:

- Lijekovi I/2/2022 iz različitih grupa po ATC klasifikaciji za potrebe KCUS-a ugovor zaključen sa FARMAVITA d.o.o. kao i u prethodnom periodu, u vrijednosti od 1.611.350 KM (procijenjena vrijednost iznosila 2.014.187 KM). Kriterij za odabir najpovoljnijeg dobavljača bila je najniža cijena, a tenderskom dokumentacijom predviđeno je provođenje e-aukcije. Tendersku dokumentaciju preuzelo je 18 potencijalnih dobavljača, a jedan ponuđač dostavio ponudu. Zaključen je ugovor o nabavci/okvirni sporazum na period od 12 mjeseci. Na uzorku je potvrđena realizacija u skladu s ugovorenom cijenom.
- Lijekovi I/7/2022 iz različitih grupa po ATC klasifikaciji za potrebe KCUS-a ugovor zaključen u vrijednosti od 820.000 KM. Kriterij za odabir najpovoljnijeg dobavljača bila je najniža cijena, a tenderskom dokumentacijom predviđeno je provođenje e-aukcije. Tendersku dokumentaciju preuzela su 24 potencijalna dobavljača, a tri ponuđača su dostavila ponude i sve su ocijenjene kao prihvatljive. Nakon provedene e-aukcije zaključen je ugovor o nabavci/okvirni sporazum na period od 24 mjeseca sa HERCEGOVINALIJEK d.o.o. Na uzorku je konstatovano da je realizacija u skladu sa ugovorom.
- Medicinska sredstva za potrebe KCUS-a I/3/2022- materijal za elektrohirurške platforme proizvođača Covidien ili ekvivalent. Ugovor zaključen sa SEDŽAN INGENERING d.o.o. kao i u prethodnom periodu, u vrijednosti od 751.881 KM (procijenjena vrijednost iznosila 760.000 KM). Kriterij za odabir najpovoljnijeg dobavljača bila je najniža cijena, a tenderskom dokumentacijom predviđeno je provođenje e-aukcije. Tendersku dokumentaciju preuzelo 19 potencijalnih dobavljača, samo jedan ponuđač dostavio ponudu. Zaključen je ugovor o nabavci kroz okvirni sporazum na period od 24 mjeseca. Fakturisano u skladu sa cijenom ponude.

Naprijed navedeni propusti upućuju na zaključak da se ocjeni ponuda nije pristupilo na način da se osigura donošenje odluke u skladu sa postavljenim uslovima u tenderskoj dokumentaciji.

Za uzorkovane otvorene postupke koje je provela Klinička apoteka nisu prezentirani zapisnici o ocjeni ponuda, a prema pismenoj izjavi šefice Kliničke apoteke i šefice Službe za nabavku, zapisnici o ocjeni ponuda nisu sačinjavani jer su rađeni izvještaji o radu komisije za nabavku. U izjavi se također navodi i to da se iz praktičnih razloga zapisnik o ocjeni ponuda ne sačinjava jer su postupci Kliničke apoteke uglavnom postupci s velikim brojem lotova, zbog čega se zapisnik o ocjeni ponuda i izvještaj o radu komisije objedinjuje u jedan dokument. Odluka o izboru se donosi na osnovu izvještaja o radu komisije u kojima je sadržan prijedlog za donošenje odluke o izboru ili odluke o poništenju. Uvidom u izvještaje o radu komisije za uzorkovane otvorene postupke konstatovali smo da ne sadrže sve podatke koji su propisani članom 65. Zakona o javnim nabavama, odnosno članom 18. Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda. Posebno skrećemo pažnju na to da u izvještaju nisu prezentovani sljedeći podaci i informacije: analitički prikaz traženih i dostavljenih dokaza profesionalne i tehničke sposobnosti ponuđača, analiza ponuda vezano uz ispunjenje zahtjeva u pogledu opisa predmeta nabavke i tehničkih specifikacija. Osim što postoji zakonska obaveza sačinjavanja zapisnika o ocjeni ponuda, ugovorni organi imaju obavezu u skladu sa članom 72. stav 2. da svim ponuđačima uz obavijest o rezultatima postupka dostave odgovarajuću odluku iz člana 70. Zakona (odluka o poništenju ili izboru) i zapisnik o ocjeni ponuda iz člana 65. stav 2. Zakona. Rad komisije se bazira na utvrđivanju prihvatljivosti ponude s aspekta tenderske dokumentacije, ispunjavanja kvalifikacijskih uslova svakog ponuđača i ocjeni prihvatljivosti ponuda u skladu s utvrđenim kriterijima. Zapisnik o ocjeni ponuda sačinjen u skladu sa Zakonom i Uputstvom prezentirao bi rad komisije kako je naprijed navedeno.

U uzorkovanim postupcima bila su i tri otvorena postupka koja su poništena. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju konstatovano je da su dva postupka poništena jer dostavljene ponude nisu zadovoljavale uslove tenderske dokumentacije (jedna u dijelu ponuđene vrijednosti znatno iznad procijenjene, a druga jer nisu dostavljeni traženi dokazi tenderskom dokumentaciju), dok je jedan postupak poništen rješenjem Ureda za razmatranje žalbi, na osnovu izjavljene žalbe kompanije „BERG“ d.o.o.

Uvidom u žalbene navode i rješenje Ureda za razmatranje žalbi konstatovali smo da se radilo o tehničkoj specifikaciji kojom se upućivalo na jedan aparat/jednog dobavljača. U jednoj od tačaka tehničke specifikacije uslove su ispunjavala dva aparata, međutim uzimajući u obzir da aparat mora zadovoljiti sve uslove tehničke specifikacije zaključak je da je žalbeni navod osnovan. **S tim u vezi nije osigurana transparentnost i konkurentnost postupka za potencijalne dobavljače, što nije u skladu s članom 3. Zakona o javnim nabavkama.** Preporuka vezano za pripremu tenderske dokumentacije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama dana je i u Izvještaju o finansijskoj reviziji Kliničkog centra za 2014. i 2015. godinu.

Od ostalih uzorkovanih postupaka izdvajamo sljedeće postupke:

- Medicinska sredstva za potrebe KCUS-a I/24/2022 – Specifični materijal za mehaničku potporu rada srčanih komora za potrebe Klinike za kardiovaskularnu hirurgiju. Nabava je provedena putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja o nabavci. Vrijednost nabavke 470.900 KM, a ugovor zaključen sa ponuđačem MEDI FREY d.o.o. na iznos od 470.900 KM, koliko je iznosila i procijenjena vrijednost postupka. FZZOIR je Rješenjem od 28. 6. 2022. godine odobrio finansiranje troškova implantacije mašine za dugotrajnu mehaničku cirkulatornu potporu u Kliničkom centru za osigurano lice. U skladu sa Rješenjem troškovi (470.900 KM) su nadoknađeni Kliničkom centru na osnovu ispostavljenih faktura u skladu sa Cjenovnikom zdravstvenih usluga koje se finansiraju iz sredstava federalnog fonda solidarnosti. Zbog hitnosti nabavke Upravni odbor Kliničkog centra donio je odluku o izmjenama i dopunama privremenog plana JN od 18. 7. 2022. godine. Postupak je proveden uz navođenje hitnosti (životna ugroženost pacijenta). Pregovorima nije postignuto sniženje cijene.

- Nabavka životnih namirnica provedena je putem otvorenog postupka. Planirana je Planom javnih nabavki u iznosu od 1.174.080 KM. Postupak pokrenut 27. 4. 2022. godine i predviđena je podjela na 68 lotova (okvirni sporazumi za pojedinačne lotove). Kriterij za dodjelu je najniža cijena, a predviđeno je da se koristi e-aukcija. Tendersku dokumentaciju preuzeo 21 ponuđač, a ponude je dostavilo devet ponuđača. Zaključeni okvirni sporazumi sa izabranim ponuđačima, a provjerom pojedinih cijena isporučenih proizvoda nisu uočena odstupanja u odnosu na cijenu ponude.

Osim navedenih nalaza, uvidom u dostavljenu dokumentaciju realizovanih nabavki u okviru Kliničke apoteke, utvrđeno je da je proveden veliki broj **direktnih sporazuma u vrijednosti najmanje 467.404 KM** (216 pojedinačnih postupaka). Na osnovu analize srodnih postupaka (prema opisu predmeta grupisani su kao: lijekovi, reagensi, medicinski potrošni materijal i medicinska oprema) utvrđeno je da se radi o istovrsnim postupcima sa srodnim predmetom nabavke. S tim u vezi, Klinički centar nije primijenio odgovarajuće postupke nabavke propisane Zakonom o javnim nabavkama, odnosno izvršeno je dijeljenje pojedinih postupaka prilikom nabavke sljedećih roba tokom 2022. godine:

- nabavka raznih lijekova ukupne vrijednosti 78.659 KM putem 32 direktna sporazuma od različitih dobavljača,
- nabavka raznih reagenasa ukupne vrijednosti 73.003 KM putem 28 direktnih sporazuma od različitih dobavljača,
- nabavka medicinskog potrošnog materijala ukupne vrijednosti 197.517 KM putem 86 direktnih sporazuma od različitih dobavljača,
- nabavka medicinske opreme ukupne vrijednosti 13.599 KM putem šest direktnih sporazuma od različitih dobavljača.

Napominjemo da je, pored direktnih sporazuma, Klinički centar vršio nabavku ovih predmeta nabavke putem otvorenih postupaka i konkurentskih zahtjeva za dostavu ponuda od različitih dobavljača. Na ovaj način, nabavka je vršena zaključivanjem više direktnih sporazuma, čime je odabran manje transparentan postupak, smanjena konkurentnost, kao i mogućnost ostvarivanja niže cijene. Ovo nije u skladu sa članom 15. stav 6. Zakona o javnim nabavkama, gdje je definisano kako ugovornom organu nije dozvoljeno dijeljenje predmeta nabavke s namjerom izbjegavanja primjene odgovarajućeg postupka.

Plan javnih nabavki nije sačinjen na način da se detaljno planira potrošnja sredstava putem provođenja jednog od postupaka koji je propisan Zakonom o javnim nabavkama, kako bi se osiguralo transparentno i ekonomično trošenje sredstava. U postupcima koje je provodila Klinička apoteka konstatovane su česte žalbe koje su vezane za ocjenu ponuda, koje su uvažene. Revizijom je konstatovano da za otvorene postupke koje je provela Klinička apoteka nisu sačinjavani zapisnici o ocjeni ponuda, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i Uputstvom za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda. Tenderska dokumentacija za nabavu digitalnog RTG aparata, u dijelu tehničke specifikacije, sačinjena je na način da je upućivala na aparat jednog dobavljača, što znači da nije osiguran jednak i nediskriminirajući pristup za sve ponuđače. Shodno prezentiranoj dokumentaciji, izvršeno je dijeljenje postupaka javne nabavke lijekova, reagenasa, medicinskog potrošnog materijala i medicinske opreme najmanje u iznosu od 467.404 KM, što nije u skladu sa članom 15. Zakona o javnim nabavkama.

Preporuke:

- *plan javnih nabavki sačinjavati na način da sadrži podatke o vrsti postupaka koji se planiraju provesti za nabavke predviđene planom, u skladu sa procijenjenom vrijednošću, kako je definisano Zakonom o javnim nabavkama;*
- *ocjenu ponuda vršiti u skladu sa postavljenim uslovima iz tenderske dokumentacije i s aspekta ispunjavanja kvalifikacijskih uslova svakog od ponuđača, te sačinjavati Zapisnike o ocjeni ponuda u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i Uputstvom za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda;*

- *tendersku dokumentaciju pripremati u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima kako bi se osigurao jednak i nediskriminirajući pristup u nadmetanju za sve ponuđače, a postupke javnih nabavki provoditi uz poštovanje principa i odredbi Zakona o javnim nabavkama, s ciljem izbjegavanja dijeljenja postupaka i primjene odgovarajućeg postupka.*

9. OSTALI NALAZI

9.1 Finansijska konsolidacija i restrukturiranje javnih zdravstvenih ustanova u FBiH

Zakon o finansijskoj konsolidaciji i restrukturiranju javnih zdravstvenih ustanova u FBiH²⁴ donesen je u aprilu 2022. godine. Ovim zakonom uređuje se finansijska konsolidacija i restrukturiranje javnih zdravstvenih ustanova čiji je osnivač općina, kanton, FBiH i jedan ili više kantona zajedno. Finansijska konsolidacija obuhvata rješavanje dugovanja zdravstvenih ustanova kod kojih je evidentirana nelikvidnost u smislu odredbi Zakona o finansijskom poslovanju i/ili postoji akumulirani gubitak (dugovanja po osnovu doprinosa, poreza i dr. javnih prihoda isključujući PDV; komunalnih usluga; isporučenih roba nužnih za rad zdravstvene ustanove; neisplaćenih neto plaća). Shodno članu 20. Zakona, program finansijske konsolidacije i/ili restrukturiranja, zasniva se na principima zabrane daljeg akumuliranja duga i gubitaka i prioritetima trošenja.

Za implementaciju Zakona Vlada FBiH planirala je ukupna sredstva u iznosu od 225.000.000 KM, od čega su za finansijsku konsolidaciju i restrukturiranje tri sveučilišno-kliničke bolnice planirana sredstva u ukupnom iznosu od 119.000.000 KM. Budžetom FBiH za 2022. godinu planirana su sredstva za ove namjene u iznosu od 75.000.000 KM, od čega se na finansijsku konsolidaciju i restrukturiranje tri sveučilišno-kliničke bolnice odnosi 39.666.667 KM.

Za Klinički centar planirana su sredstva u ukupnom iznosu od 30.000.000 KM, od čega je za 2022. godinu planirano 10.000.000 KM. Klinički centar je 28. 7. 2022. godine s Federalnim ministarstvom zdravstva potpisao Ugovor o dodjeli sredstava „Tekući transfer drugim nivoima vlasti i fondovima – transfer za sanaciju zdravstvenih ustanova u FBiH“ u vrijednosti od 10.000.000 KM.

Program finansijske konsolidacije i/ili restrukturiranja Klinički centar donio je u julu 2022. godine. Na sjednici održanoj 5. 8. 2022. godine Upravni odbor je donio Odluku o usvajanju Programa finansijske konsolidacije i/ili restrukturiranja Kliničkog centra, koju je Nadzorni odbor potvrdio Odlukom od 8. 8. 2022. godine kada je Klinički centar Federalnom ministarstvu zdravstva podnio zahtjev za pokretanje postupka finansijske konsolidacije i/ili restrukturiranja. Prema Programu, sredstva za realizaciju uključuju finansijska sredstva na transakcijskom računu Kliničkog centra u iznosu od 30.926.354 KM (raspoloživa dobit), zajedno sa sredstvima utvrđenim Zakonom o finansijskoj konsolidaciji i restrukturiranju javnih zdravstvenih ustanova u FBiH za Klinički centar u iznosu od 30.000.000 KM sa dinamikom isplate u tri godine. Vlada FBiH je na sjednici održanoj 27. 10. 2022. godine donijela Odluku o finansijskoj konsolidaciji i/ili restrukturiranju Kliničkog centra.

Dio sredstava u iznosu od 5.000.000 KM doznačen je na redovni transakcijski račun u augustu 2022. godine (po datoj preporuci u Pismu menadžmentu otvoren namjenski račun). Preostalih 5.000.000 KM je doznačeno 2. 2. 2023. godine na namjenski račun. Kako je prezentovano prema izvodima namjenskog računa, do okončanja revizije sredstva nisu utrošena. Doznačena sredstva su iskazana kao odgođeni prihodi. S obzirom na to da je Klinički centar Programom finansijske konsolidacije predvidio ulaganje u CMB na lokaciji Koševo, za šta je planirano provođenje javnih nabavki u toku 2022. godine koje nisu realizovane zbog poništenih postupaka (uslijed značajno manje procijenjene vrijednosti u odnosu na dostavljene ponude), napominjemo da je potrebno poduzeti odgovarajuće aktivnosti u što skorijem periodu na angažmanu dodijeljenih sredstava.

²⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 34/22

U skladu sa članom 10. Pravilnika o sadržaju i formi kvartalnih izvještaja o realizaciji programa finansijske konsolidacije i/ili restrukturiranja, Klinički centar je sačinio kvartalni izvještaj o realizaciji programa na dan 31. 12. 2022. godine, koji je usvojio Upravni odbor 25. 4. 2023. godine i izvještaj je dostavljen Federalnom ministarstvu zdravstva.

9.2 Sudski sporovi

Prema prezentiranim podacima, protiv Kliničkog centra vode se sudski sporovi ukupne vrijednosti 3.677.968 KM za koje nisu donesene konačne presude/rješenja (naplata duga po osnovu zastupanja, ugovora o djelu, naknade materijalne i nematerijalne štete i sl. i radni sporovi). Prema prezentiranim evidencijama sudskih sporova, na naplatu duga i naknadu materijalne i nematerijalne štete (57 postupaka) se odnosi iznos 2.194.939 KM, dok je vrijednost radnih sporova 1.483.029 KM (127 postupaka). Prema prezentiranim podacima, Klinički centra je protiv trećih lica pokrenuo postupke ukupne vrijednosti 3.124.924 KM.

Prema finansijskim izvještajima na kraju 2022. godine, Klinički centar je izvršio rezervisanja novčanih sredstava za potencijalne obaveze u iznosu od 3.156.238 KM na teret troškova rezervisanja po osnovu sudskih sporova, od čega je iznos od 502.789 KM priznat u 2022. godini. Rezervisanja su izvršena za obaveze za koje se očekuje da će nastati po osnovu započelih sudskih sporova protiv Kliničkog centra, a na osnovu procjena Sektora za pravne poslove, ljudske resurse, obračun plata, kancelarijsko i arhivsko poslovanje, uzimajući u obzir informacije vezano za pojedinačni sudski proces (status, očekivani ishod i dr.). Pregled po sudskim procesima je sastavni dio Elaborata o popisu.

10. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2022. godinu Klinički centar je 7. 8. 2023. godine dostavio komentar, uz dodatnu dokumentaciju.

Obrazloženja su data na nalaze i preporuke u vezi sa: iskazivanjem stalnih sredstava u skladu s MRS-om 36 – Umanjenje vrijednosti imovine; evidentiranjem tuđe robe; kapitalom koji nije usaglašen u poslovnim knjigama i sudskom registru; izmjenama i dopunama Statuta putem statutarnih odluka na koje nisu dali saglasnost osnivači; popisom investicija u toku; provođenjem unutrašnjeg nadzora nad radom organizacijskih jedinica i zdravstvenih radnika; vođenjem evidencija o radnom vremenu; izradom plana aplikativnog sistema za kontinuitet poslovanja i plana za oporavak od katastrofe (disaster recovery plan) i uspostavom funkcije interne revizije.

Uvažen je i inkorporiran u konačan Izvještaj komentar koji se odnosi na popis investicija u toku. Uz komentar je dostavljena dokumentacija iz koje je vidljivo da su komisije za popis skladišta, tehničkog i drugog materijala, kancelarijskog i drugog potrošnog materijala izvršile popis opreme u pripremi koja se nalazi u centralnim skladištima.

Prihvaćen je komentar koji se odnosi na to da su izmjene i dopune Statuta vršene putem statutarnih odluka na koje nisu dali saglasnost osnivači. Uz komentar je dostavljena Odluka Upravnog odbora 22. 1. 2016. godine, kojom se stavljaju van snage ove statutarne odluke, što je inkorporirano u konačan Izvještaj.

Za obrazloženja koja nisu prihvaćena jer nisu prezentovane nove činjenice, niti je dostavljena dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza, dajemo sljedeća pojašnjenja:

- u vezi iskazivanja stalnih sredstava u skladu s MRS-om 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava, navedeno je da Klinički centar kontinuirano od 2018. godine vrši procjenu objekata u skladu s ovim standardom, očekujući da će Vlada FBiH riješiti osnivačka prava nad kliničkim centrima. Kako se na osnovu Elaborata o procjeni vrijednosti imovine ona umanjuje, Klinički centar je shodno Odluci Upravnog odbora Elaborat dostavio osnivačima na mišljenje i saglasnost, koju nije dobio. U komentaru se navodi da su komercijalne revizije isticale u svojim ranijim preporukama rješavanje statusnih pitanja osnivača, zbog čega je nemoguće upisati vrijednost kapitala u poslovnim knjigama.

Ističemo da je odredbama člana 41. Zakona o ustanovama i člana 25. Statuta, na koje se Upravni odbor poziva kod traženja saglasnosti osnivača, regulisana odgovornost Kliničkog centra za obaveze, supsidijarna odgovornost osnivača za obaveze i obaveze osnivača koje se odnose na: razmatranje i usvajanje završnog računa, donošenje odluke kojom odlučuju o rezultatima finansijskog poslovanja, postupanje u situacijama ostvarivanja viška prihoda, odnosno rashoda. Također, za istinito i fer prikazivanje finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja pravnog lica u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, odgovorno je lice ovlašteno za zastupanje pravnog lica upisano u sudski registar u svojstvu direktora pravnog lica, članovi uprave, upravni, odnosno nadzorni organ pravnog lica u okviru svojih zakonom određenih nadležnosti, odgovornosti i dužne pažnje, kao i kvalificirano lice iz člana 32. ovog Zakona koje je sačinilo i potpisalo finansijske izvještaje u skladu sa pravilima struke. Osim toga, nije izvršena procjena cijele grupe građevinskih objekata, kao ni ocjena postoje li pokazatelji da je vrijednost ostalih stalnih sredstava umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva, što nije u skladu s MRS-om 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava;

- u obrazloženju vezanom za evidentiranje tuđe robe navedeno je da je FZZOIR jedan od finansijera Kliničkog centra, kao i Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo, da oba subjekta finansiraju materijalne troškove, a da FZZOIR radi to na način da daje zalihe lijekova i ostalog materijala Kliničkom centru, dok Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo finansira materijalne troškove Kliničkog centra putem mjesečne tranše. U početku je Ugovor podrazumijevao uplatu novčanih sredstava Kliničkom centru, za koja je on nabavljao zalihe. Zalihe koje se nalaze kod Kliničkog centra ne mogu se evidentirati vanbilansno jer ne predstavljaju tuđu robu. S obzirom na to da zalihe koje dobije Klinički centar od FZZOIR-a predstavljaju tekuća sredstva za obavljanje redovne djelatnosti, evidentiraju se bilansno. Pravo raspolaganja se prenosi prilikom isporuke, te u istom momentu nastaje obaveza za plaćanje. Za svaku isporuku se mora evidentirati ulaz robe. Također, u komentaru se navodi da će Klinički centar u narednom periodu uraditi razgraničenje prihoda od zaliha do njihovog utroška, kako on ne bi uticao na finansijski rezultat, kao i da su pored zaliha koje dobija Klinički centar od FZZOIR-a, predmet Ugovora i pružene usluge čiji prihod se evidentira bilansno, što je i konstatovano u Izvještaju.

U vezi s tim ističemo da je obavljenom revizijom utvrđeno da je Ugovorom zaključenim sa FZZOIR-om, pored pružanja usluga, definisano finansiranje lijekova za pružanje zdravstvenih usluga za koje nabavku lijekova i potrošnog materijala vrši naručilac usluga. Lijekovi utvrđeni Odlukom o Listi lijekova Fonda solidarnosti FBiH namijenjeni su pacijentima, odnosno osiguranim osobama. Obaveza naručioca je nabavka lijekova i potrošnog materijala, a izabrani dobavljači direktnu isporuku vrše u zdravstvene ustanove, u ovom slučaju u Klinički centar. Obaveza pružatelja usluga, u skladu sa Ugovorom, je da za ove lijekove i potrošni materijal obezbijedi prijem i kontrolu lijekova, te njihovo skladištenje i redovnu kontrolu, kao i dostavu mjesečnih izvještaja o potrošnji. Skrećemo pažnju na to da Klinički centar nema obavezu plaćanja, niti vrši plaćanje ovih lijekova i potrošnog materijala, a u Finansijskom planu troškove ovih lijekova planira kao „troškove lijekova i ostalog medicinskog potrošnog materijala iz sredstava FZZOIR-a“. Shodno navedenom, radi se o tuđoj robi, koja ne ispunjava zahtjeve MRS-a 2 – Zalihe, i Konceptualnog okvira za finansijsko izvještavanje da bi se priznavala kao vlastita zaliha, zbog čega se promet ovih lijekova i potrošnog materijala treba evidentirati i iskazivati u okviru vanbilansne evidencije, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o kontnom okviru i sadržaju konta za privredna društva.

Data su dodatna obrazloženja i navedene su planirane aktivnosti u budućem periodu koje nisu imale uticaja na konstatovane nalaze, a odnose se na sljedeće:

- po pitanju kapitala koji nije usaglašen u poslovnim knjigama i sudskom registru, Klinički centar je naveo da je trenutno upisan u sudskom registru kao javna ustanova u državnoj svojini, a prepreka za postupanje po preporuci Ureda za reviziju su, osim nedonesenih odluka o preuzimanju osnivačkih prava od svih osnivača i nezaključenih ugovora između osnivača, i odredbe Zakona o pretvorbi

društvene svojine i Zakona o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom BiH. Prema mišljenju Pravobranilaštva BiH br. 03-2-10-M-968/13, prije donošenja okvirnog zakona o državnoj svojini, bilo kakvo raspolaganje državnom imovinom definisanom navedenim Zakonom bilo bi u suprotnosti s odredbama tog Zakona. Vlada FBiH nije formirala radnu grupu čiji je zadatak izrada prijedloga ugovora o međusobnim pravima, obavezama i odgovornostima osnivača nad kliničkim centrima, što je bila obaveza po Zaključku Vlade FBiH od 7. 12. 2017. godine. Izmjene podataka u sudskom registru ne mogu se izvršiti dok se ugovori ne potpišu, odnosno dok svi osnivači ne donesu odluke o preuzimanju osnivačkih prava nad Kliničkim centrom. Uvažavajući dato obrazloženje, kao i značajnost ovog pitanja koje još uvijek nije riješeno, preporuka je ponovljena, a neusaglašenost kapitala je navedena u isticanju pitanja u skladu sa ISSAI-jem 2706 – Tačke za isticanje pitanja i tačke za ostala pitanja u izvještaju nezavisnog revizora. Korisnici izvještaja jesu i osnivači i resorno ministarstvo, kojima će revizorski Izvještaj također biti dostavljen;

- u vezi s uspostavom funkcije interne revizije navedeno je da je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji predviđena pozicija šefa Službe interne revizije i dva interna revizora, a da je popunjeno samo radno mjesto internog revizora, što je konstatovano i u Izvještaju. Planirano je daljnje popunjavanje Službe interne revizije shodno Zaključku Vlade Kantona Sarajevo od 2. 6. 2022. godine, prema kojem je neophodna saglasnost Vlade, odnosno Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo, za prijem u radni odnos na neodređeno vrijeme, a u toku su izmjene Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji u skladu s mišljenjem Centralne harmonizacijske jedinice iz januara 2023. godine. Također, u komentaru se navodi da je sačinjen Godišnji izvještaj Službe interne revizije od 8. 5. 2023. godine koji je usvojila generalna direktorica, a da je za sve naredne godine predviđeno sačinjavanje strateškog plana interne revizije. Izvještaj nije dostavljen uz komentar, tako da nalaz ostaje nepromijenjen;
- vezano za provođenje unutrašnjeg nadzora nad radom organizacijskih jedinica i zdravstvenih radnika, uz komentar su dostavljeni zapisnici komisija i izvještaji o provođenju unutrašnjeg nadzora, te je navedeno da je usvojena Procedura postupanja kod provođenja unutrašnjeg nadzora i da se unutrašnji nadzor provodi redovno, što je i konstatovano u Izvještaju;
- u vezi s vođenjem evidencija o radnom vremenu i izradom plana aplikativnog sistema za kontinuitet poslovanja i plana za oporavak od katastrofe (disaster recovery plan), u komentaru su navedene planirane aktivnosti u budućem periodu, koje se odnose na: uvođenje kartičnog evidentiranja radnog vremena i pokretanje procedure nabavke Disaster Recovery data centra i sekundarnog interne linka za oporavak i osiguranje rada poslovnih procesa nakon prirodne katastrofe, većeg kvara ili cyber napada.

Reviziju Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu obavio je revizorski tim u sastavu: Azra Milak – voditeljica tima, i Armen Skejić – član tima.

Voditeljica tima
Azra Milak, s. r.

Rukovoditeljica Sektora
za razvoj, metodologiju i upravljanje
kvalitetom

Mia Buljubašić, s. r.

Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju
zavoda, fondova i agencija

Marijana Milićević, s. r.

V. PRILOG

- 1. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**
- 2. IZJAVA RUKOVODSTVA**

KLINIČKI CENTAR UNIVERZITETA U SARAJEVU

Naziv pravnog lica

Sarajevo-Centar, Bolnička br.25

Sjedište i adresa pravnog lica

Djelatnosti bolnica

Djelatnost

Intesa Sanpaolo Banka d.d. BiH

Naziv banke

1549212006453240

Broj računa

4200089110002

 Identifikacioni broj za
direktne poreze

200089110002

 Identifikacioni broj za
indirektne poreze

86.10

 Šifra djelatnosti po KDBiH
2010

077

Šifra opštine

**IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU ZA PERIOD
(BILANS USPJEHA)**

za period od 01.01.2022. do 31.12.2022. godine

- u KM -

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
	BILANS USPJEHA				
A.	Prihodi iz ugovora s kupcima (202+206+210)		201	258.025.211	232.707.319
1.	Prihodi iz ugovora sa povezanim stranama (203 do 205)		202	0	0
1.1.	Prihodi od prodaje robe		203	0	0
1.2.	Prihodi od prodaje gotovih proizvoda		204	0	0
1.3.	Prihodi od pruženih usluga		205	0	0
2.	Prihodi iz ugovora sa nepovezanim stranama na domaćem tržištu (207 do 209)		206	258.025.211	232.707.319
2.1.	Prihodi od prodaje robe		207	0	0
2.2.	Prihodi od prodaje gotovih proizvoda		208	0	0

2.3.	Prihodi od pruženih usluga		209	258.025.211	232.707.319
3.	Prihodi iz ugovora sa nepovezanim stranama na inostranom tržištu (211 do 213)		210	0	0
3.1.	Prihodi od prodaje robe		211	0	0
3.2.	Prihodi od prodaje gotovih proizvoda		212	0	0
3.3.	Prihodi od pruženih usluga		213	0	0
B.	Ostali prihodi i dobici (215+230+241+242+243+244+245+246+247+251)		214	25.285.573	32.634.900
1.	Dobici od dugoročne nefinansijske imovine (216 do 229)		215	0	1.192
1.1.	Neto dobici od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme		216	0	1.192

1148552756

Kontrolni broj: 1148552756

str. 1 od 5

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
1.2.	Neto dobici od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme		217	0	0
1.3.	Neto dobici od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od promjene revalorizovane vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme za koje nije bilo postojećih revalorizacionih rezervi		218	0	0
1.4.	Neto dobici od otuđenja ulaganja u investicijske nekretnine		219	0	0
1.5.	Neto povećanja vrijednosti ulaganja u investicijske nekretnine koja se vode po fer vrijednosti		220	0	0
1.6.	Neto dobici od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti investicijskih nekretnina		221	0	0
1.7.	Neto dobici od otuđenja nematerijalne imovine		222	0	0
1.8.	Neto dobici od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti nematerijalne imovine		223	0	0
1.9.	Neto dobici od prestanka priznavanja imovine s pravom korištenja		224	0	0
1.10.	Neto dobici od otuđenja biološke imovine		225	0	0

1.11.	Neto povećanja vrijednosti biološke imovine koja se vodi po fer vrijednosti		226	0	0
1.12.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti biološke imovine		227	0	0
1.13.	Neto dobiti od dugoročne imovine namijenjene prodaji		228	0	0
1.14.	Ostali neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti dugoročne nefinansijske imovine		229	0	0
2.	Dobici od finansijske imovine (231 do 240)		230	0	0
2.1.	Neto otpuštanja ranije priznatih kreditnih gubitaka od finansijske imovine po amortizovanom trošku		231	0	0
2.2.	Neto otpuštanja ranije priznatih kreditnih gubitaka od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		232	0	0
2.3.	Neto dobiti od prestanka priznavanja finansijske imovine po amortizovanom trošku		233	0	0
2.4.	Neto dobiti od modifikacija finansijske imovine po amortizovanom trošku koje nisu rezultirale prestankom priznavanja		234	0	0
2.5.	Neto dobiti od otuđenja finansijske imovine po amortizovanom trošku		235	0	0
2.6.	Neto povećanja vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		236		
2.7.	Neto dobiti od otuđenja finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		237	0	0
2.8.	Neto dobiti od otuđenja finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		238	0	0
2.9.	Neto dobiti od reklasifikacija finansijske imovine između poslovnih modela		239	0	0
2.10	Ostali neto dobiti od finansijske imovine		240	0	0
3.	Neto otpuštanja rezervisanja		241	0	0
4.	Neto dobiti od trgovanja derivatima		242	0	0
5.	Prihodi od prodaje materijala, neto		243	13.969	6.382
6.	Viškovi i ostala pozitivna usklađenja zaliha		244	0	15
7.	Prihodi od dividendi		245	0	0

Kontrolni broj: 1148552756

str. 2 od 5

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
8.	Udio u dobiti pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela		246		
9.	Finansijski prihodi (248+249+250)		247	928.600	566.857
9.1.	Prihodi od kamata		248	928.600	558.076
9.2.	Neto pozitivne kursne razlike		249	0	8.781
9.3.	Ostali finansijski prihodi		250	0	0
10.	Ostali prihodi i dobici		251	24.343.004	32.060.454
C.	Ukupno prihodi (201+214)		252	283.310.784	265.342.219
D.	Poslovni rashodi (254+255+256+257+258+262+269+270)		253	279.208.194	257.409.305
1.	Nabavna vrijednost prodane robe		254	0	0
2.	Promjene u zalihama gotovih proizvoda, poluproizvoda i proizvodnje u toku, neto (+) / (-)		255	0	0
3.	Troškovi sirovina i materijala		256	112.037.079	103.108.371
4.	Troškovi energije i goriva		257	5.728.267	4.534.887
5.	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja (259 do 261)		258	136.129.771	123.768.417
5.1.	Bruto plaće zaposlenih		259	93.166.817	83.933.361
5.2.	Ostale naknade zaposlenih		260	41.418.855	38.060.927
5.3.	Troškovi ostalih angažovanih fizičkih lica, uključujući članove odbora		261	1.544.099	1.774.129
6.	Amortizacija (263 do 268)		262	19.314.795	20.488.869
6.1.	Nekretnine, postrojenja i oprema		263	18.964.076	20.135.815
6.2.	Investicijske nekretnine		264	112.168	112.168
6.3.	Imovina s pravom korištenja		265	0	0
6.4.	Nematerijalna imovina		266	238.551	240.886
6.5.	Biološka imovina		267	0	0
6.6.	Ostala dugoročna imovina po osnovu ugovora sa kupcima		268	0	0
7.	Troškovi primljenih usluga		269	4.552.856	4.008.106
8.	Ostali poslovni rashodi i troškovi		270	1.445.426	1.500.655
E.	Ostali rashodi i gubici (272+287+298+299+300+301+302+303+304+308)		271	2.797.319	2.363.268

1.	Gubici od dugoročne nefinansijske imovine (273 do 286)	272	44.694	0
1.1.	Neto gubici od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme	273	44.694	0
1.2.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme	274	0	0
1.3.	Neto gubici od promjene revalorizovane vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme za koje nema postojećih revalorizacionih rezervi	275	0	0
1.4.	Neto gubici od otuđenja ulaganja u investicijske nekretnine	276	0	0
1.5.	Neto smanjenja vrijednosti ulaganja u investicijske nekretnine koja se vode po fer vrijednosti	277	0	0
1.6.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti investicijskih nekretnina	278	0	0
1.7.	Neto gubici od otuđenja nematerijalne imovine	279	0	0
1.8.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti nematerijalne imovine	280	0	0

Kontrolni broj: 1148552756

str. 3 od 5

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
1.9.	Neto gubici od prestanka priznavanja imovine s pravom korištenja		281	0	0
1.10.	Neto gubici od otuđenja biološke imovine		282	0	0
1.11.	Neto smanjenja vrijednosti biološke imovine koja se vodi po fer vrijednosti		283	0	0
1.12.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti biološke imovine		284	0	0
1.13.	Neto gubici od dugoročne imovine namijenjene prodaji		285	0	0
1.14.	Ostali neto gubici od umanjenja vrijednosti dugoročne nefinansijske imovine		286	0	0
2.	Gubici od finansijske imovine (288 do 297)		287	0	0
2.1.	Neto kreditni gubici od finansijske imovine po amortizovanom trošku		288	0	0
2.2.	Neto kreditni gubici od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		289	0	0
2.3.	Neto gubici od prestanka priznavanja finansijske imovine po amortizovanom trošku		290	0	0

2.4.	Neto gubici od modifikacija finansijske imovine po amortizovanom trošku koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	291	0	0
2.5.	Neto gubici od otuđenja finansijske imovine po amortizovanom trošku	292	0	0
2.6.	Neto smanjenja vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	293	0	0
2.7.	Neto gubici od otuđenja finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	294	0	0
2.8.	Neto gubici od otuđenja finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	295	0	0
2.9.	Neto gubici od reklasifikacija finansijske imovine između poslovnih modela	296	0	0
2.10	Ostali neto gubici od finansijske imovine	297	0	0
3.	Troškovi rezervisanja, neto	298	703.150	311.756
4.	Neto gubici od trgovanja derivatima	299	0	0
5.	Rashodi od prodaje materijala, neto	300	0	0
6.	Manjkovi i ostala negativna usklađenja zaliha	301	796.736	67.906
7.	Udio u gubitku pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela	302		
8.	Umanjenje vrijednosti goodwill-a	303	0	0
9.	Finansijski rashodi (305 do 307)	304	395.187	726.911
9.1.	Rashodi od kamata	305	392.305	726.911
9.2.	Neto negativne kursne razlike	306	2.882	0
9.3.	Ostali finansijski rashodi	307	0	0
10.	Ostali rashodi i gubici	308	857.552	1.256.695
F.	Ukupno rashodi (253+271)	309	282.005.513	259.772.573
G.	Dobit iz redovnog poslovanja prije oporezivanja (252-309)	310	1.305.271	5.569.646
H.	Gubitak iz redovnog poslovanja prije oporezivanja (309-252)	311	0	0
I.	Porez na dobit (313+314)	312	88.031	83.014
1.	Tekući porez na dobit	313	88.031	83.014
2.	Odgođeni porez na dobit (315-316+317-318)	314	0	0
2.1.	Efekat smanjenja odgođene porezne imovine	315	0	0

Kontrolni broj: 1148552756

str. 4 od 5

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
2.2.	Efekat povećanja odgođene porezne imovine		316	0	0
2.3.	Efekat povećanja odgođenih poreznih obaveza		317	0	0
2.4.	Efekat smanjenja odgođenih poreznih obaveza		318	0	0
J.	Dobit iz redovnog poslovanja (310-312)		319	1.217.240	5.486.632
K.	Gubitak iz redovnog poslovanja (311+312)		320	0	0
L.	Dobit ili gubitak od obustavljenog poslovanja		321	0	0
M.	Dobit (319+321)		322	1.217.240	5.486.632
N.	Gubitak (320-321)		323	0	0
	IZVJEŠTAJ O OSTALOM UKUPNOM REZULTATU				
O.	Ostali ukupni rezultat (325+331)		324	0	0
1.	Stavke koje mogu biti reklasifikovane u bilans uspjeha (326+327+328+329-330)		325	0	0
1.1.	Povećanje/(smanjenje) fer vrijednosti dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		326	0	0
1.2.	Efekti proistekli iz transakcija zaštite ("hedging")		327	0	0
1.3.	Udio u ostalom ukupnom rezultatu pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela		328	0	0
1.4.	Ostale stavke koje mogu biti reklasifikovane u bilans uspjeha		329	0	0
1.5.	Porez na dobit koji se odnosi na ove stavke		330	0	0
2.	Stavke koje neće biti reklasifikovane u bilans uspjeha (332+333+334+335+336+337-338)		331	0	0
2.1.	Revalorizacija zemljišta i građevina		332	0	0
2.2.	Povećanje/(smanjenje) fer vrijednosti instrumenata kapitala po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		333	0	0
2.3.	Aktuarski dobici/(gubici) od planova definiranih primanja		334	0	0
2.4.	Dobici ili gubici po osnovu preračunavanja finansijskih izvještaja inostranog poslovanja		335	0	0
2.5.	Udio u ostalom ukupnom rezultatu pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela		336	0	0
2.6.	Ostale stavke koje neće biti reklasifikovane u bilans uspjeha		337	0	0
2.7.	Porez na dobit koji se odnosi na ove stavke		338	0	0

P.	UKUPNI REZULTAT (322-323+324)		339	1.217.240	5.486.632
	Zarada po dionici				
	a) Osnovna zarada po dionici		340	0	0
	b) Razrijeđena zarada po dionici		341	0	0
	Dobit/(gubitak) koja pripada:				
	a) Vlasnicima matičnog društva		342	1.217.240	5.486.632
	b) Vlasnicima manjinskih interesa		343		
	Ukupni rezultat koji pripada:				
	a) Vlasnicima matičnog društva		344	1.217.240	5.486.632
	b) Vlasnicima manjinskih interesa		345		

Sarajevo-Centar, 23.02.2023.

Mjesto i datum

Kontrolni broj: 1148552756

**MAVRAKOVIĆ
(NEDIM) AMIR**
Certificirani
računovođa
CR-4949/5

M.P.

Prof.Dr.Sebija Izetbegović

Direktor

str. 5 od 5

KLINIČKI CENTAR UNIVERZITETA U SARAJEVU

Naziv pravnog lica

Sarajevo-Centar, Bolnička br.25

Sjedište i adresa pravnog lica

Djelatnosti bolnica

Djelatnost

Intesa Sanpaolo Banka d.d. BiH

Naziv banke

1549212006453240

Broj računa

4200089110002

 Identifikacioni broj za
direktne poreze

200089110002

 Identifikacioni broj za
indirektne poreze

86.10

 Šifra djelatnosti po KDBiH
2010

077

Šifra opštine

**IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU NA KRAJU PERIODA
(BILANS STANJA)**

na dan 31.12.2022. godine

- u KM -

Redn i broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
	IMOVINA				
A.	Dugoročna imovina (002+009+014+015+020+021+022+023+024+025+028+033+034)		001	302.879.825	312.613.306
1.	Nekretnine, postrojenja i oprema (003 do 008)		002	295.314.888	304.788.476
1.1.	Zemljište		003	4.759.184	4.759.184
1.2.	Građevinski objekti		004	207.116.035	210.404.487
1.3.	Postrojenja, oprema i namještaj		005	57.250.948	63.391.469
1.4.	Transportna sredstva		006	162.326	143.652
1.5.	Ostala dugoročna materijalna imovina		007	988.847	988.997
1.6.	Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi		008	25.037.548	25.100.687
2.	Imovina s pravom korištenja (010 do 013)		009	0	0

2.1.	Zemljište		010	0	0
2.2.	Građevinski objekti		011	0	0
2.3.	Postrojenja i oprema		012	0	0
2.4.	Nematerijalna imovina		013	0	0
3.	Ulaganja u investicijske nekretnine		014	6.912.130	7.024.298
4.	Nematerijalna imovina (016 do 019)		015	652.807	800.532
4.1.	Kapitalizirana ulaganja u razvoj		016	0	0
4.2.	Koncesije, patenti, licence i druga prava		017	0	0
4.3.	Ostala nematerijalna imovina		018	652.807	800.532
4.4.	Nematerijalna imovina u pripremi		019	0	0

*1040836826

*

Kontrolni broj: 1040836826

str. 1 od 4

Redn i broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
5.	Biološka imovina		020	0	0
6.	Ulaganja u zavisne subjekte		021	0	0
7.	Ulaganja u pridružene subjekte		022	0	0
8.	Ulaganja u zajedničke poduhvate		023	0	0
9.	Goodwill		024	0	0
10.	Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (026+027)		025	0	0
10.1.	Ulaganja u instrumente kapitala		026	0	0
10.2.	Obveznice, dati krediti i ostali dužnički instrumenti		027	0	0
11.	Finansijska imovina po amortizovanom trošku (029 do 032)		028	0	0
11.1	Depoziti kod banaka		029	0	0
11.2.	Dati krediti		030	0	0
11.3.	Obveznice		031	0	0
11.4.	Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku		032	0	0
12.	Potraživanja po finansijskim najmovima		033	0	0

13.	Ostala imovina i potraživanja		034	0	0
B.	Odgođena porezna imovina		035	0	0
C.	Kratkoročna imovina (037+043+044+045+049+054+055+056+057+058+059)		036	107.361.016	98.743.526
1.	Zalihe (038 do 042)		037	21.071.558	21.955.995
1.1.	Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar		038	21.069.511	21.955.569
1.2.	Proizvodnja u toku, poluproizvodi i nedovršene usluge		039	0	0
1.3.	Gotovi proizvodi		040	0	0
1.4.	Roba		041	0	0
1.5.	Dati avansi		042	2.047	426
2.	Dugoročna imovina namijenjena prodaji i imovina poslovanja koje se obustavlja		043	0	0
3.	Ugovorna imovina		044	1.861.918	1.492.568
4.	Potraživanja od kupaca (046 do 048)		045	10.572.367	7.355.116
4.1.	Kupci - povezane strane		046	0	0
4.2.	Kupci u zemlji		047	10.453.156	7.248.315
4.3.	Kupci u inostranstvu		048	119.211	106.801
5.	Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku (050 do 053)		049	0	0
5.1.	Depoziti kod banaka		050	0	0
5.2.	Dati krediti		051	0	0
5.3.	Obveznice		052	0	0
5.4.	Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku		053	0	0
6.	Potraživanja po finansijskim najmovima		054	0	0
7.	Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti ili gubitku		055	0	0

Kontrolni broj: 1040836826

str. 2 od 4

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
8.	Derivatni finansijski instrumenti		056	0	0

9.	Novac i novčani ekvivalenti (isključujući prekoračenja po bankovnim računima)		057	73.698.821	67.824.469
10.	Akontacije poreza na dobit		058	0	0
11.	Ostala imovina i potraživanja, uključujući i razgraničenja		059	156.352	115.378
D.	UKUPNO IMOVINA (001+035+036)		060	410.240.841	411.356.832
E.	VANBILANSNA EVIDENCIJA		061	9.704.048	10.699.102
F.	UKUPNO IMOVINA I VANBILANSNA EVIDENCIJA (060+061)		062	419.944.889	422.055.934
	KAPITAL				
1.	Vlasnički kapital (102-103+104+105+106)		101	234.531.475	234.531.475
1.1.	Dionički kapital		102	0	0
1.2.	Otkupljene vlastite dionice		103	0	0
1.3.	Udjeli članova društva sa ograničenom odgovornošću		104	0	0
1.4.	Državni kapital		105	234.531.475	234.531.475
1.5.	Ostali oblici vlasničkog kapitala		106	0	0
2.	Dionička premija		107	0	0
3.	Rezerve (109+110)		108	0	0
3.1.	Statutarne rezerve		109	0	0
3.2.	Ostale rezerve		110	0	0
4.	Revalorizacione rezerve (112+113+114)		111	0	0
4.1.	Revalorizacione rezerve za nekretnine, postrojenja i opremu		112	0	0
4.2.	Revalorizacione rezerve za finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		113	0	0
4.3.	Ostale revalorizacione rezerve		114	0	0
5.	Dobit (116+117)		115	79.262.443	78.045.203
5.1.	Akumulirana, neraspoređena dobit iz prethodnih perioda		116	78.045.203	72.558.571
5.2.	Dobit tekućeg perioda		117	1.217.240	5.486.632
6.	Gubitak (119+120)		118	37.334.591	37.334.591
6.1.	Akumulirani, nepokriveni gubici iz prethodnih perioda		119	37.334.591	37.334.591
6.2.	Gubitak tekućeg perioda		120	0	0
7.	Kapital koji pripada vlasnicima matičnog društva (101+107+108+111+115-118)		121	276.459.327	275.242.087
8.	Kapital koji pripada vlasnicima manjinskih interesa		122		

A.	UKUPNO KAPITAL (121+122)		123	276.459.327	275.242.087
	OBAVEZE				
B.	Dugoročne obaveze (125+130+131+132)		124	107.088.711	113.219.931
1.	Finansijske obaveze po amortizovanom trošku (126+127+128+129)		125	0	0
1.1.	Obaveze po uzetim kreditima		126	0	0

Kontrolni broj: 1040836826

str. 3 od 4

Redn i broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
1.2.	Obaveze po osnovu najmova		127	0	0
1.3.	Obaveze po izdatim dužničkim instrumentima		128	0	0
1.4.	Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku		129	0	0
2.	Odgođeni prihod		130	103.283.516	109.316.994
3.	Rezervisanja		131	3.805.195	3.902.937
4.	Ostale obaveze, uključujući i razgraničenja		132	0	0
C.	Odgođene porezne obaveze		133	0	0
D.	Kratkoročne obaveze (135+142+143+144+145+146+147)		134	26.692.803	22.894.814
1.	Finansijske obaveze po amortizovanom trošku (136+137+138+139+140+141)		135	14.236.943	10.659.437
1.1.	Obaveze prema dobavljačima		136	14.222.044	10.633.379
1.2.	Ugovorne obaveze		137	14.899	26.058
1.3.	Obaveze po uzetim kreditima		138	0	0
1.4.	Obaveze po osnovu najmova		139	0	0
1.5.	Obaveze po izdatim dužničkim instrumentima		140	0	0
1.6.	Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku		141	0	0
2.	Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		142	0	0
3.	Derivatni finansijski instrumenti		143	0	0
4.	Odgođeni prihod		144	467.962	1.689.664
5.	Rezervisanja		145	0	0
6.	Obaveze za porez na dobit		146	5.015	2.010
7.	Ostale obaveze, uključujući i razgraničenja		147	11.982.883	10.543.703

E.	UKUPNO OBAVEZE (124+133+134)		148	133.781.514	136.114.745
F.	UKUPNO KAPITAL I OBAVEZE (123+148)		149	410.240.841	411.356.832
G.	VANBILANSNA EVIDENCIJA		150	9.704.048	10.699.102
H.	UKUPNO KAPITAL, OBAVEZE I VANBILANSNA EVIDENCIJA (149+150)		151	419.944.889	422.055.934

Sarajevo-Centar, 23.02.2023.

Mjesto i datum

**MAVRAKOVIĆ
(NEDIM) AMIR**

Certificirani
računovođa
CR-4949/5
Broj licence

Prof.Dr.Sebija Izetbegović

Direktor

M.P.

Kontrolni broj: 1040836826

str. 4 od 4

KLINIČKI CENTAR UNIVERZITETA U SARAJEVU

Naziv pravnog lica

Sarajevo-Centar, Bolnička br.25

Sjedište i adresa pravnog lica

Djelatnosti bolnica

Djelatnost

Intesa Sanpaolo Banka d.d. BiH

Naziv banke

1549212006453240

Broj računa

4200089110002

Identifikacioni broj za

direktne poreze

200089110002

Identifikacioni broj za

indirektne poreze

86.10

Šifra djelatnosti po KDBiH

2010

077

Šifra opštine

IZVJEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
(IZVJEŠTAJ O GOTOVINSKIM TOKOVIMA)
 (Indirektna metoda)
 za period od 01.01.2022. do 31.12.2022. godine

- u KM -

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka (+)/(-)	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6	7
1.	GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI					
1.1.	Dobit/(gubitak) prije oporezivanja		(+)(-)	501	1.217.240	5.486.632
1.2.	Usklađenja:					
1.2.1.	Amortizacija		(+)	502	19.314.795	20.488.869
1.2.2.	(Dobit)/gubitak od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme, neto		(+)(-)	503	44.694	-1.192
1.2.3.	(Dobit)/gubitak od otuđenja ulaganja u investicijske nekretnine, neto		(+)(-)	504	0	0

1.2.4.	(Dobit)/gubitak od otuđenja nematerijalne imovine, neto		(+)(-)	505	0	0
1.2.5.	(Dobit)/gubitak od dugoročne imovine namijenjene prodaji, neto		(+)(-)	506	0	0
1.2.6.	Umanjenje vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme		(+)	507	0	0
1.2.7.	Umanjenje vrijednosti investicijskih nekretnina		(+)	508	0	0
1.2.8.	Umanjenje vrijednosti nematerijalne imovine		(+)	509	0	0
1.2.9.	Efekti promjene fer vrijednosti ulaganja u investicijske nekretnine, neto		(+)(-)	510	0	0
1.2.10.	Efekti promjene fer vrijednosti biološke imovine, neto		(+)(-)	511	0	0
1.2.11.	Efekti promjene vrijednosti instrumenata kapitala po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		(+)(-)	512	0	0
1.2.12.	(Dobit)/gubitak od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat, neto		(+)(-)	513	0	0

173509914

Kontrolni broj: 173509914

str. 1 od 4

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka (+)/(-)	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6	7
1.2.13.	(Otpuštanje)/Ispravka vrijednosti za gubitke od dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat, neto		(+)(-)	514	0	0
1.2.14.	(Otpuštanje)/Ispravka vrijednosti za gubitke od potraživanja od kupaca, neto		(+)(-)	515	0	0
1.2.15.	(Otpuštanje)/Ispravka vrijednosti za gubitke od ugovorne imovine, neto		(+)(-)	516	0	0
1.2.16.	(Otpuštanje)/Ispravka vrijednosti za gubitke od ostale finansijske imovine po amortizovanom trošku, neto		(+)(-)	517	0	0
1.2.17.	Viškovi, manjkovi, otpisi i prilagođavanje vrijednosti zaliha, neto		(+)(-)	518	796.736	0

1.2.18.	Otpisane obaveze	(-)	519	0	0
1.2.19.	(Otpuštanje)/dodatno priznata rezervisanja, neto	(+)(-)	520	0	0
1.2.20.	Udio u rezultatu pridruženog društva i zajedničkog poduhvata	(+)(-)	521	0	0
1.2.21.	Umanjenje vrijednosti goodwill-a	(+)	522	0	0
1.2.22.	Prihod od dividendi priznat u bilansu uspjeha	(-)	523	0	0
1.2.23.	Prihodi od kamata i finansijskog najma priznati u bilansu uspjeha	(-)	524	-928.600	0
1.2.24.	Finansijski rashodi priznati u bilansu uspjeha	(+)	525	392.305	0
1.3.	Promjene u obrtnom kapitalu				
1.3.1.	Smanjenje/(povećanje) zaliha	(+)(-)	526	886.058	-3.654.419
1.3.2.	Smanjenje/(povećanje) potraživanja od kupaca	(+)(-)	527	-3.217.251	-3.155.342
1.3.3.	Smanjenje/(povećanje) ostale imovine i potraživanja	(+)(-)	528	-42.595	105.007
1.3.4.	Smanjenje/(povećanje) ugovorne imovine	(+)(-)	529	-369.350	59.592
1.3.5.	Povećanje/(smanjenje) obaveza prema dobavljačima	(+)(-)	530	3.588.665	737.395
1.3.6.	Povećanje/(smanjenje) ostalih obaveza	(+)(-)	531	1.431.026	-508.607
1.3.7.	Povećanje/(smanjenje) ugovornih obaveza	(+)(-)	532	-7.352.922	-3.540.144
1.4.	Plaćeni porez na dobit	(-)	533	0	0
A.	Neto gotovinski tok koji je generisan/(korišten) u poslovnim aktivnostima (501 do 533)	(+)(-)	534	15.760.801	16.017.791
2.	GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI				
2.1.	Odlivi po osnovu kupovine nekretnina, postrojenja i opreme	(-)	535	-9.882.647	-8.886.082
2.2.	Prilivi po osnovu prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	(+)	536	0	0
2.3.	Odlivi po osnovu kupovine investicijskih nekretnina	(-)	537	0	0
2.4.	Prilivi po osnovu prodaje investicijskih nekretnina	(+)	538	0	0
2.5.	Odlivi po osnovu kupovine nematerijalne imovine	(-)	539	0	0
2.6.	Prilivi po osnovu prodaje nematerijalne imovine	(+)	540	0	0
2.7.	Odlivi po osnovu kupovine biološke imovine	(-)	541	0	0
2.8.	Prilivi po osnovu prodaje biološke imovine	(+)	542	0	0
2.9.	Prilivi po osnovu prodaje dugoročne imovine namijenjene prodaji	(+)	543	0	0

Kontrolni broj: 173509914

str. 2 od 4

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka (+)/(-)	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6	7
2.10.	Ulaganja u finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		(-)	544	0	0
2.11.	Prilivi od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		(+)	545	0	0
2.12.	Ulaganja u finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		(-)	546	0	0
2.13.	Prilivi od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		(+)	547	0	0
2.14.	Ulaganja u ostalu finansijsku imovinu po amortizovanom trošku		(-)	548	0	0
2.15.	Prilivi od ostale finansijske imovine po amortizovanom trošku		(+)	549	0	0
2.16.	Primljena kamata i prihod od finansijskog najma		(+)	550	0	0
2.17.	Naplaćena potraživanja od finansijskog najma		(+)	551	0	0
2.18.	Naplaćena potraživanja od finansijskog podnajma		(+)	552	0	0
2.19.	Kupovina udjela u zavisnim društvima		(-)	553	0	0
2.20.	Prilivi od otuđenja udjela u zavisnim društvima		(+)	554	0	0
2.21.	Kupovina udjela u pridruženim društvima		(-)	555	0	0
2.22.	Prilivi od otuđenja udjela u pridruženim društvima		(+)	556	0	0
2.23.	Kupovina udjela u zajedničkim poduhvatima		(-)	557	0	0
2.24.	Prilivi od otuđenja udjela u zajedničkim poduhvatima		(+)	558	0	0
2.25.	Primljene dividende		(+)	559	0	0
2.26.	Prilivi po osnovu trgovanja derivatnim finansijskim instrumentima		(+)	560	0	0
2.27.	Odlivi po osnovu trgovanja derivatnim finansijskim instrumentima		(-)	561	0	0
2.28.	Ostali prilivi iz ulagačkih aktivnosti		(+)	562	0	0

2.29.	Ostali odlivi iz ulagačkih aktivnosti	(-)	563	0	0
B.	Neto gotovinski tok koji je generisan/(korišten) u ulagačkim aktivnostima (535 do 563)	(+)(-)	564	-9.882.647	-8.886.082
3.	GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI				
3.1.	Prilivi od emisije dionica/uplaćeni vlasnički kapital	(+)	565	0	0
3.2.	Sticanje vlastitih dionica	(-)	566	0	0
3.3.	Prilivi od prodaje stečenih vlastitih dionica	(+)	567	0	0
3.4.	Isplaćene dividende	(-)	568	0	0
3.5.	Prilivi od uzetih kredita	(+)	569	0	0
3.6.	Otplata glavnice uzetih kredita	(-)	570	0	0
3.7.	Otplata kamate po uzetim kreditima	(-)	571	0	0
3.8.	Otplata glavnice po najmovima	(-)	572	0	0
3.9.	Otplata kamate po najmovima	(-)	573	0	0
3.10.	Prilivi po osnovu izdatih dužničkih instrumenata	(+)	574	0	0
3.11.	Odlivi po osnovu otplate izdatih dužničkih instrumenata	(-)	575	0	0
3.12.	Ostali prilivi iz finansijskih aktivnosti	(+)	576	0	0
3.13.	Ostali odlivi iz finansijskih aktivnosti	(-)	577	0	0

Kontrolni broj: 173509914

str. 3 od 4

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka (+)/(-)	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6	7
C.	Neto gotovinski tok koji je generisan/(korišten) u finansijskim aktivnostima (565 do 577)		(+)(-)	578	0	0
4.	NETO POVEĆANJE/(SMANJENJE) GOTOVINE I GOTOVINSKIH EKVIVALENATA (A+B+C)		(+)(-)	579	5.878.154	7.131.709
5.	GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA POČETKU PERIODA		(+)(-)	580	67.824.469	60.683.928
6.	EFEKTI PROMJENE DEVIZNIH KURSEVA GOTOVINE I GOTOVINSKIH EKVIVALENATA		(+)(-)	581	-3.802	8.832

7.	GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA KRAJU PERIODA (4+5+6)		(+)(-)	582	73.698.821	67.824.469
----	--	--	---------	-----	------------	------------

Sarajevo-Centar, 23.02.2023.

Mjesto i datum

**MAVRAKOVIĆ
(NEDIM) AMIR**
Certificirani
računovođa
CR-4949/5

M.P.

**Prof.Dr.Sebija
Izetbegović**

Direktor

Kontrolni broj: 173509914

str. 4 od 4

KLINIČKI CENTAR UNIVERZITETA U SARAJEVU

Naziv pravnog lica

Sarajevo-Centar, Bolnička br.25

Sjedište i adresa pravnog lica

Djelatnosti bolnica

Djelatnost

Intesa Sanpaolo Banka d.d. BiH

Naziv banke

1549212006453240

Broj računa

4200089110002

Identifikacioni broj za direktne poreze

200089110002

Identifikacioni broj za indirektne poreze

86.10

Šifra djelatnosti po KDBIH 2010

077

Šifra opštine

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

od 01.01.2022. do 31.12.2022. godine

Sarajevo-Centar

Mjesto

MAVRAKOVIĆ (NEDIM) AMIR

Certificirani računovođa

CR-4949/5

Broj licence

Prof.Dr.Sebija Izetbegović

Direktor

23.02.2023.

Datum

033/297-048

Kontakt

1872196356554896

Kontrolni broj: 1872196356554896

str. 1 od 2

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

za period koji završava na dan 31.12.2022. godine

VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	Oznaka za AOP	KAPITAL KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG DRUŠTVA						Akumulirana neraspoređena dobit/ (nepokriveni gubitak)	UKUPNO (3+4+5+6+7+8+9)	KAPITAL KOJI PRIPADA VLASNICIMA MANJINSKIH INTERESA	UKUPNI KAPITAL (10+11)
		Dionički kapital - Vlasnički udjeli - Ostali vlasnički kapital	Dionička premija	Rezerve	Revalorizacijske rezerve za nekretnine, postrojenja i opremu	Revalorizacijske rezerve za finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	Ostale revalorizacijske rezerve				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. Stanje na dan 31.12.2020. godine	901	234.531.475	0	0	0	0	0	35.223.980	269.755.455		
2. Efekti retroaktivne primjene promjena računovodstvenih politika	902	0	0	0	0	0	0	0	0		
3. Efekti retroaktivnog prepravljivanja iznosa priznatih u skladu sa MRS 8	903	0	0	0	0	0	0	0	0		
4. Ponovno iskazano stanje na dan 31.12.2020., odnosno 01.01.2021. (901+902+903)	904	234.531.475	0	0	0	0	0	35.223.980	269.755.455		
5. Dobit/(gubitak) za period	905	0	0	0	0	0	0	5.486.632	5.486.632		
6. Ostali ukupni rezultat za period	906	0	0	0	0	0	0	0	0		
7. Ukupni rezultat (905+906)	907	0	0	0	0	0	0	5.486.632	5.486.632		
8. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja vlasničkog kapitala	908	0	0	0	0	0	0	0	0		
9. Sticanje vlastitih dionica i drugi oblici smanjenja vlasničkog kapitala	909	0	0	0	0	0	0	0	0		
10. Objavljene dividende	910	0	0	0	0	0	0	0	0		
11. Drugi oblici rasporeda dobiti i pokriće gubitka	911	0	0	0	0	0	0	0	0		
12. Ostale promjene	912	0	0	0	0	0	0	0	0		
13. Stanje na dan 31.12.2021. godine (904+907+908-909-910+911+912)	913	234.531.475	0	0	0	0	0	40.710.612	275.242.087		

14. Efekti retroaktivne primjene promjena računovodstvenih politika	914	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
15. Efekti retroaktivnog prepravljavanja iznosa priznatih u skladu sa MRS 8	915	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
16. Ponovo iskazano stanje na početku perioda 01.01.2021. godine (913+914+915)	916	234.531.475	0	0	0	0	0	0	40.710.612	275.242.087		
17. Dobit/(gubitak) za godinu	917	0	0	0	0	0	0	0	1.217.240	1.217.240		
18. Ostali ukupni rezultat za godinu	918	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
19. Ukupni rezultat (917+918)	919	0	0	0	0	0	0	0	1.217.240	1.217.240		
20. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja vlasničkog kapitala	920	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
21. Sticanje vlastitih dionica i drugi oblici smanjenja vlasničkog kapitala	921	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
22. Objavljene dividende	922	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
23. Drugi oblici rasporeda dobiti i pokriće gubitka	923	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
24. Ostale promjene	924	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
25. Stanje na kraju perioda na dan 31.12.2022. godine (916+919+920-921-922+923+924)	925	234.531.475	0	0	0	0	0	0	41.927.852	276.459.327		

Kontrolni broj: 1872196356554896

str. 2 od 2

Datum: 23.05.2023.GOD.
Broj: 55-04-4-19842

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH
LOŽIONIČKA BR.3
71 000 SARAJEVO

IZJAVA UPRAVE

Ova izjava (u skladu sa zahtjevima ISSAI 2580) se daje u vezi sa vašom finansijskom revizijom **Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu** za 2022. godinu, za svrhe izražavanja mišljenja o tome da li finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, Međunarodnim računovodstvenim standardima, Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Izjava se daje takođe sa svrhom potvrđivanja da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima **Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu** u svim materijalno značajnim aspektima usklađene sa nadležnom zakonskom i drugom pravnom regulativom.

Potvrđujemo sljedeće (*po našem najboljem znanju i uvjerenju, nakon ispitivanja koje smo smatrali neophodnim kako bi smo se odgovarajuće informisali*):

Finansijski izvještaji

- Ispunili smo svoju odgovornost za pripremu finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, Međunarodnim računovodstvenim standardima, Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.
- Značajne pretpostavke koje smo koristili u izradi računovodstvenih procjena, uključujući i one mjerene po fer vrijednosti su razumne i osnovane.
- Odnosi i transakcije između povezanih strana su adekvatno računovodstveno obuhvaćene i objavljene u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, Međunarodnim računovodstvenim standardima, Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.
- Svi događaji nakon datuma finansijskih izvještaja i za koje Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja zahtijevaju prepravljane ili objavljivanje bili su prepravljani ili objavljeni.

- Pravilno smo procijenili, evidentirali i objavili sve gubitke po osnovu nenaplativih potraživanja, preuzetih obaveza i obezvrjeđivanja imovine.
- Preduzeli smo neophodne aktivnosti da spriječimo prevare i zloupotrebe javnih sredstava, za slučajeve koji su nam bili poznati.
- Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima nadležne zakonske i druge pravne regulative, koje bi, u slučaju nepoštovanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Nabavke roba, usluga i radova smo proveli u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH, rukovodeći se principima racionalnog trošenja javnih sredstava i obezvrjeđivanja najboljeg kvaliteta nabavljenih roba, usluga i radova.
- Postupili smo u skladu sa svim aspektima odredbi ugovora (koje smo zaključili tokom godine ili u ranijem periodu), a koje bi, u slučaju nepridržavanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Sve transakcije evidentirane u računovodstvenim evidencijama i prezentovane su u finansijskim izvještajima.
- Omogućili smo vam:
  - Pristup svim poslovnim knjigama, evidencijama i dokumentaciji za koje smatramo da su relevantne za pripremu finansijskih izvještaja.
  - Pristup svim informacijama o sudskim sporovima u toku pokrenutih protiv **Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu** i pokrenutih od strane **Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu**, procjene ishoda tih sporova, kao i procjenu rezervisanja za iste.
  - Pristup dokumentaciji vezanoj za sudska poravnanja i isplate po tim osnovama.
  - Dodatne informacije koje ste zahtijevali od nas za potrebe revizije.
  - Neograničen pristup osobama u **Kliničkom centru Univerziteta u Sarajevu** za koje ste vi utvrdili da je neophodno da daju revizorske dokaze.

Pružene informacije

- Dali smo vam sve značajne informacije vezane za finansijske izvještaje koje zahtijevaju odredbe važećih zakonskih i drugih relevantnih propisa kojima je isto utvrđeno.
- Otkrili smo vam sve poznate slučajeve neusklađenosti sa zakonskom i drugom pravnom regulativom ili sumnjama da one postoje.
- Otkrili smo vam indentitet subjektivih povezanih stranaka i sve odnose i transakcije koje su nam poznate.
- Dali smo vam sve informacije u vezi sa prijevarom i sumnjom da ona postoji za koje imamo saznanja i koja može uticati na instituciju, a uključuje:
  - Rukovodstvo
  - Zaposlene koji imaju značajnu ulogu u internoj kontroli
  - Ostale, u situacijama gdje prijevara može imati materijalno značajan efekat na finansijske izvještaje.

GENERALNA DIREKTORICA

Prof. dr. Šebija I

